Msc. Mirjeta Nura Dragusha

LIBËR PËR MËSUESIN/EN
BIOLOGJIA 7

Për klasën e 7-të të arsimit 9-vjeçar

BOTIME

pegi

Prishtinë, 2024

Lejohet për botim teksti shkollor për klasën e shtatë, me vendim të Ministrisë së Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit, nr. xxxx, të datës xxxxxx

BOTIME

pegi

Drejtoi botimin: Arlinda RRUSHI
Recensentë të MASHTI-t: xxxx
Korrektore letrare: Ornela LECI
Paraqitja grafike: Ilmi SHAHU
Kopertina: Florinda ZONJA
Shtypi: Shtypshkronja Pegi, Lundër, Tiranë
ISBN: 978-9951-843-53-9

© Botime Pegi sh.p.k, dega në Kosovë, gusht 2024
Të gjitha të drejtat për këtë botim në gjuhën shqipe janë tërësisht të zotëruara nga Botime Pegi shpk. Ndalohet çdo riprodhim, fotokopjim, përshtatje, shfrytëzim ose çdo formë tjetër qarkullimi tregtar, pjesërisht ose tërësisht, pa miratimin paraprak nga botuesi.

Botime Pegi: cel: +355 069 40 075 02;
e-mail: botimepegi@botimepegi.al; web: www.botimepegi.al
Sektori i shpërndarjes: cel: +355 069 20 267 73; 069 40 106 88;
e-mail: marketing@botimepegi.al
Shtypshkronja Pegi: cel: +355 069 40 075 01;
e-mail: shtypshkronjapegi@yahoo.com

Lëndët e fushës kurrikulare	TEMAT MËSIMORE TË SHPËRNDARA GJATË MUAJVE				Kontributi në rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës
	Gjysmëvjetori i parë		Gjysmëvjetori i dytë		
	Shtator-tetor **17 orë**	**Nëntor-dhjetor** **17 orë**	**Janar-shkurt-mars** **22 orë**	**Prill-maj-qershor** **18 orë**	
Lënda: Biologji	Sistemet e organeve të njeriut: (lëkura, sistemi i organeve për lëvizje (skeleti, muskujt), sistemi i tretjes)	Sistemet e organeve të njeriut (Sistemi i qarkullimit të gjakut, sistemi i frymëmarrjes)	Sistemet e organeve të njeriut (Sistemi i tajitje sistemi nervor, organet shqisore, sistemi endokrin). Shumimi te njeriu	Shumimi te njeriu Shëndeti sjellja dhe emocionet e njeriut Shumimi te shtazët Shumimi te bimët	I. Komunikues efektiv I.1; I.2; I.3; I.4; I.5; I.6 II. Mendimtar kreativ dhe kritik II.1; II.3; II.4; II.5; II.6; II.7 III. Nxënës i suksesshëm III.2; III.3; III.5; III.7; III.8 IV. Kontribuues produktiv IV.7; IV.8 V. Individ i shëndoshë V.2; V.3; V.5; V.7; V.8; V.9 VI. Qytetar i përgjegjshëm VI.1; VI8

PLANI DYMUJOR
SHTATOR-TETOR

Fusha e kurrikulës: Shkencat e natyrës Lënda mësimore: BIOLOGJI Klasa: VII

Tema mësimore: Sistemi i organeve të njeriut: lëkura, sistemi i organeve për lëvizje (skeleti, muskujt, sistemi i tretjes)

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

I. Komunikues efektiv

I.2 Dëgjon në mënyrë aktive pyetjet dhe komentet e bëra nga të tjerët për temën e prezantuar të fushës së caktuar, duke u paraqitur nëpërmjet pyetjeve, komenteve, sqarimeve dhe propozimeve.

I.3 Veçon porosinë kryesore të lexuar ose të dëgjuar nga një burim, si: libër, gazetë, revistë, internet, radio TV etj., e komenton dhe e shfrytëzon atë si reference gjatë hartimit të një punimi/detyre me shkrim.

I.4 Shpreh mendimin/gjykimin për një temë të caktuar ose prezantim artistik, me anë të të folurit ose me shkrim, si dhe në forma të tjera të komunikimit.

I.5 Shkruan tekst deri në 500 fjalë, sipas detyrës së dhënë, si: letër, kërkesë, ese etj., duke respektuar rregullat e organizimit/strukturimit të shkrimit dhe standardin gjuhësor.

I.6 Shpjegon qartë dhe saktë, me gojë ose me shkrim, kuptimin e termave (fjalëve, koncepteve) të reja, duke përdorur gjuhën dhe fjalorin adekuat dhe të saktë.

II Mendimtar kreativ dhe kritik

II.1 Paraqet argumente për pajtueshmëri ose kundërshtim të një qëndrimi ose mendimi për një temë/problem të caktuar gjatë një debati ose të publikuar në media.

II.3 Harton planin e punës për realizimin e një krijimi/detyre, duke përcaktuar fazat kryesore sipas fushës mësimore (letrar, shkencor, artistik).

II.4 Zgjidh një problem (aritmetik, gjeometrik, gjuhësor, shoqëror, shkencor etj.) të dhënë në formë tekstuale ose tekstuale e numerike, eksperimentale dhe arsyeton përzgjedhjen e procedurave përkatëse.

II.5. Përzgjedh dhe demonstron ecuri/strategji të ndryshme për zgjidhjen e një problemi (matematik, gjuhësor, shkencor, artistik a shoqëror) duke dëshmuar arritjen e përfundimit, gjegjësisht rezultatin e njëjtë.

II.6 Interpreton rregullat e zhvillimit të një procesi natyror apo shoqëror, duke e ilustruar atë me shembuj konkretë, si: ilustrim, skicë ose me shkrim.

II.7 Krahason ngjashmëritë dhe dallimet e fazave më të rëndësishme nëpër të cilat është zhvilluar një proces/dukuri shoqërore, natyrore ose artistike.

III. Nxënës i suksesshëm

III.3 Zbaton në mënyrë të pavarur udhëzimet e dhëna në libër ose në një burim tjetër për të nxënë një temë, veprim, aktivitet ose detyrë që i kërkohet.

III.5 Ndërlidh temën e dhënë, që është duke e mësuar, me njohuritë dhe përvojat paraprake që tashmë i ka, duke i paraqitur ato në forma të ndryshme të të shprehurit (kolona, tabela, grafikë) sipas një radhitjeje logjike.

III.7 I parashtron pyetje vetes (Pse?, Çfarë?, Si?, Kur?) dhe organizon mendimet e veta në formë të shkruar për temën apo problemin e dhënë dhe vlerëson përparimin e vet derisa të gjejë zgjidhjen e duhur për problemin e caktuar.

III.8 Menaxhon emocionet dhe ndjenjat, kohën, shfrytëzimin e materialeve, mjetet që ka gjatë kryerjes së një detyre/aktiviteti, vepre arti (në klasë/shkollë apo gjetiu).

V. Individ i shëndoshë

V.5 Identifikon shenjat e rrezikut në prodhime apo objekte konkrete dhe u shpjegon të tjerëve porosinë apo kërkesën e tyre vizuale.

Rezultatet e të nxënit të fushës kurrikulare të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësor të njeriut.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
Sistemet e organeve të njeriut: (lëkura, sistemi i organeve për lëvizje (skeleti, muskujt), sistemi i tretjes).	Definon termat: qelizë, ind, organ dhe sistem i organeve. Përshkruan ndërtimin, rolin dhe rëndësinë e lëkurës. Identifikon prodhimet e lëkurës. Hulumton llojet e lëndimeve të lëkurës dhe masat mbrojtëse. Hulumton dhe përshkruan ndërtimin dhe funksionin e sistemit skeletor.	1- Njoftimi i nxënësve me plan-programin mësimor 2- Organizimi hierarkik i organizmit 3- Lëkura 4- Funksionet e lëkurës 5- Dëmtimet e lëkurës dhe masat për mbrojtjen e saj 6- Aktivitet (ushtrime) 7- Ndërtimi i sistemit skeletor 8- Ndërtimi i kockës dhe nyjat 9- Ndërtimi i sistemit muskulor	**1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë**	Mësimdhënie e drejtpërdrejtë (shpjegim, sqarim, ushtrime praktike dhe shembujt); • Mësimdhënie jo e drejtpërdrejtë (shqyrtimi, zbulimi, zgjidhja e problemeve); • Mësimdhënia me anë të pyetjeve (teknika e pyetjeve drejtuar nxënësve); • Diskutimi dhe të nxënit në bashkëpunim (në grupe të vogla, grupe më të mëdha dhe me të gjithë nxënësit);	**Aktiviteti në klasë** **Vlerësim i vazhdueshëm** **Vlerësim me**	Gjuhë dhe komunikimi Anatominë Fiziologjinë Fizikë Kimi Shëndeti dhe mirëqenia TIK Edukimi për media Arsimimi për zhvillimin e qëndrueshëm etj.	Biologjia 7 Fletore e punës Atlasi i anatomisë Mjete vizuale – pamore: tabelë shkrimi, fotografi, piktura, modele, makete, diagrame, mjete grafike etj. Mjete audiovizuale – pamore-dëgjimore: televizori, filmi, video-projektori, ,kompjuteri, interneti, etj.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
	Hulumton dhe përshkruan ndërtimin dhe funksionin e sistemit muskulor. Identifikon, lëndimet si dhe masat mbrojtëse të sistemit për lëvizje. Përshkruan procesin dhe rrugën e tretjes së ushqimit të njeriut. Vlerëson rolin e organeve të veçanta në procesin e tretjes. Vlerëson rëndësinë e mbrojtjes së sistemit të organeve të tretje	10- Dëmtimet dhe sëmundjet e sistemit skeletor dhe atij muskulor 11-Punë praktike (hulumtojnë kripërat minerale dhe lëndët protonike në kocka) 12- Tretja dhe pjesët e aparatit tretës 13- Përthithja e ushqimit në zorrë 14- Roli i mëlçisë dhe i pankreasit në procesin e tretjes 15- Ushtrime 16- Problemet e sistemit tretës dhe masat për mbrojtjen e tij 17- Test vlerësues (lëkura, sistemi i lëvizjes, sistemi i organeve të tretjes)	**1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë**	• Mësimdhënie që nxit të menduarit kritik, krijues dhe zgjidhjen e problemeve; • Të mësuarit përmes projekteve, punëve kërkimore në terren; • Mësimdhënie përmes vrojtimit, demonstrimit dhe eksperimentit; • Të mësuarit dhe të nxënit përmes mjeteve multimediale e në veçanti përmes kompjuterit; Mësimdhënie që nxit hulumtimin e pavarur	**gojë(diskutime, debate)** **Vlerësim diagnostifikues** **Vlerësim i bazuar në kriter** **Vlerësim për ecurinë dhe produktin e punës me projekte** **Vlerësim me shkrim (testeve, eseve)**		

PLANI DYMUJOR
NËNTOR-DHJETOR

Fusha e kurrikulës: Shkencat e natyrës **Lënda mësimore: BIOLOGJI** **Klasa: VII**

Tema mësimore: Sistemi i qarkullimit të gjakut, sistemi i frymëmarrjes

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

I. Komunikues efektiv

I.2 Dëgjon në mënyrë aktive pyetjet dhe komentet e bëra nga të tjerët për temën e prezantuar të fushës së caktuar, duke u paraqitur nëpërmjet pyetjeve, komenteve, sqarimeve dhe propozimeve.

I.3 Veçon porosinë kryesore të lexuar ose të dëgjuar nga një burim, si: libër, gazetë, revistë, internet, radio TV etj., e komenton dhe e shfrytëzon atë si reference gjatë hartimit të një punimi/detyre me shkrim.

I.4 Shpreh mendimin/gjykimin për një temë të caktuar ose prezantim artistik, me anë të të folurit ose me shkrim si dhe në forma të tjera të komunikimit.

I.5 Shkruan tekst deri në 500 fjalë, sipas detyrës së dhënë, si: letër, kërkesë, ese etj., duke respektuar rregullat e organizimit/strukturimit të shkrimit dhe standardin gjuhësor.

I.6 Shpjegon qartë dhe saktë, me gojë ose me shkrim, kuptimin e termave (fjalëve, koncepteve) të rinj, duke përdorur gjuhën dhe fjalorin adekuat dhe të saktë.

II Mendimtar kreativ dhe kritik

II.1 Paraqet argumente për pajtueshmëri ose kundërshtim të një qëndrimi ose mendimi për një temë/problem të caktuar gjatë një debati ose të publikuar në media.

II.3 Harton planin e punës për realizimin e një krijimi/detyre duke përcaktuar fazat kryesore sipas fushës mësimore (letrar, shkencor, artistik).

II.4 Zgjidh një problem (aritmetik, gjeometrik, gjuhësor, shoqëror, shkencor etj.) të dhënë në formë tekstuale ose tekstuale e numerike, eksperimentale dhe arsyeton përzgjedhjen e procedurave përkatëse.

II.5. Përzgjedh dhe demonstron ecuri/strategji të ndryshme për zgjidhjen e një problemi (matematik, gjuhësor, shkencor, artistik a shoqëror) duke dëshmuar arritjen e përfundimit, gjegjësisht rezultatin e njëjtë.

II.6 Interpreton rregullat e zhvillimit të një procesi natyror apo shoqëror, duke e ilustruar atë me shembuj konkretë, si: ilustrim, skicë ose me shkrim.

II.7 Krahason ngjashmëritë dhe dallimet e fazave më të rëndësishme nëpër të cilat është zhvilluar një proces/dukuri shoqërore, natyrore ose artistike.

III. Nxënës i suksesshëm

III.3 Zbaton në mënyrë të pavarur udhëzimet e dhëna në libër ose në një burim tjetër për të nxënë një temë, veprim, aktivitet ose detyrë që i kërkohet.

III.5 Ndërlidh temën e dhënë, që është duke e mësuar, me njohuritë dhe përvojat paraprake që tashmë i ka, duke i paraqitur ato në forma të ndryshme të të shprehurit (kolona, tabela, grafikë) sipas një radhitjeje logjike.

III.7 I parashtron pyetje vetes (Pse?, Çfarë?, Si?, Kur?) dhe organizon mendimet e veta në formë të shkruar për temën apo problemin e dhënë dhe vlerëson përparimin e vet derisa të gjejë zgjidhjen e duhur për problemin e caktuar.

III.8 Menaxhon emocionet dhe ndjenjat, kohën, shfrytëzimin e materialeve, mjetet që ka gjatë kryerjes së një detyre/aktiviteti, vepre arti (në klasë/shkollë apo gjetiu).

V. Individ i shëndoshë

V.5 Identifikon shenjat e rrezikut në prodhime apo objekte konkrete dhe u shpjegon të tjerëve porosinë apo kërkesën e tyre vizuale.

Rezultatet e të nxënit të fushës kurrikulare të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësor të njeriut.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
Sistemi i qarkullimit të gjakut Sistemi i frymëmarrjes	Hulumton përbërjen, rolin dhe rëndësinë e përbërësve të gjakut dhe limfës. Analizon ndërtimin dhe punën e zemrës. Hulumton dhe përshkruan ndërtimin dhe funksionin e sistemit të qarkullimit të gjakut. Sqaron konceptet: imunitet, alergji dhe identifikon grupet e gjakut.	18- Elementet përbërëse të gjakut dhe të limfës. Roli i tyre. 19- Zemra dhe funksionet e saj 20- Ndërtimi dhe funksionet e sistemit të qarkullimit të gjakut. 21- Grupet e gjakut. 22- Sistemi imunitar 23- Ushtrime (Qarkullimi i gjakut te bretkosa). 24-25 Projekt (Lëkura, muskujt, sistemi i tretjes, mëlçia dhe pankreasi, sistemi i qarkullimi i gjakut, zemra).	**1 orë** **1 orë** **2 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **2 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **2 orë**	Mësimdhënie e drejtpërdrejtë (shpjegim, sqarim, ushtrime praktike dhe shembujt); • Mësimdhënie jo e drejtpërdrejtë (shqyrtimi, zbulimi, zgjidhja e problemeve); • Mësimdhënia me anë të pyetjeve (teknika e pyetjeve drejtuar nxënësve);	**Aktiviteti në klasë** **Vlerësim i vazhdueshëm** **Vlerësim me gojë(diskutime, debate)** **Vlerësim diagnostifikues** **Vlerësim i bazuar në kriter**	Gjuhë dhe komunikimi Anatominë Fiziologjinë Fizikë KIMI Shëndeti dhe mirëqenia TIK Edukimi për media Arsimimi për zhvillimin e qëndrueshëm etj.	Biologjia 7 Fletore e punës Atlasi i anatomisë Mjete vizuale – pamore: tabelë shkrimi, fotografi, piktura, modele, makete, diagrame, mjete grafike etj. Mjete audiovizuale – pamore-dëgjimore: televizori, filmi, video-projektori, ,kompjuteri, interneti, etj.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
	Emërton rrugët e frymëmarrjes, përshkruan ndërtimin dhe funksionin e tyre. Përshkruan mekanizmat e frymëmarrjes mushkërore dhe rregullimin e saj. Vlerëson rolin dhe domosdoshmërinë e ruajtjes së organeve të frymëmarrjes si dhe faktorët që dëmtojnë organet e frymëmarrjes.	26- Ndërtimi dhe funksioni i rrugëve të Frymëmarrjes. 27-Ajrimi i mushkërive (rregullimi i ajrit në sistemin mushkëror). 28- Frymëmarrja qelizore. 29- Duhani dhe ndikimi i tij në sistemin e Frymëmarrjes. 30-31 Ushtrime (punë praktike, sistemi i frymëmarrjes, faqe 59). 32-Test vlerësues 33- Ushtrime (aktivitete vetëdijesuese kundër përdorimit të duhanit)	**1 orë** **1 orë**	• Diskutimi dhe të nxënit në bashkëpunim (në grupe të vogla, grupe më të mëdha dhe me të gjithë nxënësit); • Mësimdhënie që nxit të menduarit kritik, krijues dhe zgjidhjen e problemeve; • Të mësuarit përmes projekteve, punëve kërkimore në terren; • Mësimdhënie përmes vrojtimit, demonstrimit dhe eksperimentit; • Të mësuarit dhe të nxënit përmes mjeteve; multimediale e në veçanti përmes kompjuterit; Mësimdhënie që nxit hulumtimin e pavarur	**Vlerësim për ecurinë dhe produktin e punës me projekte** **Vlerësim me shkrim (testeve, eseve)**		

PLANI DYMUJOR
JANAR-SHKURT-MARS

Fusha e kurrikulës: Shkencat e natyrës **Lënda mësimore: BIOLOGJI** **Klasa: VII**

Tema mësimore: Sistemet e organeve të njeriut (sistemi i tajitjes, sistemi nervor, organet shqisore, sistemi endokrin).
Shumimi te njeriu

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

I. Komunikues efektiv

I.2 Dëgjon në mënyrë aktive pyetjet dhe komentet e bëra nga të tjerët për temën e prezantuar të fushës së caktuar, duke u paraqitur nëpërmjet pyetjeve, komenteve, sqarimeve dhe propozimeve.

I.3 Veçon porosinë kryesore të lexuar ose të dëgjuar nga një burim, si: libër, gazetë, revistë, internet, radio TV etj., e komenton dhe e shfrytëzon atë si referencë gjatë hartimit të një punimi/detyre me shkrim.

I. 6 Shpjegon qartë dhe saktë, me gojë ose me shkrim, kuptimin e termave (fjalëve, koncepteve) të reja, duke përdorur gjuhën dhe fjalorin adekuat dhe të saktë.

II. Mendimtar kreativ dhe kritik

II.4 Zgjidh një problem (aritmetik, gjeometrik, gjuhësor, shoqëror, shkencor etj.) të dhënë në formë tekstuale ose tekstuale e numerike, eksperimentale dhe arsyeton përzgjedhjen e procedurave përkatëse.

II.5. Përzgjedh dhe demonstron ecuri/strategji të ndryshme për zgjidhjen e një problemi (matematik, gjuhësor, shkencor, artistik a shoqëror) duke dëshmuar arritjen e përfundimit, gjegjësisht rezultatin e njëjtë.

II. 6. Interpreton rregullat e zhvillimit të një procesi natyror apo shoqëror, duke e ilustruar atë me shembuj konkretë, si: ilustrim, skicë ose me shkrim.

III. Nxënës i suksesshëm

III.3 Zbaton në mënyrë të pavarur udhëzimet e dhëna në libër ose në një burim tjetër për të nxënë një temë, veprim, aktivitet ose detyrë që i kërkohet.

III.5 Ndërlidh temën e dhënë, që është duke e mësuar, me njohuritë dhe përvojat paraprake që tashmë i ka, duke i paraqitur ato në forma të ndryshme të të shprehurit (kolona, tabela, grafikë) sipas një radhitjeje logjike.

III.7 I parashtron pyetje vetes (Pse?, Çfarë?, Si?, Kur?) dhe organizon mendimet e veta në formë të shkruar për temën apo problemin e dhënë dhe vlerëson përparimin e vet derisa të gjejë zgjidhjen e duhur për problemin e caktuar.

III.8 Menaxhon emocionet dhe ndjenjat, kohën, shfrytëzimin e materialeve, mjetet që ka gjatë kryerjes së një detyre/aktiviteti, vepre arti (në klasë/shkollë apo gjetiu).

V. Individ i shëndoshë

V.3 Diskuton në grup moshatarësh, duke ofruar argumente, për rëndësinë që ka respektimi i regjimit ditor dhe i aktiviteteve fizike për shëndetin dhe për jetën e njeriut.

V.8 Shpjegon, gjatë një debati, prezantimi, me gojë ose me shkrim, pasojat e përdorimit të duhanit, alkoolit, drogës dhe substancave të tjera të dëmshme për shëndetin dhe mirëqenien e individit.

VI. Qytetar i përgjegjshëm

VI.1 Zbaton dhe respekton rregullat e mirësjelljes në klasë, në shkollë etj., dhe merr qëndrim aktiv ndaj personave që nuk i përfillin ato duke ua shpjeguar pasojat për veten dhe për grupin ku bëjnë pjesë.

Rezultatet e të nxënit të fushës kurrikulare të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësor të njeriut.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
Sistemet e organeve të njeriut (Sistemi i tajitje sistemi nervor, organet shqisore, sistemi endokrin). Shumimi te njeriu	Defino termin tajitje dhe emërton organet kryesore për tajitje te njeriu. Analizon krijimin e urinës. Hulumton mundësitë e ruajtjes së sistemit të sekretimit. Hulumton ndërtimin dhe funksionimin e sistemit nervor. Analizon ndërvatësin e pjesëve të sistemit nervor. Analizon harkun refleksiv. Analizon mundësin për kujdesin ndaj sistemit nervor dhe pasojat në rast dëmtimi.	35- Tajitja, sistemi i tajitjes te njeriu 36- Etapat e formimit të urinës 37- Problemet e sistemit të tajitjes dhe parandalimi i tyre 38- Ndërtimi i neuroneve dhe llojet e tyre 39- Ndarja e sistemit nervor 40- Bashkërendimi midis pjesëve të sistemit nervor 41- Sinapsi. Harku refleksiv 42- Dëmtimet e sistemit nervor dhe pasojat e tyre 43-44 Projekt (Tajitja, ndërtimi i neuroneve, harku refleksiv, organet e tajitjes, dëmtimet dhe pasojat e sistemit nervor, sistemit tajitës)	**1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **2 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë**	Mësimdhënie e drejtpërdrejtë (shpjegim, sqarim, ushtrime praktike dhe shembujt); • Mësimdhënie jo e drejtpërdrejtë (shqyrtimi, zbulimi, zgjidhja e problemeve); • Mësimdhënia me anë të pyetjeve (teknika e pyetjeve drejtuar nxënësve); • Diskutimi dhe të nxënit në bashkëpunim (në grupe të vogla, grupe më të mëdha dhe me të gjithë nxënësit);	**Aktiviteti në klasë** **Vlerësim i vazhdueshëm** **Vlerësim me gojë(diskutime, debate)** **Vlerësim diagnostifikues** **Vlerësim i bazuar në kriter** **Vlerësim për ecurinë dhe produktin e punës me projekte**	Gjuhë dhe komunikimi Anatominë Fiziologjinë Fizikë KIMI Shëndeti dhe mirëqenia TIK Edukimi për media Arsimimi për zhvillimin e qëndrueshëm etj.	Biologjia 7 Fletore e punës Atlasi i anatomisë Mjete vizuale – pamore: tabelë shkrimi, fotografi, piktura, modele, makete, diagrame, mjete grafike etj. Mjete audiovizuale – pamore-dëgjimore: televizori, filmi, video-projektori, ,kompjuteri, interneti, etj.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
	Emërton dhe përshkruan organet shqisore në trupin tonë, (shqisa së të parit, dëgjuarit, ekuilibrit, shijes, nuhatjes, shqisave lëkurore) si dhe analizon funksionin e tyre. Identifikon dëmtimet dhe masat mbrojtëse të shqisave. Emërton gjëndrat me tajitje të brendshme te njeriu dhe përshkruan pozitën e tyre në trup. Përshkruan si gjëndrat endokrine kontrollojnë organe e funksionet të caktuara nëpërmjet hormoneve.	45- Organet shqisore: të parit dhe të dëgjuarit 46- Organet e tjera shqisore 47- Dëmtimet e shqisave dhe masat për mbrojtjen e tyre 48- Punë praktike (mprehtësia e të parit, dëgjuarit) 49-Punë praktike (receptorët ndijor faqe 81) 50-Gjëndrat me tajitje të brendshme 51-Kontrolli i funksioneve të organeve nga gjëndrat endokrine	**1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë**	• Mësimdhënie që nxit të menduarit kritik, krijues dhe zgjidhjen e problemeve; • Të mësuarit përmes projekteve, punëve kërkimore në terren; • Mësimdhënie përmes vrojtimit, demonstrimit dhe eksperimentit; • Të mësuarit dhe të nxënit përmes mjeteve multimediale e në veçanti përmes kompjuterit;	**Vlerësim me shkrim (testeve, eseve)**		

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
	Përshkruan ndërtimi dhe funksionin e gjëndrave seksuale te njeriu. Tregon se sistemi Riprodhues seksual, lehtëson procesin e trashëgimisë (bartjen e informatave gjenetike ose tipareve gjenetike nga një gjeneratë në tjetrën. Përshkruan shkurtimisht strukturat e sistemeve riprodhuese të individit femër dhe mashkull si dhe funksionin e tyre në frytëzim. Përshkruan ndryshimet e trupit gjatë rritjes zhvillimit dhe ndikimin e reflektimeve të të tjerëve për shëndetin e tyre	52- Ushtrime (faqe 87) 53- Test vlerësues 54- Qelizat e riprodhimit te mashkulli dhe te femra 55-Trashëgimia gjenetike në bazë të sistemit të riprodhimit seksual 56-Strukturat riprodhuese mashkullore dhe ato femërore		Mësimdhënie që nxit hulumtimin e pavarur.			

PLANI DYMUJOR
PRILL-MAJ-QERSHOR

Fusha e kurrikulës: Shkencat e natyrës **Lënda mësimore: BIOLOGJI** **Klasa: VII**

Tema mësimore: Shumimi te njeriu, Shëndeti sjellja dhe emocionet e njeriut, Shumimi te shtazët Shumimi te bimët

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

I. Komunikues efektiv

I.2 Dëgjon në mënyrë aktive pyetjet dhe komentet e bëra nga të tjerët për temën e prezantuar të fushës së caktuar, duke u paraqitur nëpërmjet pyetjeve, komenteve, sqarimeve dhe propozimeve.

I.4 Shpreh mendimin/gjykimin për një temë të caktuar ose prezantim artistik, me anë të të folurit ose me shkrim, si dhe në forma të tjera të komunikimit.

I. 6 Shpjegon qartë dhe saktë, me gojë ose me shkrim, kuptimin e termave (fjalëve, koncepteve) të rinj, duke përdorur gjuhën dhe fjalorin adekuat dhe të saktë.

II. Mendimtar kreativ dhe kritik

II. 6 Interpreton rregullat e zhvillimit të një procesi natyror apo shoqëror, duke e ilustruar atë me shembuj konkretë, si: ilustrim, skicë ose me shkrim.

II.7 Krahason ngjashmëritë dhe dallimet e fazave më të rëndësishme nëpër të cilat është zhvilluar një proces/dukuri shoqërore, natyrore ose artistike.

III. Nxënës i suksesshëm

III.3 Zbaton në mënyrë të pavarur udhëzimet e dhëna në libër ose në një burim tjetër për të nxënë një temë, veprim, aktivitet ose detyrë që i kërkohet.

III.5 Ndërlidh temën e dhënë, që është duke e mësuar, me njohuritë dhe përvojat paraprake që tashmë i ka, duke i paraqitur ato në forma të ndryshme të të shprehurit (kolona, tabela, grafikë) sipas një radhitjeje logjike.

III.7 I parashtron pyetje vetes (Pse?, Çfarë?, Si?, Kur?) dhe organizon mendimet e veta në formë të shkruar për temën apo problemin e dhënë dhe vlerëson përparimin e vet derisa të gjejë zgjidhjen e duhur për problemin e caktuar.

III.8 Menaxhon emocionet dhe ndjenjat, kohën, shfrytëzimin e materialeve, mjetet që ka gjatë kryerjes së një detyre/aktiviteti, vepre arti (në klasë/shkollë apo gjetiu).

IV. Kontribuues produktiv

IV.7 Bashkëvepron në mënyrë aktive me moshatarët dhe të tjerët (pavarësisht statusit të tyre social, etnik etj.) për realizimin e një aktiviteti të përbashkët (projekti/aktiviteti në bazë klase/shkolle apo jashtë saj).

Rezultatet e të nxënit të fushës kurrikulare të shkallës që synohen të arrihen përmes shtjellimit të temës/ve:

Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve

kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
Shumimi te njeriu Shëndeti sjellja dhe emocionet e njeriut Shumimi tek shtazët Shumimi tek bimët	Identifikon shërbimet ku adoleshentët mund të shkojnë për ndihmë. Identifikon përgjegjësitë e prindësisë së hershme, rritjes së fëmijëve, planifikimit familjar, planifikimit në karrierë, kontracepsionin, vendimmarrjen dhe kujdesin në rast të shtatzënisë Përshkruan sjelljet e rrezikshme, simptomat përcjelljen dhe parandalimin e STS dhe HIV	57- Ndryshimet trupore në pubertet 58- Aktivitet vlerësues 59- Adoleshenca dhe problemet e saj 60-61- Informimi, edukimi dhe këshillimi mbi shëndetin riprodhues 62-Sëmundjet seksualisht të transmetueshme dhe HIV-i 63- Ushtrime (faqe 104, 105) 64- Cikli jetësor te gjallesat Shtazore	**1 orë** **1 orë** **1 orë** **2 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **2 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë** **1 orë**	Mësimdhënie e drejtpërdrejtë (shpjegim, sqarim, ushtrime praktike dhe shembujt); • Mësimdhënie jo e drejtpërdrejtë (shqyrtimi, zbulimi, zgjidhja e problemeve); • Mësimdhënia me anë të pyetjeve (teknika e pyetjeve drejtuar nxënësve); • Diskutimi dhe të nxënit në bashkëpunim (në grupe të vogla, grupe më të mëdha dhe me të gjithë nxënësit);	**Aktiviteti në klasë** **Vlerësim i vazhdueshëm** **Vlerësim me gojë(diskutime, debate)** **Vlerësim diagnostifikues** **Vlerësim i bazuar në kriter** **Vlerësim për ecurinë dhe produktin e punës me projekte**	Gjuhë dhe komunikimi Anatominë Fiziologjinë Fizikë KIMI Shëndeti dhe mirëqenia TIK Edukimi për media Arsimimi për zhvillimin e qëndrueshëm etj.	Biologjia 7 Fletore e punës Atlasi i anatomisë Mjete vizuale – pamore: tabelë shkrimi, fotografi, piktura, modele, makete, diagrame, mjete grafike etj. Mjete audiovizuale – pamore-dëgjimore: televizori, filmi, video-projektori, ,kompjuteri, interneti, etj.

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
	Shpjegon të drejtat seksuale për vete, të tjerët ligji dhe rregulloret.. Vlerëson ndikimin e moshës, gjinisë, religjionin dhe kulturës në marrëdhënie. Zbaton fjalët dhe përkufizimet kryesore në procesin e një cikli jetësor. Hulumton dhe të përshkruan format e shumimit te shtazët. Hulumton dhe përshkruan ngjashmëritë dhe dallimet gjatë procesit të shumimit tek organizmat e ndryshëm.	65-66- Format e shumimit te kafshët dhe Aspektet nga jeta e organizmave të ndryshëm shtazorë 67- Fazat e zhvillimit të ujëtokësorëve dhe të shpendëve 68- Roli i shumimit të kafshëve në botën e gjallë 69- Projekt (syri, veshi, sistemi endokrin, sistemi riprodhues, shumimi te shtazët)	**1 orë** **1 orë**	• Mësimdhënie që nxit të menduarit kritik, krijues dhe zgjidhjen e problemeve; • Të mësuarit përmes projekteve, punëve kërkimore në terren; • Mësimdhënie përmes vrojtimit, demonstrimit dhe eksperimentit; • Të mësuarit dhe të nxënit përmes mjeteve multimediale e në veçanti përmes kompjuterit;	**Vlerësim me shkrim (testeve, eseve)**		

Temat mësimore	Rezultatet e të nxënit për tema mësimore	Njësitë mësimore	Koha mësimore (orë mësimore)	Metodologjia e mësimdhënies	Metodologjia e vlerësimit	Ndërlidhja me lëndë tjera mësimore, me çështjet ndërkurrikulare dhe situatat jetësore	Burimet mjetet dhe materialet
	Hulumton fazat kryesore të zhvillimit embrional tek ujëtokësorët (në shembullin e bretkosës. Vlerëson rolin e shumimit të shtazëve në zhvillimin e botës së gjallë. Hulumton dhe përshkruan format e shumimit te bimët. Hulumton dhe përshkruan ngjashmëritë dhe dallimet gjatë procesit të shumimit te grupet bimore. Vlerëson rolin e shumimit të bimëve në zhvillimin e botës së gjallë.	70- Test vlerësues 71- Format e shumimit te bimët 72- Procesi i shumimit te grupet e ndryshme bimore 73- Roli i shumimit të bimëve në botën e gjallë 74-Punë praktike(shumimi vegjetativ përmes rrënjëzimit të gjetheve të begonjës).		Mësimdhënie që nxit hulumtimin e pavarur			

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** - përkufizon termat: qelizë, ind, organ dhe sistem i organeve.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.2; II.3; II.6; III.8			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.1 Organizimi hierarkik i organizmit			
Fjalët kyçe: qelizë, ind epitelial, ind muskulor, ind nervor, organe, aparat, sistem, organizëm.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - përshkruan qelizat, indet, organet, aparatet, sistemet dhe organizmin që ka para vetes me vetitë, duke i kategorizuar ato sipas një radhitjeje hierarkike përkatëse; - interpreton disa karakteristika të niveleve hierarkike të një organizmi; - radhit saktë pjesët ndërtuese të organizmit tonë sipas radhitjes hierarkike që i përkasin në trenin e formuar. **Kriteret e suksesit:** - trego, së paku një ose dy arsye të radhitjes hierarkike të pjesëve ndërtuese të organizmit tonë; - shqyrto nivelet hierarkike të organizimit të një organizmi me së paku një shembull; - rendit duke arsyetuar pjesët ndërtuese të organizmit tonë në radhitje hierarkike në qelizë, inde, organe, aparate, sisteme dhe organizëm.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografitë e qelizave, indeve, organeve, aparateve, sistemeve dhe organizmit të njeriut.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhën shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: *Brainstorming* Mësuesi/ja u paraqet nxënësve fotografi ose një model plastik mësimor i trupit të njeriut ku tregohen organet dhe sistemet e organeve të trupit të njeriut. Mësimdhënësi u kërkon nxënësve të thonë çfarë ata dinë rreth ndërtimit të trupit të njeriut.			

Pjesa kryesore: *Ditari dypjesësh*
Mësimdhënësi u shpjegon nxënësve njësinë mësimore dhe i orienton që të lexojnë njësinë mësimore dhe në fletoret e tyre të formojnë një tabelë më dy kolona ku në njërën kolonë shënohen termat: qelizë, ind, organ, sistem organesh, organizëm, kurse në anën tjetër shënohen definicionet e tyre.

Qelizë	
Ind	
Organ	
Sistem organesh	
Organizëm	

Pjesa përfundimtare:

Mësuesi/ja shkruan në fleta emrat si: qelizë, ind nervor, ind lidhor, veshka, aparati i sekretimit, sistemi i qarkullimit të gjakut, njeriu i gjinisë mashkullore dhe njeriu i gjinisë femërore. Nxënësit i përzgjedhin ato në mënyrë të rastësishme. Emrat duhet të radhiten si vagonët e trenit, sipas radhitjes hierarkike. Në të njëjtën kohë formojmë dyshet në kolonë ku nxënësi/ja i dyshes do të arsyetojë pse shoku/shoqja mban këtë radhë.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin, saktësinë e shqyrtimit dhe definimin e qelizës, indit, organit, aparatit, sistemit dhe organizmit.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Rendit nivelet e organizimit të një organizmi sipas hierarkisë së tyre me anë të një skice (skeme).
Vizatoni indet kryesore të trupit të njeriut nga figura – Indet trupore (nga libri Biologjia, faqe 8).

<table>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td>Fusha kurrikulare:
Shkencat e natyrës</td><td>Lënda: Biologji</td><td>Shkalla e kurrikulës: III</td><td>Klasa:
VII</td></tr>
<tr><td>Tema: Sistemet e organeve të njeriut</td><td colspan="3">Rezultati i të nxënit të temës:
- përshkruan ndërtimin, rolin dhe rëndësinë e lëkurës.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; II.7; III.5; III.7.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Njësia mësimore: 1.2 Lëkura</td></tr>
<tr><td colspan="4">Fjalët kyçe: lëkura, epiderma, derma hipoderma.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore
Nxënësi/ja:
- tregon ç'di për lëkurën, ndërtimin, rolin dhe rëndësinë e saj;
- i parashtron pyetje vetes rreth lëkurës, ndërtimit, rolit dhe rëndësisë së saj;
- organizon mendimet e veta në formë të shkruar për temën e dhënë.
Kriteret e suksesit:
- rendit së paku 3-4 informata rreth lëkurës, ndërtimin, rolin dhe rëndësisë së saj;
- formulo së paku dy pyetje të niveleve të ndryshme lidhur me lëkurën, përmbajtjen, përbërjen dhe rëndësinë e saj;
- gjenero mendimin tënd në formë të shkruar për pyetjen/temën e dhënë.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Burimet: Libri i Biologjisë 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: modeli i lëkurës, flipchart-i me fotografi të shtresave të lëkurës.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Anatomi, Fiziologji.
Çështjet ndërkurrikulare: Edukimi për shëndet</td></tr>
<tr><td colspan="4">PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja kërkon nga nxënësit t'u përgjigjen pyetjeve të parashtruara:
- Çfarë dini rreth lëkurës si mbështjellëse e trupit të organizmit tuaj?
Informacionet e nxënësve shënohen në shtyllën e parë të tabelës së paraqitur.</td></tr>
</table>

Di	Dua të di	Mësova
- Lëkura është mbështjellësja e trupit tonë. - Lëkura ka trashësi të ndryshme në pjesët e ndryshme të trupit p.sh. te syri është më e hollë dhe më e ndjeshme se te shputat e këmbëve që është më e trashë dhe më pak e ndjeshme. - Lëkura ka tri shtresa…		

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja kërkon nga nxënësit të parashtrojnë pyetje se çfarë dëshirojnë të dinë më tepër për ndërtimin, rolin dhe rëndësinë e lëkurës (plotësohet shtylla e dytë me pyetjet e nxënësve). Mësuesi/ja i paraprin shtrimit të pyetjeve sipas rastit.

Di	Dua të di	Mësova
- Lëkura është mbështjellësja e trupit tonë. - Lëkura ka trashësi të ndryshme në pjesët e ndryshme të trupit p.sh. te syri është më e hollë dhe më e ndjeshme se te shputat e këmbëve që është më e trashë dhe më pak e ndjeshme. - Lëkura ka tri shtresa…	- Çfarë përmban epiderma, dhe ku gjendet ajo? - Nga se përbëhet dhe çfarë përmban derma? - Cili është roli i hipodermës…?	

Nxënësit lexojnë materialin mësimor në heshtje, duke pasur parasysh gjetjen e përgjigjeve në pyetjet e shtruara.

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja i pyet nxënësit nëse i kanë gjetur përgjigjet në pyetjet e shtruara. Përgjigjet shkruhen në shtyllën e tretë të tabelës.

Di	Dua të di	Mësova
- Lëkura është mbështjellësja e trupit tonë. - Lëkura ka trashësi të ndryshme në pjesë të ndryshme të trupit, p.sh. te syri është më e hollë dhe më e ndjeshme se te shputat e këmbëve që është më e trashë dhe më pak e ndjeshme. - Lëkura ka tri shtresa…	- Çfarë përmban epiderma, dhe ku gjendet ajo? - Nga se përbëhet dhe çfarë përmban derma? -Cili është roli i hipodermës…?	- Epiderma përmban proteinë, keratinë, lëndë yndyrore, qelizat e vdekura, melanocitet që përmbajnë melaninë. Është pjesa sipërfaqësore e lëkurës. - Derma përbëhet nga indi lidhor, përmban enë gjaku, rrënjën (folikulat) e qimeve, gjëndrat e djersës, yndyrës si dhe mbaresat nervore, muskujt. - E mbron trupin nga i ftohti, zbut goditjet dhe shërben si rezervë energjetike e organizmit.

Pyetjeve që nxënësit parashtrojnë dhe nuk u gjejnë dot përgjigjet në tekst, mund t'u përgjigjet mësuesi/ja.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me lëkurën.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për ndërtimin, rolin dhe rëndësinë e lëkurës, nivelet e pyetjeve, gjetjen e përgjigjeve.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Pyetjet dhe detyrat në librin e biologjisë, në faqen 11.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** - Identifikon prodhimet e lëkurës.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.2; I.6; II.5; III.3; III.5			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.3 Funksionet e lëkurës			
Fjalët kyçe: gjëndrat yndyrore, gjëndrat djersore, qimet, thonjtë.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - vrojton prodhimet e lëkurëve, të prezantuara, duke nxjerrë përfundime mbi vendndodhjen (shtresat) ku gjinden ato; - shpjegon ndërtimin dhe rolin e prodhimeve të lëkurës; - kategorizon njohuritë rreth ndërtimit vendndodhjes (shtresat) dhe rolin e prodhimeve të lëkurës. **Kriteret e suksesit:** - radhit së paku 3-4 prodhime të lëkurës dhe shtresat ku ndodhen ato; - argumento me së paku një shembull nga jeta e përditshme për ndërtimin dhe rolin e prodhimeve të lëkurës; - paraqit njohuritë rreth ndërtimit vendndodhjes (shtresat) dhe rolin e prodhimeve të lëkurës përmes organizuesit grafik.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografitë ku paraqiten gjëndra yndyrore, gjëndra djersore, qimeve si flokët, qerpikët, vetullat, qimet si mbulesë trupore, thonjtë.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji. Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media			

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE

Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja, në fillim të orës paraqet para nxënësve videon (fotografitë) e gjëndrës yndyrore, gjëndrës djersore, qimeve, si: flokët, qerpikët, vetullat, qimet si mbulesë trupore, thonjtë, dhe kërkon nga nxënësit

Prodhimet e lëkurës	Shtresat e lëkurës ku i hasim këto prodhime
• Gjëndrat yndyrore	• Derma
• Qimet	• Derma
• Thonjtë	• Epiderma
• …	• …

Më pas, disa nxënës prezantojnë radhitjen e tyre në shtylla. Mësuesi/ja ndërhyn sipas rastit.

Pjesa kryesore: Veprimtari me lexim të drejtuar (VLD)
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit që pasi të lexojnë njësinë mësimore, të vëzhgojnë në tekst me kujdes dhe të nxjerrin përfundime.
Pasi nxënësit lexojnë mësimin, mësuesi/ja drejton pyetjet:
1.Cilat shtresa e ndërtojnë lëkuren?
2. Ku janë të vendosura gjëndrat e yndyrës?
3. Ç'është djersa?
4. Cili është funksioni i qimes?
5. Si janë të ndërtuar thonjtë?

Pjesa përfundimtare:
Me anë të organizuesve grafikë, nxënësit individualisht, paraqesin prodhimet e lëkurës dhe funksionet e saj. Dy-tre nxënës punimet e tyre prezantojnë para klasës.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë bashkëpunimin në dyshe, radhitjen dhe përgjigjet lidhur me prodhimet e lëkurës dhe rolin e tyre.
Mësuesi/ja vlerëson radhitjen në bazë të vrojtimit, të prodhimeve të lëkurës, mënyrën e shpjegimit në dyshe lidhur me ndërtimin dhe rolin e tyre, si dhe prezantimet e organizuesve grafikë.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Hulumto dhe sill disa kuriozitete lidhur me prodhimet e lëkurës.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE		
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - hulumton llojet e lëndimeve të lëkurës dhe masat mbrojtëse.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; II.4; III.3; III.7		
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.		
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE		
Njësia mësimore: 1.4 Dëmtimet e lëkurës dhe masat për mbrojtjen e saj		
Fjalët kyçe: aknet, zgjebja, kanceri i lëkurës.		
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - dallon dëmtimet dhe sëmundjet e lëkurës duke i vendosur ato në shtyllat përkatëse të tabelës; - arsyeton shkaktarët për dëmtimet dhe sëmundjet e lëkurës, si dhe këshillat për kujdesin ndaj tyre; - zgjidh fjalët e sakta që lidhen me dëmtimet dhe sëmundjet e lëkurës për plotësimin e fjalëkryqit. **Kriteret e suksesit:** - radhit së paku 2-3 dëmtime dhe sëmundje të lëkurës në shtyllat përkatëse; - plotëso diagramet me së paku 3-4 shkaktarë për dëmtimet dhe sëmundjet e lëkurës, si dhe këshillat për kujdesin ndaj tyre; - gjej së paku 3-4 fjalë të sakta që lidhen me dëmtimet dhe sëmundjet e lëkurës për plotësimin e fjalëkryqit.		
Burimet: Libri i biologjisë **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** hamerat e përgatitur për çdo grup, markerat, fjalëkryqet për çdo grup.		
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Matematikë, Gjuhë shqipe. Çështjet ndërkurrikulare**:** Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm		
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE		
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja shënon etiketat ne tabelë dhe kërkon nga nxënësit t'i radhitin ato në shtyllat përkatëse.		

Lëndët kimike	Kanceri i lëkurës	Agjentët atmosferikë
Zgjeba (zhuga)	Mikrobet e ndryshme	Aknet

Nxënësit duhet t'i radhisin etiketat në tabelën e prezantuar më poshtë

Dëmtuesit e lëkurës	Sëmundjet e lëkurës
• Lëndët kimike	• Kanceri i lëkurës
• Agjentët	• Zgjeba
• …	• …

Më pas, disa nxënës prezantojnë radhitjen e tyre në shtylla duke e arsyetuar këtë radhitje. Mësuesi/ja ndërhyn sipas rastit.

Pjesa kryesore:

Mësuesi/ja formon 4 grupe me nxënës, secilit grup i caktoj nga një pjesë të materialit mësimor që duhet ta lexojnë, si dhe kohën për lexim.

Grupi 1 - Djegia e lëkurës
Grupi 2 - Aknet
Grupi 3 - Zgjebja
Grupi 4 - Kanceri i lëkurës

Pas leximit, nxënësit e grupeve ndahen në 2 nëngrupe dhe secili nëngrup plotëson diagramet e dhëna:

Gr.1

Shkaktarët që lëkura pëson djegie.
Arsyeton pse lëkura pëson djegiet.

Gr.2

Shkaqet kryesore të formimit të akneve
Arsyeto ç'janë dhe pse

Gr.3

Shkaktarët e zgjebes ku shfaqet ajo
Arsyeto zgjeba

Gr.4

Shkaktarët e kancerit të lëkures.
Arsyeto diagnostifikim i hershëm të s dhe këshillat mbrojtëse.

Pas plotësimit të diagrameve, udhëheqësit e grupeve prezantojnë punën e tyre duke dhënë sqarime lidhur me kërkesat. Mësuesi/ja ndërhyn sipas rastit.

Pjesa përfundimtare:

Nxënësit plotësojnë fjalëkryqin duke u bazuar te shprehjet e mëposhtme:

Horizontalisht:
1.Këpusha e zgjebes
2.Shkaktar i djegies së lëkurës
Vertikalisht:
3.Sëmundje që shkaktohet me ekspozimin e gjatë me rreze ultraviolet.
4. Puçrrat e pubertetit
5 . Sëmundje ngjitëse e lëkurës

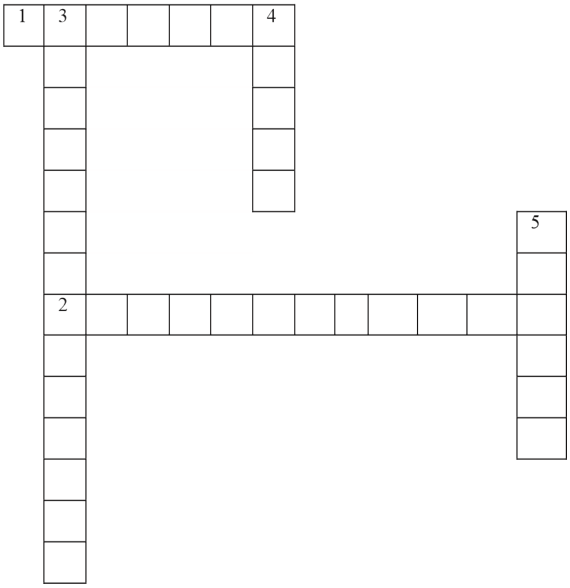

Mësuesi/ja evidenton saktësinë dhe shpejtësinë e plotësimit të fjalëkryqit në grupe (në formë të garës me kohë të caktuar më parë).

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë bashkëpunimin, radhitjen e etiketave, shpjegimet e dhëna lidhur me dëmtimet dhe sëmundjet e lëkurës, plotësimin e fjalëkryqit.
Mësuesi/ja vlerëson dallimin mes dëmtuesve dhe sëmundjeve të lëkurës shpjegimeve të shkaktarëve të sëmundjeve dhe dëmtimeve të lëkurës, saktësisë dhe kohën e plotësimit të fjalëkryqit.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Përgjigjuni pyetjeve rreth njësisë mësimore faqe 15, libri i biologjisë.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa**: VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - hulumton dhe përshkruan ndërtimin dhe funksionin e sistemit skeletor.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2; I.6; III.3; III.7; II.6			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.5 Ndërtimi i sistemit skeletor			
Fjalët kyçe: skeleti i njeriut: kockat e kokës, kockat e shtyllës kurrizore, kockat e kafazit të kraharorit, kockat e gjymtyrëve të sipërme dhe kockat e gjymtyrëve të poshtme.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - tregon si lëviz njeriu dhe roli i sistemit skeletor; - përshkruan, ndërtimin dhe funksionin e pjesëve ndërtuese të sistemit skeletor i dal nga hulumtimi i tij; - emërton pjesët e skeletit duke përdorur fjalët në kutinë e fjalëve. **Kriteret e suksesit:** - shpjego së paku 1-2 role të sistemit skeletor në organizmin tone; - veço së paku 3 pjesë ndërtuese të pjesëve kryesore të skeletit dhe funksionin e tyre; - përzgjidh fjalët nga kutia e fjalëve për të emërtuar pjesët e skeletit.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** skeleti i njeriut, fletat me fotografi të skeletit të njeriut dhe kutinë e fjalëve			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Matematikë, Gjuhë shqipe, Anatomi, Fiziologji Çështjet ndërkurrikulare**:** Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: Breinstorming Bashkëbisedim me nxënës për njohuritë paraprake për skeletin dhe rëndësinë e tij në lëvizje. Kërkojmë nga nxënësit që të vrojtojnë modelin e skeletit të njeriut dhe të tregojnë si ndahet skeleti i njeriut. Informacionet e nxënësve, mësuesi/ja i shënon në tabelë. I nënvizojmë ndarjet kryesore, nëse dalin nga ta: kockat e kokës, kockat e shtyllës kurrizore, kockat e kafazit të kraharorit, kockat e gjymtyrëve të sipërme dhe kockat e gjymtyrëve të poshtme. Nxënësit tregojnë se cili mund të jetë funksioni i këtyre pjesëve.			

Pjesa kryesore:
Formojmë 5 grupe me nxënës. Secili grup duhet të hulumtojë një pjesë të skeletit dhe të përshkruajë ndërtimin dhe funksionin e kësaj pjese. Këto grupe quhen grupe të familjes.
Grupi 1 hulumton në modelin e skeletit kockat e kokës.
Grupi 2 hulumton në modelin e skeletit kockat e shtyllës kurrizore.
Grupi 3 hulumton në modelin e skeletit kockat e kafazit të kraharorit.
Grupi 4 hulumton në modelin e skeletit kockat e gjymtyrëve të sipërme.
Grupi 5 hulumton në modelin e skeletit kockat e gjymtyrëve të poshtme.
Kërkojmë nga një nxënës vullnetar të çdo grupi që të lexojnë përshkrimet e dala nga hulumtimi i tyre lidhur me ndërtimin dhe funksionin e pjesëve ndërtuese të sistemit skeletorë të njeriut. Në fund, mësuesi/ja jep sqarime shtesë sipas nevojës mbi ndërtimin dhe funksionin e sistemit skeletor të njeriut.

Pjesa përfundimtare:
Nxënësve në grupe u shpërndajmë fotografinë e skeletit të njeriut dhe u kërkojmë të emërtojnë kockat ndërtuese të tij duke përdorur fjalët në kutinë e fjalëve.

Kutia e fjalëve
Kafka, shtylla kurrizore, kocka e legenit, brinja, radiusi, metakarpet, kockat e fytyrës, kafazi i kraharorit, fallangjet, fibulla, nofulla e poshtme, shputa, tibia,
gishtat, shpatullat, vertebrat.

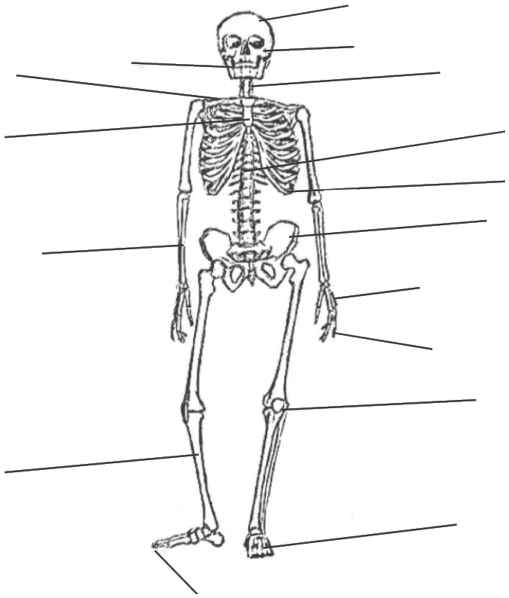

Në fund, nxënësit shkëmbejnë fletat ku vlerësojnë plotësimin e tyre. Mësuesi/ja evidenton saktësinë dhe shpejtësinë e kryerjes së detyrës së kërkuar.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin gjatë dhënies së përgjigjeve në pyetjet e bëra, hulumtimit, emërtimit si dhe bashkëpunimit në grup.
Mësuesi/ja vlerëson njohuritë, përgjigjet e dhëna në pyetjet e parashtruara dhe shpjegimin rreth rolit të skeletit, përshkrimit të ndërtimit dhe funksionit të skeletit, emërtimit të pjesëve të skeletit dhe frymës bashkëpunuese në grupe.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Argumentoni me shembuj funksionet kryesore të sistemit skeletor të njeriut.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** -hulumton dhe përshkruan ndërtimin dhe funksionin e sistemit skeletor.		

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2; II.6; II.7; III.3; I.5

Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Njësia mësimore: 1.6 Ndërtimi i kockës dhe nyjat

Fjalët kyçe: lidhjet, kyçe e lëvizshme, kyçe pak të lëvizshme.

Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja:
- paraqet qëndrimet lidhur me pyetjen e shtruar;
- analizon ndërtimin e kockës dhe ndarjen e tyre sipas lidhjeve që ato krijojnë;
- përmbledh njohuritë e fituara për ndërtimin e kockave dhe nyjave me anë të një eseje.

Kriteret e suksesit:
- prezanto qëndrimet pro dhe kundër në pyetjen e shtruar;
- shpjego ndërtimin e kockave dhe lidhjeve (nyjave) që ato krijojnë të paraqitura në formë tabelare;
- shkruaj një ese duke iu përmbajtur pikave të planit.

Burimet: Libri i Biologjisë, klasa VII
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: modeli i skeletit të njeriut, fletat me kërkesat të paraqitura në tabelë.

Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Anatomi, Fiziologji.
Çështjet ndërkurrikulare**:** Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE

Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja ndan nxënësit në grupe dhe brenda grupit formon dyshet, të cilat ndahen me qëndrimin "pro" dhe "kundër", shtron pyetjen:
Si mendoni, a është i njëjtë ndërtimi dhe forma e skeletit të foshnjës dhe i një të rrituri?

Dyshet diskutojnë dhe shënojnë përfundimet e tyre në fletoren e shënimeve. Tani anëtarët e dysheve “pro” dhe “kundër” ndahen, dhe ata duhet të bashkohen në çift me një anëtar tjetër, i cili po diskuton të njëjtin qëndrim. Ata duhet të krahasojnë arsyet për 4-5 minuta. Dyshet fillestare duhet të ribashkohen të krahasojnë shënimet dhe të paraqesin arsyet e argumentet kryesore, pra të debatojnë lidhur me to.

Pjesa kryesore:
Nxënësit vazhdojnë ashtu të ndarë në grupe dhe nga diagrami i prezantuar në fotografinë e librit nxjerrin pjesët ndërtuese të kockave. Nxënësit mund të nxjerrin edhe një përfundim të diskutimit që është zhvilluar në hapin e parë.
Nxënësit nga vrojtimi i modelit të skeletit të njeriut plotësojnë tabelën, të cilën e përgatit mësuesi/ ja për 6 grupet.

Lidhjet e kockave	Ku i hasim L.K. në trupin tonë	Lëvizshmëria e tyre
Lidhja me dhëmbëza	Kafka	Të palëvizshme
Nyje të lëvizshme	Artikulacioni i dorës	Të lëvizshme
…	…	…

Nxënësit prezantojnë plotësimin e tabelës dhe e komentojnë duke ardhur në përfundime se kyçet mund të jenë:
- lidhje të palëvizshme;
- nyje të lëvizshme;
- nyje gjysmë të lëvizshme.
-

Pjesa përfundimtare:
Ftohen nxënësit që të shkruajnë një ese, për 10’ duke pas parasysh këto pika plani: *llojet e nyjave, fërkimi i nyjave, lëngu sinovial.*
Disa nxënës do të lexojnë esetë e krijuara.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë komentet, diskutimet dhe shënimet e shkrimit të lexuar.
Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për ndërtimin e kockave, dallimin e nyjave dhe shkrimin e përpiluar mbi pikat e planit.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Rendit nyjat e trupit tënd duke i dalluar ato.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla** e **kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës** - hulumton dhe përshkruan ndërtimin dhe funksionin e sistemit muskulor.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2, I.5; II.6; II.7; III.3;			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.7 Ndërtimi i sistemit muskulor			
Fjalët kyçe: muskuj të vijëzuar, muskuj të lëmuar, muskuli i zemrës, aktinë, miozinë.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore **Nxënësi/ja:** - paraqet qëndrimet lidhur me pyetjen e shtruar; - analizon ndërtimin e muskulit dhe ndarjen e tyre; - përmbledh njohuritë e fituara për ndërtimin e muskujve. **Kriteret e suksesit:** - prezanto qëndrimet pro dhe kundër në pyetjen e shtruar; - shpjego ndërtimin dhe llojet e muskujve përmes tabelës.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** atlas i ndërtimit të muskujve, fotografi.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhën shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: *Brainstorming* Mësuesi/ja u paraqet nxënësve fotografi ose një model plastik mësimor i trupit të njeriut ku tregohen organet dhe sistemet e organeve të trupit të njeriut. Mësimdhënësi u kërkon nxënësve të thonë çfarë ata dinë rreth ndërtimit të trupit të njeriut.			

Pjesa kryesore: Tabela e koncepteve
Mësimdhënësi u shpjegon nxënësve njësinë mësimore dhe i orienton që të lexojnë njësinë mësimore dhe në fletoret e tyre të formojnë një tabelë më tri kolona dhe të bëjnë krahasimin midis llojeve të muskujve: të lëmuar, të vijëzuar dhe muskulit të zemrës.

Muskujt e vijëzuar	Muskujt e lëmuar	Muskuli i zemrës

Pjesa përfundimtare:
Harta e të pyeturit

"Harta e të pyeturit" është një skicë që shfaq idetë e rëndësishme të mësimit, të vendosura në një renditje logjike në trajtën e një skeme racionale pyetjesh.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për ndërtimin e muskujve, llojet e muskujve dhe paraqitjen ne tabelën e koncepteve.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Rendit muskujt e trupit tënd duke i dalluar ata

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** -identifikon, lëndimet si dhe masat mbrojtëse të sistemit për lëvizje.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2, I.5; II.6; II.7; III.3;			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.8 Dëmtimet dhe sëmundjet e sistemit skeletor dhe atij muskulor			
Fjalët kyçe: osteoporoza, artriti, atrofia muskulore, skolioza, lordoza, kifoza etj.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore **Nxënësi/ja:** - paraqet qëndrimet lidhur me pyetjen e shtruar; - analizon shkaqet e paraqitjes së sëmundjeve; - përmbledh njohuritë e fituara për sëmundjet e skeletit dhe muskujve. **Kriteret e suksesit:** - prezanto qëndrimet pro dhe kundër në pyetjen e shtruar; - shpjego sëmundjet e skeletit dhe muskujve përmes tabelës.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi ku paraqiten sëmundjet e skeletit dhe muskujve.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji. Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: *Brainstorming* Mësuesi/ja u paraqet nxënësve fotografi me sëmundjet e skeletit dhe muskujve dhe pyet për njohuritë paraprake rreth kësaj teme.			

Pjesa kryesore: Tabela e koncepteve

Mësimdhënësi u shpjegon nxënësve njësinë mësimore dhe i orienton që të lexojnë njësinë mësimore dhe në fletoret e tyre të formojnë një tabelë më tri kolona, në kolonën e parë renditen sëmundjet, në kolonën e dytë renditen shkaqet e paraqitjes dhe në kolonën e tretë, simptomat e sëmundjes.

Sëmundjet e skeletit dhe të muskujve	**Shkaqet e paraqitjes**	**Si manifestohet sëmundja (simptomat)**
Osteoporoza		
Artriti		
Atrofia muskulore		
Skolioza		

Pjesa përfundimtare:

Diskutim rreth masave parandaluese të këtyre sëmundjeve.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për sëmundjet skeletit dhe muskujve, dhe paraqitjen në tabelën e koncepteve.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Hulumtoni rreth sëmundjeve të skeletit dhe muskujve dhe rreziqet e tyre.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - përshkruan procesin dhe rrugën e tretjes së ushqimit te njeriu.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.2; II.4; II.6; III.3; III.5			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut. Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.10 Tretja dhe pjesët e aparatit tretës.			
Fjalët kyçe: goja, ezofagu, lukthi, zorra e hollë, zorra e trashë.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - emërton organet e aparatit të tretjes nëpër të cilin kalon ushqimi; - shpjegon duke e përshkruar rrugën e ushqimit dhe roli i organeve të aparatit tretjes gjatë rrugëtimit të ushqimit; - lidh çdo organ me funksionin e tyre përkatës. **Kriteret e suksesit:** - shëno organet e aparatit tretës sipas një renditjes logjike; - sqaro ndryshimet që pëson ushqimi gjatë rrugëtimit të tij në aparatin e tretjes; - bashkëngjit së paku 4 organe me funksionin që ato i kryejnë.			
Burimet: Libri i biologjisë, interneti. **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** CD me material nga *YouTube*-i për aparatin e tretjes, fletët A4 me fotografinë ku paraqitet trakti digjestiv dhe etiketat**.**			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Gjuhë angleze, Anatomi, Fiziologji. Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukimi për media; Arsimi për zhvillimin e qëndrueshëm			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke paraqitur një kllaster me shënimin "Organet e aparatit tretës" dhe kërkon nga nxënësit të plotësojnë detyrën, duke e plotësuar kllasterin me përgjigjet e tyre në tabelë.			

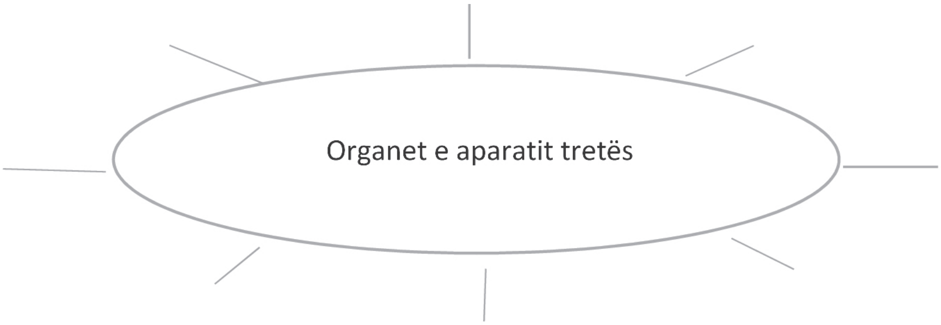

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja tregon një video (të marrë në Y*ouYube*) ku tregohet udhëtimi i ushqimit në aparatin e tretjes, duke dhënë sqarime edhe mbi përpunimin e tij. Nga nxënësit kërkohet të mbajnë shënime, si dhe duke marrë parasysh informatat e librit, çdo dyshe thotë idenë e vet lidhur me kërkesat e prezantuara në tabelë, kurse mësuesi/ja plotëson tabelën në mënyrë të strukturuar.

Aparati tretës	Shëno organet ndërtuese.	Ç'është tretja?	Sa lloje të ushqimeve na duhen?
	Goja, fyti, ezofagu, lukthi, zorra e hollë, zorra e trashë.	Përpunimi mekanik e kimik i ushqimit	40 lloje
Goja	Çfarë përmban?	Si kryhet gëlltitja?	Kush lag ushqimin-Enzimi
	Dhëmbët, gjuhën, gjëndrat e pështymës.	Tkurren 25 muskujt e fytit Gjuha e shtyn poshtë ushqimin, kubeja e qiellzës lartë, ulet epiglotisi, ushqimi kalon në ezofag.	Pështyma-Amilaza
Ezofagu	Cilat organe lidh?	Llojet e muskujve-Emri?	Roli i ezofagut?
	Gojën-lukthin	Gjatësore, rrethore-Sfinkter	Lëvizja e ushqimit
Lukthi	Pozita në organizëm?	Roli?	Lëngjet e lukthit-Enzima?
	Pjesa e sipërme e barkut, në të majtë fill pas ezofagut.	Përzierja e ushqimit	Acidi klorhidrik -Pepsina
Zorra e hollë	Si duket sipërfaqja?	Si lëvizin muskujt-Si quhet	Roli?
	E rrudhosur	Me tkurrje-lëshime valore Lëvizje peristaltike	Tretja e plotë dhe thithja e përbërësve të molekulave të ushqimeve
Zorra e trashë	Çfarë përthithet	Gjendja e mbetjes?	Hidhet-emri?
	Uji	E trashë	Jashtë organizmit-Anus

Pjesa përfundimtare:
Kërkohet nga nxënësit të ndahen në grupe ku do t'u shpërndaj fletat me figurën e prezantuar dhe kërkoj nga ata që të shënojnë pjesët e mësuara të aparatit në gjuhën angleze duke bashkëlidhur funksionin dhe rolin e tyre. Ftohen disa udhëheqës të grupeve të prezantojnë. Mësuesi/ja ndërhyn për përmirësime sipas rasti.

Me tkurrje-lëshime valore Lëvizje peristaltike. Tretja e plotë
Përzierja e ushqimit. Tretja e ushqimit
Lëvizja e ushqimit.

Përthithja e ujit. Largimi i ushqimit
Përpunimi mekanik i ushqimit.
Lag ushqimin.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrit për përgjigjet e dhëna, lidhjen e organeve të aparatit tretës me funksionin që ato kryejnë si dhe bashkëpunimin në grup.
Mësuesi/ja vlerëson idetë lidhur me organet e aparatit të tretjes, përshkrimit të pozitës, rolit dhe funksionit të tyre, lidhjen e informatave në etiketa me organet përkatëse si dhe bashkëpunimin e tyre.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Hulumto në burime të tjera a posedon aparati tretës organe të tjera të cilat ndihmojnë në tretjen e ushqimit.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - vlerëson rolin e organeve të veçanta në procesin e tretjes.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2; III.3; III.5			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut. Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.11 Përthithja e ushqimit në zorrë			
Fjalët kyçe: mëlçia, pankreasi, duodenumi, lëngu pankreatik, lëngu i tëmthit.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - emërton organet gjëndërore të rëndësishme për tretjen e ushqimit; - konstaton se tretjen e ushqimit e ndihmojnë, lëngjet e mëlçisë dhe pankreasit; - shoqëron organet e tretjes, lëndët ushqyese me lëngjet tretëse, enzimat. **Kriteret e suksesit:** - trego si mëlçia e pankreasi mundësojnë tretjen e ushqimit; - vërteto cilat lëndë ushqimore zbërthehen dhe përthithen; - lidh mëlçinë, pankreasin, lëndët ushqyese me lëngjet tretëse-enzimat.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** Detyrat e shtëpisë së nxënësit, fotografitë e prezantuara në libër, fletët A4 me detyrën për shoqërim.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji. Çështjet ndërkurrikulare**:** Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke kërkuar që nxënësit të lexojnë detyrën e shtëpisë mbi hulumtimin e bërë për organet e tjera të aparatit tretës që ndihmojnë tretjen. Nga detyra rezulton se mëlçia dhe pankreasi prodhojnë lëngje që ndihmojnë në tretjen e lëndëve ushqimore. **Pjesa kryesore:** Mësuesi/ja ndan nxënësit në dyshe dhe kërkon nga nxënësit të vëzhgojnë duke analizuar fotografitë të prezantuar në libër në faqen 28-29. Në dyshe, nxënësit shqyrtojnë:			

- Cilat lëngje ndihmojnë zorrën e hollë në tretjen e ushqim pasi ai qëndroi në lukth 4 orë?
- Përshkruaje duke treguar funksionin e duodenumit?
- Ç'është përthithja? Cilat lëndë ushqimore i marrim fal saj? Si?
- Trego duke emërtuar enzimat në cilat lëndë i shndërrojnë: niseshtenë, glikogjenin, proteinat dhe yndyrën gjatë shpërbërjes?
- Sqaro lidhjen baktere-fibrat-feçes?
- Përse vitaminat dhe kripërat minerale nuk treten?

Konstatimet e dala nga shqyrtimi i përbashkët.
Në fund, nxënësit konstatojnë se lëngu pankreatik dhe ai i tëmthit ndihmojnë tretjen.
Ato derdhen në zorrën e hollë, e quajtur duodenumi, e cila përmban shumë vile (që rrisin sipërfaqja kontaktuese me zorrë) dhe mikrovilet (të pasura me shumë enë gjaku ku kalojnë lëndët e përthithura nga zorra).

- Pra, lëndët e përfituara nga zbërthimi i ushqimeve me origjinë të ndryshme (karbohidrate, yndyra, proteina) kalojnë në gjak përmes mureve të zorrëve të holla. Ky proces quhet përthithje.
- Niseshteja dhe glikogjeni shpërbëhen nga amilaza pankreatike deri në molekula glukoze. Lëngu pankreatik përmban edhe enzima që veprojnë mbi proteinat dhe i shpërbëjnë ato deri në aminoacide. Ndërsa yndyrat copëtohen (emulgohen) nga lëngu i tëmthit që vjen nga mëlçia dhe shpërbëhen nga enzimat deri në glicerol dhe në acide yndyrore. Të gjitha këto lëndë që përftohen si rezultat i shpërbërjes së ushqimit në zorrë, thithen nga qelizat e epitelit të saj dhe transportohen në të gjithë trupin me anë të gjakut dhe limfës.
- Bakteret shkatërrojnë shumë substanca organike që enzimat nuk janë të afta t'i tretin, vetëm një pjesë largohet nga trupi nëpërmjet anusit, në formën e feçes, ku i gjithë ushqimi i patretur dhe fibrat mblidhen në zorrën e trashë.
- Kripërat minerale dhe vitaminat nuk zbërthehen, sepse ato kalojnë direkt në gjak.

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja përgatit fletët A4 me detyrën e kërkuar. Pra, kërkon nga nxënësit të shoqërojnë organet me lëngjet përkatëse, lëndët ushqyese me enzimat.

➢ Mëlçia	- Lëngu pankreatikë
➢ Pankreasi	- Amilaza
➢ Yndyrat	- Lëngu i tëmthit
➢ Nishesteja Ø Glikogjeni	

Nxënësit në dyshe shkëmbejnë fletoret dhe vlerësojnë ato me anë të ngjyrës (e kuqe–jomirë; e verdhë – mesatar; e gjelbër–shkëlqyeshëm).

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin gjatë komentimit të rezultateve të hulumtimit të organeve të aparatit tretës përgjigjet gjatë shqyrtimit, shoqërimit të organeve tretëse me lëngjet tretëse.
Mësuesi/ja vlerëson përgjigjet e dala nga hulumtimi i bërë si detyrë shtëpie i përgjigjeve gjatë shqyrtimit, saktësinë e shoqërimit të organeve përkatëse me lëngjet e tyre tretëse, lëndëve ushqyese me enzimat apo lëngjet tretëse. Vlerësimin e ndërsjellë të tyre.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Pyetjet 1, 2, 3, 4 në faqen 29, te libri i Biologjisë.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - vlerëson rolin e organeve të veçanta në procesin e tretjes.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: 2 I.2; II.5; III.3; III.7; III. 8			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut. Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.12 Roli i mëlçisë dhe i pankreasit në procesin e tretjes			
Fjalët kyçe: mëlçia, pankreasi.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: -vëzhgon eksperimentin duke nxjerr përfundime lidhur me lëndët fillestare dhe ato të fituara; -analizon vendndodhjen dhe funksionin e mëlçisë dhe të pankreasit; -vlerëson rolin e enzimave për organizmin tonë. **Kriteret e suksesit:** - nxirr përfundime lidhur me lëndën e fituar gjatë eksperimentit; - përcakto pozitën dhe funksionin e mëlçisë dhe pankreasit përmes modelit-njeri; - nxirr nga tabela 5 enzimat që ndihmojnë në procesin e tretjes.			
Burimet: Libri i Biologjisë, klasa VII **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** 2 gota, ujë, vaj, detergjent i lëngët, gjysmëmodeli i njeriut, fletët A4.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Kimia, Anatomia, Fiziologjia. Çështjet ndërkurrikulare**:** Arsimi për zhvillim të qëndrueshme			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke kërkuar që nxënësit të vëzhgojnë eksperimentin e thjeshtë, të cilin e prezanton para nxënësve pa u treguar emërtimet e substancave. Shtron pyetjen: Çfarë ndodhi? Çfarë përfundimi mund të nxirrni? Nxënësit shënojnë një hipotezë mbi pyetjen: Çfarë ndodhi?			

Përgjigjet e nxënësve diskutohen dhe nxjerrim një përfundim: detergjenti kur përzihet me vaj krijon të njëjtin efekt si përzierja e lëngut biliar me yndyrat, pra zbërthen yndyrat në njësi më të vogla (pikla të yndyrës).

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja vendos modelin e gjysmëtrupit të njeriut dhe kërkon nga nxënësit të mbajnë shënim për vetitë e mëlçisë dhe pankreasit d.m.th. të vëzhgojnë dhe të përshkruajnë organet si duken (forma), ngjyra, pozita.

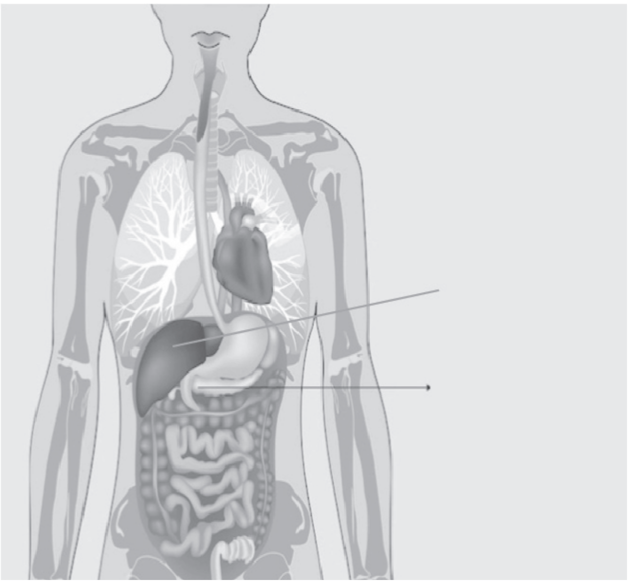

Nxënësit shënojnë: Mëlçia gjendet në anën e djathtë të barkut, poshtë diafragmës, ndahet në dy pjesë, ka ngjyrë të kuqe të errët.
Pankreasi gjendet mes zorrës dymbëdhjetëgishtore e të shpretkës, formë gjuhe shpatuke dhe e pa ngjyrë.
Mësuesi/ja tani kërkon nga nxënësit të përzgjedhin materialin nga libri në një vijë logjike ku përshkruhet funksioni i dy organeve gjëndërore, mëlçisë dhe pankreasit. Nxënësit mund të përzgjedhin këto shënime:

Funksionet e mëlçisë:
– Depoziton sheqerin glukozë në formën e glikogjenit; shndërron aminoacidet e tepërta në sheqer; shndërron amoniakun në ure; zbërthen lëndët e dëmshme për organizmin; depoziton vitaminat; depoziton hekurin. Mëlçia prodhon lëngun biliar. Këtë lëng, ajo e depoziton në fshikëzën e tëmthit. Gjatë marrjes së ushqimit, lëngu biliar derdhet pak nga pak në zorrën dymbëdhjetëgishtore dhe ka për funksion të neutralizojë natyrën acidike të ushqimit që vjen nga lukthi. Ai ndihmon gjithashtu në zbërthimin e yndyrave. Më tej, ato vazhdojnë të ndahen në zorrën e hollë.

Funksionet e pankreasit:
- Pankreasi ka funksion të dyfishtë, prodhon hormone për të rregulluar sheqerin në gjak, 10 enzima tretëse, që ndihmojnë për zbërthimin kimik të ushqimit, përshpejtojnë zbërthimin e proteinave, të karbohidrateve dhe të yndyrave në molekula më të vogla e më të thjeshta, të cilat më pas kalojnë në gjak.
Mësuesi/ja zgjedh disa nxënës të lexojnë detyrën dhe ndërhyn sipas rastit.

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja kërkon nga nxënësit të analizojnë tabelën dhe të reflektojnë rreth saj.
Enzimë – organi ku prodhohet funksioni.

Enzima	Organi ku prodhohet	Funksioni
Amilaza		
Pepsina		
Proteaza		
Karbohidraza		
Lipaza		

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin gjatë diskutimit, përshkrimin e funksionit të organeve dhe analizën e tabelës enzimatike.
Mësuesi/ja vlerëson diskutimin, përfundimin nga eksperimenti, përshkrimin e pozitës dhe formës të organeve, përzgjedhjen e informatave mbi funksionin e organeve, analizës tabelare enzimatike dhe shënimin e rrjedhshmërisë të informatave.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Të punohet eksperimenti në shtëpi duke e zëvendësuar detergjentin me lëngun biliar nga idhësa e pulës duke shënuar ecurinë e punës dhe përfundimet e dala.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Ushtrime-Sistemi i tretjes	**Rezultati i të nxënit të temës:** - vlerësim i njohurive të marra, për sistemin e tretjes.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.6; II.5; III.8			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut. Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: Ushtrime - Sistemi i tretjes			
Fjalët kyçe: tretja dhe pjesët e aparat i tretjes, përthithja e ushqimit, mëlçia dhe pankreasi.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - emërton organet e sistemit të tretjes, enzimave duke plotësuar hapësirat; - shkruan saktë përgjigjet në pyetjet e dhëna; - dallon saktësinë e fjalive duke i qarkuar to. **Kriteret e suksesit:** - shëno së paku 4 organe duke treguar enzimat e tyre për zbërthimin e lëndëve ushqyese; - përgjigju saktë me shkrim në 3 pyetjet e dhëna; - vlerëso saktësinë e fjalive me anë të qarkimit.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** topi.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Kimi, Edukatë fizike Çështjet ndërkurrikulare**:** Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: Para kontrollimit vlerësues me shkrim bëjmë një aktivitet relaksues dhe një përsëritje të shpejtë. Mësuesi/ja merr një top dhe e kalon te disa nxënës duke iu shtruar pyetjet: - Cilat organe janë ndërtuese të grupit tretës? - Si bëhet gëlltitja e ushqimit?			

- Trego disa lëndë ushqyese që fitohen gjatë zbërthimit të ushqimit.
- Përshkruaje si duket mëlçia dhe pankreasi.
- Emërto disa probleme të sistemit tretës.

Kjo bëhet për t'u dhënë kurajë dhe për të larguar mendjen nga plotësimi i ushtrimeve, me të cilat ata verifikojnë arritjen e rezultateve.

Pjesa kryesore:
Punohet në grupe, ushtrimet e faqes 31 të librit të Biologjisë. Lihet afat kohor për zgjidhjen e çdo ushtrimi, e pas përfundimit lexohen e diskutohen ushtrimet nga pjesëtarët të grupeve.
Pjesa përfundimtare:
Punohen në tabelë ushtrimet e zgjidhura saktë e mbahen shënim nga nxënësit e grupeve të tjera.
Mësuesi/ ja bën plotësimet e nevojshme.
Kjo orë nxit të nxënit në bashkëpunim te nxënësit, ku secili mëson nga njohuritë e shokut të tij dhe zhvillon mendimin kritik të pavarur me kompetencat kyçe të lëndës së Biologjisë.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin për bashkëpunim në grupe gjatë punës pjesëmarrjes në diskutim, pra kemi vetëvlerësim dhe vlerësim nga shoqja/shoku. Nxënësi/ja kontrollon përparimin e tij.
Mësuesi/ja mbledhë informacione rreth mësimnxënies së nxënësit dhe temave që ai i zoton apo duhet plotësuar në vazhdimësi.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Përpilo gjithsej 5 pyetje lidhur me përshkrim, ndërtim, funksion, tretjen, shndërrim të lëndëve ushqyese dhe sëmundjet e organeve të sistemit tretës.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës** - vlerëson rëndësinë e mbrojtjes së sistemit të organeve të tretje.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.6; II.1; III.3; III.5			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.			

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Njësia mësimore: 1.13 Problemet e sistemit tretës dhe masat për mbrojtjen e tij.

Fjalët kyçe: çrregullimet, sëmundjet, problemet dhe imuniteti i sistemit të tretjes.

Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja:

- emërton problemet, sëmundjet e sistemit tretës dhe parandalimin e tyre;
- analizon problemet, sëmundjet e sistemit tretës si dhe masat parandaluese;
- argumenton qëndrimet e tij/saj lidhur me rëndësinë e shëndetit të lukthit në mbrojtjen e organizmit;
- arsyeton së paku me 1-2 arsye qëndrimet pro dhe kundër për rëndësinë e shëndetit të lukthit në mbrojtjen e organizmit.

Kriteret e suksesit:

- Trego së paku 2-3 faktorë, të problemeve dhe sëmundjeve të sistemit tretës;
- Sqaro duke shpjeguar së paku 2-3 masa parandaluese të 2-3 problemeve, sëmundjeve të sistemit tretës;
- Arsyeto së paku me 1-2 arsye qëndrimet pro dhe kundër për rëndësinë e shëndetit të lukthit në mbrojtjen e organizmit**.**

Burimet: Libri i Biologjisë, klasa VII
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: Libri, fletorja lapsi, fotografi

Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Kimi.
Çështjet ndërkurrikulare**:** Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE

Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja fillon orën duke i shënuar në tabelë fjalët dhe kërkon që secili nxënës të shkruajnë gjithçka çka din për fjalët e shënuara (duke u caktuar koha): *kapsllëk, diarre, obezitet, bulimia, ulcera e lukthit*
Lexojmë disa punime të nxënësve duke pasur kujdes që gjatë leximit të mos i përsëritim gjithnjë informatat e njëjta.

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja kërkon nga nxënësit që në dyshe lexojnë tekstin duke shënuar fjalitë mbi tekstin:
F-fakt; **Sh**-shkaku/qe; **P**-pasoj/ja. Më pas, ata plotësojnë tabelën duke i shënuar të gjitha shënimet në grupin, shtyllat përkatëse.

Fakte	**Shkaqe**	**Pasoja**
- Ato qëndrojnë në zorrën e trashë për një kohë relativisht të gjatë dhe për pasojë, thahen e forcohen.	- Për shkak të faktorëve të ndryshëm, sistemi i tretjes mund të pësojë çrregullime, të cilat krijojnë vështirësi sidomos në nxjerrjen e mbetjeve (feçeve) nga organizmi.	- Kapsllëk
- Këto dalje janë aq të shpeshta, sa bën që trupi të dehidratohet (të humbasë ujë). Diarreja	Kur zorra e trashë është e acaruar, koha për përthithjen e ujit prej saj nuk është e mjaftueshme. Për këtë arsye, uji del jashtë bashkë me mbetje.	- Diarreja
- Për shkak të një sërë faktorëve, ndër të cilët mund të përmendim kequshqyerjen, problemet emocionale që lidhen më së shumti me ndryshimin hormonal, faktori social etj. Të gjithë këto mund të shkaktojnë edhe probleme fizike të sistemit tretës, siç është ulcera e lukthit.	Bakteri *Helicobakter pylori*. Shkaku kryesor i shfaqjes së ulcerës është duhanpirja, konsumimi i alkoolit, marrja e shpeshtë e barnave antiinflamatore, si aspirina dhe ibuprofeni dhe sidomos kequshqyerja.	- Ulcerat e lukthit
...	...	...

Në këtë mënyrë vazhdon plotësimi i tabelës. Nxënësit përfundojnë detyrën, lexohet klasifikimi i informatave në mënyrë tabelare nga disa dyshe, kurse mësuesi/ja njëkohësisht plotëson një të tillë në tabelë. Gjatë plotësimit të tabelës, mësuesi/ja ndërhyn për shpjegimet e plotësimet e nevojshme.

Pjesa përfundimtare:

Mësuesi/ja ndan nxënësit në dy grupe të mëdha ku nxënësit që kanë numra tek në ditarë do të mbajnë qëndrimin **po,** kurse nxënësit me numrat çift do të mbajnë qëndrimin **jo** në pyetjen: "A luan rol shëndeti i lukthi në mbrojtjen e organizmit?"

PO JO

- A luan rol shëndeti i lukthi në mbrojtjen e organizmit?

Nxënësit shkruajnë idetë e tyre dhe më pas një përfaqësues i grupit prezanton argumentet e dala nga plotësimi i tabelës.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin për bashkëpunim në dyshe gjatë plotësimit të tabelës, shprehjes dhe mbajtjes të qëndrimit vet.

Mësuesi/ja vlerëson shënimin e ideve të tyre mbi temën e dhënë, mbajtjen e shënimeve dhe saktësinë e tyre lidhur me shkaqet dhe pasojat të problemeve, sëmundjet dhe mënyrat parandaluese të sistemit tretës. Vlerësohen edhe për pjesëmarrjen e tyre në diskutim.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Shëno kërkimet e informacioneve mbi sëmundjet e sistemit tretës nga burime të tjera.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës** Hulumton përbërjen, rolin dhe rëndësinë e përbërësve të gjakut dhe limfës.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2, I.5; II.6; II.7; III.3;			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.14 Elementet përbërëse të gjakut dhe të limfës. Roli i tyre.			
Fjalët kyçe: gjaku, limfa, plazma, eritrocite, leukocite, trombocite.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore **Nxënësi/ja:** - paraqet qëndrimet lidhur me pyetjen e shtruar; - analizon përbërjen e gjakut; - përmbledh njohuritë e fituara për rolin e limfës në organizëm. **Kriteret e suksesit:** - numëron përbërësit e gjakut; - shpjegon rolin e elementeve të gjakut.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** video për elementet e gjakut.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji. Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: *Brainstorming* Mësuesi/ja u paraqet nxënësve një video dhe pyet për njohuritë paraprake rreth kësaj teme.			

Pjesa kryesore: Tabela e koncepteve
Mësimdhënësi u shpjegon nxënësve njësinë mësimore dhe i orienton që të lexojnë njësinë mësimore dhe në fletoret e tyre të formojnë një tabelë më tri kolona .

Elementet e gjakut	**Përbërja**	**Roli**
Eritrocitet		
Leukocitet		
Trombocitet		
Limfa		

....

Pjesa përfundimtare:

Ese rreth gjakut dhe përbërësve të tij, roli dhe rëndësia.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për gjakun dhe elementet e tij.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Përgjigjuni pyetjeve në faqen 35 nga Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII

Tema: Sistemet e organeve të njeriut

Rezultati i të nxënit të temës
- analizon ndërtimin dhe punën e zemrës.

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2, I.5; II.6; II.7; III.3;

Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Njësia mësimore: 1.15 Zemra dhe funksionet e saj

Fjalët kyçe: parabarkushet, barkushet, nyja sinoatriale, pulsi i presionit të gjakut, sistolë, diastolë.

Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore
Nxënësi/ja:
- përshkruan ndërtimin e zemrës;
- përmbledh njohuritë e fituara për rolin e zemrës në organizëm.

Kriteret e suksesit:
- përshkruaj rrugët që ndjek gjaku në zemër;
- përkufizo termet sistolë dhe diastolë.

Burimet: Libri i Biologjisë 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: video për ndërtimin e zemrës

Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji.
Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE

Pjesa hyrëse: Parashikim me terma paraprakë
Mësimdhënësi shënon në tabelë disa terma dhe kërkon nga nxënësit të shkruajnë një paragraf ku të përdorin këto fjalë: parabarkushe, barkushe, puls, sistolë, diastolë.
Pasi i lexojnë punimet e tyre 4-5 nxënës, kalohet në fazën e dytë.

Pjesa kryesore: VLD (Veprimtari me lexim të drejtuar)
Mësuesi/ja kërkon që nxënësit të lexojnë për 5-10 minuta dhe të nxjerrin përfundime.

Drejton pyetjet:
- Sa dhomëza ka zemra?
- Cila barkushe e ka murin më të trashë dhe pse?
- Cili është roli i valvulave?
- Si punon zemra?

Pasi merr përgjigjet për këto pika, kalon në pjesën përfundimtare.

Pjesa përfundimtare: Kontrollim i njohurive
Mësuesi/ja - nxënësit ndërtojnë një skicë me pjesët e zemrës.

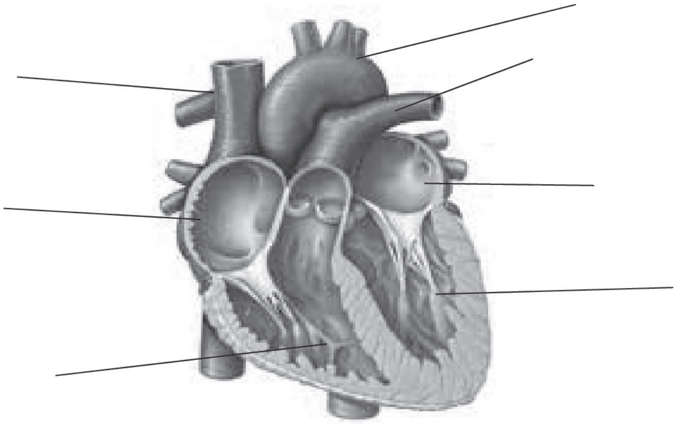

VLERËSIMI I NXËNËSVE
Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për zemrën dhe rolin saj.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR
Hulumtoni për rolin e dietave dhe aktivitetit fizik në punën e zemrës.

<table>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td>Fusha kurrikulare:
Shkencat e natyrës</td><td>Lënda:
Biologji</td><td>Shkalla e kurrikulës: III</td><td>Klasa: VII</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tema: Sistemet e organeve të njeriut</td><td colspan="2">Rezultati i të nxënit të temës:
- hulumton dhe përshkruan ndërtimin dhe funksionin e sistemit të qarkullimit të gjakut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2, I.5; II.6; II.7; III.3;</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Njësia mësimore: 1.16 Ndërtimi dhe funksionet e sistemit të qarkullimit të gjakut</td></tr>
<tr><td colspan="4">Fjalët kyçe: parabarkushet, barkushet, nyja sinoatriale, pulsi i presionit të gjakut, sistolë, diastole, arterie, vena, kapilarë.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore
Nxënësi/ja:
- përshkruan enët e gjakut;
- rendit funksionet e gjakut.
Kriteret e suksesit:
- përshkruan rrugët që ndjek qarkullimi i vogël i gjakut;
- tregon rrugët që ndjek qarkullimi i madh i gjakut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Burimet: Libri i Biologjisë 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: video për qarkullimin e gjakut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji.
Çështjet ndërkurrikulare: Edukim për media</td></tr>
<tr><td colspan="4">PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Pjesa hyrëse: Brainstorming
Mësuesi/ja u paraqet nxënësve një video dhe pyet për njohuritë paraprake rreth kësaj teme.</td></tr>
</table>

Pjesa kryesore: VLD (Veprimtari me lexim të drejtuar)
Mësuesi/ja kërkon që nxënësit të lexojnë për 5-10 minuta dhe të nxjerrin përfundime.

Drejton pyetjet:
- Si klasifikohen enët e gjakut?
- Cilat janë funksionet e qarkullimit të gjakut?
- Si realizohet qarkullimi i vogël i gjakut?
- Si realizohet qarkullimi i madh i gjakut?

Pasi merr përgjigjet për këto pika, kalon në pjesën përfundimtare.

Pjesa përfundimtare: Kontrollim i njohurive
Mësuesi/ja - nxënësit ndërtojnë një skicë për qarkullimin e vogël dhe të madh të gjakut.

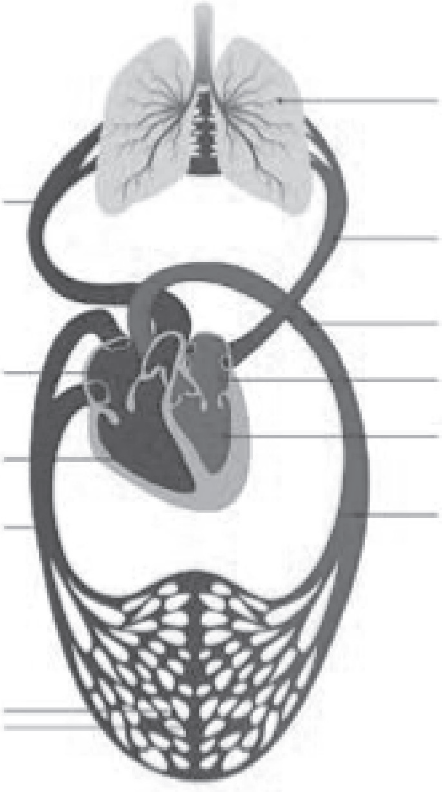

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për gjakun dhe enët e gjakut dhe rolin e tij.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Përgjigjet në pyetjet 1, 2, 3, 4, faqe 39, Biologjia 7

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës** -sqaron konceptet: imunitet, alergji dhe identifikon grupet e gjakut.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2, I.5; II.6; II.7; III.3;			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.17 Grupet e gjakut.			
Fjalët kyçe: aglutinogjen, aglutinin, aglutinim, grupe te gjakut: O, A, B, AB, faktori rhesus etj.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore **Nxënësi/ja:** - shpjegon arsyen e ekzistimit te katër grupeve te gjakut; - rendit grupet e gjakut. **Kriteret e suksesit:** - përshkruaj dukurin e aglutinimit; - trego grupet dhënës dhe marrës universalë.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** video për qarkullimin e gjakut.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji. Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Pjesa hyrëse: Brainstorming Mësuesi/ja u paraqet nxënësve një video dhe pyet për njohuritë paraprake rreth kësaj teme dhe për grupet e gjakut te tyre. **Pjesa kryesore:** VLD (Veprimtari me lexim të drejtuar) Mësuesi/ja kërkon që nxënësit të lexojnë për 5-10 minuta dhe të nxjerrin përfundime.			

Drejton pyetjet:

- Cilat janë grupet gjakut ?
- Ç'janë aglutinogjenet dhe aglutinina?
- Përshkruan dukurin e aglutinimit?
- Ç'është faktori rhezus?

Pasi merr përgjigjet për këto pika, kalon në pjesën përfundimtare.

Pjesa përfundimtare: Kontrollim i njohurive

Mësuesi/ja - nxënësit ndërtojnë një skicë për transfuzionin e gjakut dhe faktorin rhesus.

		Dhuruesi	
	Faktori Rh	Rh+	Rh-
	Rh+		
Marrësi	Rh-		

Faktori Rh

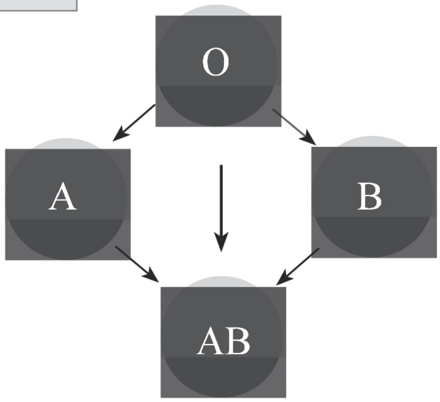

Skema e transfuzionit te gjakut

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për grupet e gjakut dhe faktorin rhezus.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Përgjigjet në pyetjet 1, 2, 3, 4, faqe 41, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII

Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - sqaron konceptet imunitet, alergji.

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.2, I.5; II.6; II.7; III.3;

Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Njësia mësimore: 1.18 Sistemi imunitar

Fjalët kyçe: përgjigja imunologjike, qelizat citotoksike T, qelizat B, qelizat ndihmëse T, antigjeni, qelizat plazmatike, antitrupat.

Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore
Nxënësi/ja:
- rendit katër lloje të qelizave të sistemit imunitar dhe përshkruan funksionet e tyre;
- përcakton rolin që kanë qelizat ndihmëse T në përgjigjen imunologjike;
- krahason rolin e qelizave T me atë të qelizave B në përgjigjen imunologjike.
- **Kriteret e suksesit:**
- Tregon si fitohet përgjigja imunitare në mënyrë natyrale.

Burimet: Libri i Biologjisë 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: Atlas biologjik, video, Interneti.

Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji.
Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE

Pjesa hyrëse: Brainstorming
Mësuesi/ja- Fillimisht udhëzon nxënësit të vëzhgojnë video ose fotografi të sistemit imunitar dhe duke u mbështetur në njohuritë e mëparshme rreth qelizave të bardha të gjakut.

Pjesa kryesore: Ditari dypjesësh
Mësimdhënësi u shpjegon nxënësve njësinë mësimore dhe i orienton që të lexojnë njësinë mësimore dhe në fletoret e tyre të plotësojnë tabelën .

Qelizat e bardha të gjakut	**Funksioni**
Makrofagët	
Qelizat T(citotoksike)	
Qelizat B	
Qelizat ndihmëse T	

Pjesa përfundimtare: Diskutim rreth imunizimit artificial dhe natyror.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Mësuesi/ja vlerëson bashkëpunimin në dyshe dhe grupe, diskutimin, përfundimet për imunizimin .

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Hulumtim rreth imunizimit dhe llojeve të tij.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** -shpjegon ndërtimin dhe funksionin e sistemeve te organeve.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: II3 III5,7 VI7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: Projekt (lëkura, muskujt, sistemi i tretjes, mëlçia dhe pankreasi, sistemi i qarkullimi i gjakut, zemra).			
Fjalët kyçe: lëkura, muskujt, sistemi i tretjes, mëlçia dhe pankreasi, sistemi i qarkullimi i gjakut, zemra.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore **Nxënësi/ja:** - shpreh mendimin e tij të pavarur në lidhje me temën e projektit që do të realizojë; - përcakton kryetarin e grupit të punës për realizimin e projektit; - merr përsipër përgjegjësitë e detyrat e tij që i ngarkohen për projektin.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** internet, intervista, revista dhe botime të ndryshme, materiale audiovizuale që lidhen me temën e projektit, video-xhirime, fotografi etj.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhën shqipe, Matematikë, Anatomi, Fiziologji Çështjet ndërkurrikulare**:** Edukim për media			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE			
Faza e konceptimit të projektit (përzgjedhjes së temës dhe planifikimit të projektit)**:** Mësimdhënësi diskuton me nxënësit për temën e projektit që ata do të realizojnë. Mësimdhënësi i orienton nxënësit duke shënuar 3 ose 4 tema në tabelë, për të cilat ai/ajo mendon se janë më të përshtatshme dhe që kanë lidhje edhe me programin mësimor të lëndës.			

U lë kohë nxënësve rreth 5 minuta që të mendohen dhe të diskutojnë me shokët apo shoqet e klasës dhe pastaj me shumicë votash vendoset për një nga temat e udhëzuara. Kjo procedurë zhvillohet në secilën paralele, ku secila paralele ka të drejtë të zgjedhë një nga temat e prezantuara nga mësimdhënësi.
Pasi përcaktohet tema e projektit, mësimdhënësi i udhëzon nxënësit për rezultatet e të nxënit që ata duhet të arrijnë në fund të projektit, si dhe për mënyrën se si do ta organizojnë punën në grupe.
Çdo grup do të zgjedhë drejtuesin e grupit të punës, i cili do të caktojë detyrat për çdo anëtar të grupit.
Mësimdhënësi i informon grupet se për vlerësimin përfundimtar do të ndikojë:

a) Përgatitja e materialit
b) Paraqitja e materialit
c) Respektimi i afatit të dorëzimit

Faza e realizimit të projektit: Mësimdhënësi kërkon nga kryetarët e secilit grup që të raportojnë për arritjet e grupit të tyre në punën për përgatitjen e projektit.
Kryetarët e secilit grup tregojnë gojarisht apo edhe materialisht se çfarë ka arritur të realizojë grupi i tyre deri në atë periudhë për pjesën teorike dhe praktike të projektit. Këto i konkretizon me materialet e printuara, me video dhe foto, si dhe me intervista të ndryshme që mund të kenë zhvilluar me punonjës të institucioneve, në varësi të temës kryesore dhe nëntemës së projektit të grupit.
Kjo orë mbaron kur mësimdhënësi ballafaqohet me punën e kryer nga secili grup për projektin.
Në fund, mësimdhënësi, rikujton nxënësit për orën e fundit të projektit ku ata do të prezantojnë punën e tyre dhe do të vlerësohen për të.

Faza e prezantimit të projektit: Mësimdhënësi e fillon orën mësimore me prezantimin e punës së kryer nga grupi i parë. Çdo grup menaxhon projektin dhe e prezanton atë me mjete të ndryshme si: *Power Point*, postera, ese, fletëpalosje, animacione, revista eksperimente etj. Secili anëtar i grupit prezanton pjesën e tij duke kombinuar punën me anëtarët e tjerë të grupit. Përmes bashkëpunimit, grupet në fund nxjerrin edhe përfundimet e projektit. Nxënësit e grupeve të tjera, pasi e dëgjojnë materialin, mund t'i drejtojnë pyetje nxënësit prezantues, për rrugën që ka ndjekur për realizimin e projektit dhe mund të japin sugjerime të tjera.
Pasi mbarojnë prezantimin nxënësit e grupit të parë, fillojnë prezantimet edhe nxënësit e grupeve të tjera.
Në fund të orës mësimore, pasi mësimdhënësi i ka dëgjuar me vëmendje prezantimet e secilit nxënës, jep sugjerimet e duhura dhe bën vlerësimin.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësi vlerësohet nga mësuesi, nga nxënësit e tjerë dhe vetëvlerësohet duke u mbështetur në:

- Saktësinë dhe cilësinë e materialeve që ka përdorur për projekt.
- Aftësitë treguese, shpjeguese, komentuese, analizuese dhe interpretuese.
- Aktivizimi në punë individuale dhe bashkëpunimi në grup.
- Cilësinë e produktit dhe vlefshmërinë ë e tij në jetën e përditshme.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemi i organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - emërton rrugët e frymëmarrjes, përshkruan ndërtimin dhe funksionin e tyre.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.3; I.2; II.6; III.3; III.5.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.20 Ndërtimi dhe funksioni i rrugëve të frymëmarrjes			
Fjalët kyçe: laringu, trake, bronke, bronkiole, alveola.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore **Nxënësi/ja:** - emërton pjesët ndërtuese të sistemit të frymëmarrjes; - shpjegon rolin e pjesëve ndërtuese gjatë procesit të frymëshkëmbimit; - diskuton rëndësinë e alveolës në procesin e frymëmarrjes.			
Kriteret e suksesit: - rendit organet e sistemit të frymëmarrjes duke përshkruar ndërtimin e tyre; - veço organet nëpër të cilat udhëton ajri gjatë frymëshkëmbimit; - nxjerr përfundime lidhur me rolin e hojëzave në procesin e frymëmarrjes.			
Burimet: Libri i Biologjia 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi ku tregohen pjesët ndërtuese të sistemit të frymëmarrjes, fotografi të trakesë, mushkërive, alveolave (hojëzave).			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Arsimimi për zhvillim të qëndrueshëm.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Nxënësit, duke parë fotografitë e pjesëve ndërtuese të aparatit të frymëmarrjes, renditin në mënyrë të saktë sipas ndërtimit dhe funksionit të tyre, duke treguar rrugën që do të ndjekë ajri. Hunda/goja laring ⟶ trake ⟶ bronke ⟶ bronkiole ⟶ alveola (hojëza) Mësuesi/ja shkruan në tabelë këtë strukturë të aparatit të frymëmarrjes. Përgatit situatën duke ndarë nxënësit në grupe për hapin e dytë.			

Pjesa kryesore: Mësuesi/ja ndan nxënësit në tri grupe. Për secilin grup ka përgatitur pyetje:
Grupi i parë – punon me pjesën hundë-gojë.
Drejtohen pyetjet:
Si mund të futet ajri në trup?
Pse duhet të marrim frymë me hundë?
Cili është roli i fytit për dy sistemet e trupit, atë të tretjes dhe të frymëmarrjes?
Mësuesi/ja pret përgjigjet e këtyre pyetjeve, i përforcon si përgjigje ose i korrigjon ato.
Grupi i dytë – punon me pjesën trake-alveola.
Drejtohen pyetjet:
Si është e ndërtuar trakeja?
Çfarë janë bronket?
Ku përfundojnë bronkiolet?
Arsimtari/ja pret përgjigjet e këtyre pyetjeve, i përforcon si përgjigje ose i korrigjon ato. Grupi i tretë – Ajri në mushkëri. Drejtohen pyetjet:
Mësuesi/ja orienton nxënësit të punojnë me foton e aparatit të frymëmarrjes.
Ku është e vendosur diafragma?
Cili është funksioni i pleurës?
Ku ndodh shkëmbimi i gazeve?

Pjesa përfundimtare: Mësuesi/ja hap një diskutim lidhur me detyrat e tyre grupore ndërsa nxënësit reflektojnë me dhënien e përgjigjeve që:
Ajri futet në trup përmes hundës. Pastaj ai kalon në laring, trake në degëzimet e bronkeve dhe bronkioleve deri sa arrin në alveola (hojëza). Diafragma është organ muskulor që ndan zgavrën e barkut nga kafazi i kraharorit. Pleura është lëngu që mbush dy shtresat e mushkërive. Në alveola (hojëza) ndodh shkëmbimi i gazeve.

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me ndërtimin e sistemit të frymëmarrjes.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë organet e aparatit të frymëmarrjes për nga ndërtimi, dhe funksioni i çdo organi gjatë procesit të frymëshkëmbimit.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Përgatit në formë të skematizuar pjesët ndërtuese të aparatit të frymëmarrjes.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut	**Rezultati i të nxënit të temës:** - përshkruan mekanizmat e frymëmarrjes mushkërore dhe rregullimi i saj.		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.4 , II.5, III.5, III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.21 Ajrimi i mushkërive			
Fjalët kyçe: qelizat me qerpikë, qeliza me mukus, korda zanore, shkëmbim i gazeve, muskujt ndërbrinjorë, frymëthithje, frymënxjerrje.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: -interpreton ndërtimin e sipërfaqeve të brendshme të rrugëve kaluese të ajrit gjatë frymëmarrjes; - krahason ndryshimet mes frymëmarrjes e frymënxjerrjes; -tregon ndryshimet në përbërjen e ajrit.			
Kriteret e suksesit: -sqaro përmes shembullit ndryshimin e kafazit të kraharorit gjatë frymëmarrjes dhe frymënxjerrjes; -dallo sasinë e oksigjenit dhe dyoksidit të karbonit gjatë shkëmbimit të gazrave; -vlerëso rëndësinë e shkëmbimit të gazrave: oksigjen e dioksid karbon.			
Burimet: Libri i Biologjia 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi ku tregohen pjesët e brendshme qelizore të rrugëve të frymëmarrjes, pamje të alveolës dhe kapilarit të gjakut.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuha shqipe, Matematikë, Anatomi, TIK.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja pret nga nxënësit të interpretojnë figurat që shohin. Përgjigjet e nxënësve shënohen në dërrasë. Përgjigjet: Në foto paraqiten qelizat me qerpikë dhe qelizat me mukus. Të dyja kanë rolin për të pastruar, ngrohur e lagështuar ajrin.			

Te figura e dytë paraqitet ndërtimi i alveolës dhe enëve të gjakut, si dhe shkëmbimi i gazeve gjatë frymëshkëmbimit te njeriu.
Te videoja (fotoja) paraqiten muskujt në të dyja anët e trupit. Vendndodhjet e tyre na ndihmojnë të marrim frymë (muskuj ndërbrinjorë), ndërsa muskujt e tjerë ndodhen në diafragmë.
Mësuesi/ja komenton çdo interpretim të nxënësve.
Pjesa kryesore: Mësuesi/ja bën një përmbledhje të materialeve të paraqitura në fotografi, tablo, video dhe ndërton një organizues grafiku në tabelë.

O_2	Frymëmarrje Ajër i thithur	CO_2	Frymënxjerrje Ajër i nxjerrë
	Diafragma shtyhet jashtë Rritet vëllimi i kafazit të kraharorit Muskujt ndërbrinjorë tkurren Hyn shumë ajër, më shumë O_2 Del më pak ajër, më pak O_2		Muskujt e diafragmës lëshohen Kafazi i kraharorit zvogëlon vëllimin e tij Muskujt ndërbrinjorë lëshohen Hyn 0,04% CO2

Më pas, së bashku me nxënësit, arsimtari/ja krahason ndryshimet mes Frymëmarrjes dhe Frymënxjerrjes.

Pjesa përfundimtare: Tre nxënës japin ndryshimet e tri koncepteve dhe secili nga tre nxënësit e dalë në tabelë shënojnë:

- Nxënësi i parë – Qelizat me qerpikë dhe qelizat me mukus janë shumë të rëndësishme për pastrimin, ngrohjen dhe lagështimin e tij.
- Nxënësi i dytë - Shkëmbimi i gazeve realizohet përmes sipërfaqes së frymëshkëmbimit O_2 (hyn) CO_2 (del).
- Nxënësi i tretë – Frymëshkëmbimi: lëvizje muskulore që mbajnë sipërfaqe frymëmarrëse të furnizuara me O_2.

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me qelizat ndërtuese të aparatit të frymëshkëmbimit, lëvizjeve gjatë frymëmarrjes dhe frymënxjerrjes, lëndëve që shkëmbehen.
Arsimtari/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë marrë për lëvizjet e kafazit të kraharorit dhe diafragmës në shkëmbimin e gazeve.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra 4, f.48, Biologjia 7.

<table>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td>Fusha kurrikulare:
Shkencat e natyrës</td><td>Lënda:
Biologji</td><td>Shkalla e kurrikulës: III</td><td>Klasa: VII</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tema: Sistemi i organeve të njeriut</td><td colspan="2">Rezultati i të nxënit të temës:
-përshkruan mekanizmat e frymëmarrjes qelizore dhe rregullimin e saj.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.3, II.6, III.8, III.3.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara):
Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Njësia mësimore: 1.22 Frymëmarrja qelizore</td></tr>
<tr><td colspan="4">Fjalët kyçe: frymëmarrja aerobe, energji, transport, lëvizje etj.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja:
- tregon nevojën e gjallesave për energji;
- shpjegon frymëmarrjen aerobe;
- argumenton problemet me frymëmarrjen.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Kriteret e suksesit
-trego dy arsye të nevojave për energji që kanë gjallesat;
-shpjego si ndodh në mitokondri frymëmarrja aerobe;
-krahaso dëmtimet në rastin e astmës dhe pneumonisë.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Burimet: Libri i Biologjisë 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: video ku tregohet një notar që mban frymën poshtë ujit, fotografi ku tregohen mitokondria, alveolat dhe enët e gjakut, problemet e astmës dhe pneumonisë.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore:
TIK, Edukim fizik.</td></tr>
<tr><td colspan="4">PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja vendos një video, ku në të tregohet sesi një notar profesionist noton për një kohë të gjatë duke mbajtur frymën nën ujë.
Ai/ajo kërkon prej nxënësve të komentojnë videon. Nëpërmjet pyetjeve të njëpasnjëshme arsimtari/ja vendos në tabelë të gjitha rolet e energjisë për gjallesat.</td></tr>
</table>

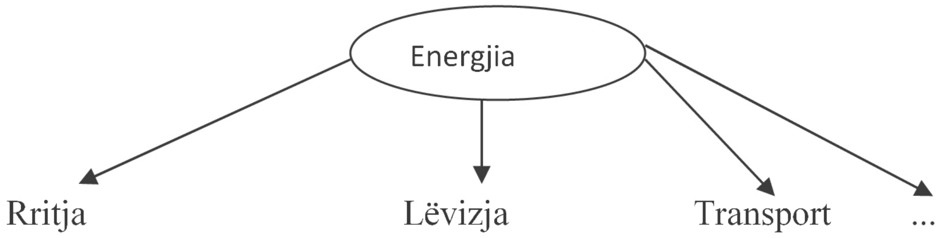

Mësuesi/ja përmbledh ato çfarë komentojnë nxënësit:

1- Energjia vjen nga ushqimi.
2- Ushqimi përthithet nga zorrët dhe më pas transportohet në gjak.
3- Gjaku transporton lëndët ushqyese në të gjitha qelizat e trupit.
4-
5- Energjia nga këto lëndë ushqyese përdoret për procesin e rritjes, lëvizjes, transportit etj.

Pjesa kryesore: Pasi është sistemuar materiali i lexuar nga nxënësit, arsimtari/ja ndan klasën në dy grupe pune.
Grupi i parë: Frymëmarrja në qelizë
Grupi i dytë: Problemet me frymëmarrjen
Nxënësit punojnë në heshtje për veprimtarinë e dhënë. Më pas, secili nga pjesëtarët e grupit mban shënimet përkatëse dhe pas 15 minutash bëhen gati për një reflektim.

Pjesa përfundimtare: Pasi përfundon puna në grupe, secili grup zgjedh njërin anëtar për të shënuar të gjitha pikat kryesore që kanë diskutuar në grup paraprakisht

Grupi I: Frymëmarrja në qelizë
- Ndodh në organelen mitokondri.
- Përdor si burim për energji glukozën.
- Oksigjeni shkëmbehet me dyoksidin e karbonit përmes kapilarëve të gjakut.
- Proceset që përdorin energji janë: rritja, lëvizja, transporti.

Grupi II: Problemet me frymëmarrjen
a- Problemet me astmën
b- Probleme me bronkitin dhe pneumoninë
c- Mbytja nga ushqimi

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, shpjegimeve të dhëna lidhur me frymëmarrjen në qelizë dhe problemet me frymëmarrjen.
Arsimtari/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për rëndësinë e energjisë për qelizën, shkëmbimit të oksigjenit dhe dyoksidit të karbonit në alveolë si dhe për problemet me frymëmarrjen.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Sillni në klasë informata të tjera për probleme në lidhje me sistemin e frymëmarrjes.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve të njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** -vlerëson rolin dhe domosdoshmërinë e ruajtjes së organeve të frymëmarrjes si dhe faktorët që dëmtojnë organet e frymëmarrjes.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.4, II.4, III.3; V.8.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.23 Duhani dhe ndikimi i tij në sistemin e frymëmarrjes			
Fjalët kyçe: katran, nikotina, oksidi i karbonit, lëndë acaruese, emfizema.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - përshkruan dy nga lëndët përbërëse të duhanit; - përshkruan pasojat që shkakton duhani në momentin e pirjes, por edhe me kalimin e viteve; - analizon problemet nga duhanpirja, por edhe rrugëzgjidhjet në rastin e ndalimit të konsumimit të duhanit. **Kriteret e suksesit:** - -rendit lëndët që gjenden te duhani; - -trego pasojat e pirjes së duhanit; - -sqaro problemet shëndetësore që vijnë nga duhanpirja duke treguar dhe rrugët për lënien e duhanit si dhe rigjenerimin e mushkërive.			
Burimet: Libri Biologjia 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** video dhe fotografi ku tregohen problemet e duhanit.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Matematikë, Anatomi, Edukim fizik.			

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja paraqet fotografi ose video të personave duhanpirës ose të dhëna mbi personat që pinë duhan në vendin tonë. Në bazë të këtyre materialeve, diskuton me nxënësit për informacionet që kanë rreth lëndëve që prodhon duhani. Nga diskutimi, arsimtari/ja duhet të shkruajë lëndët problematike për shëndetin që prodhohen nga pirja e duhanit si: katrani, nikotina, lëndët acaruese, oksidi i karbonit. Më pas kalohet diskutim për lëndët që prodhon tymi i duhanit. **Pjesa kryesore:** Mësuesi/ja ndan paraprakisht një orë më parë nxënësit në grupe për të gjetur informacion për sëmundjet që vijnë nga duhani por edhe për rrugët që mund të bëjnë të mundur rigjenerimin e mushkërive. Secili grup, pasi konsulton materialet me njërit-tjetrin, përzgjedh njërin si kryetar për të diskutuar një problem të caktuar. Problemet që mund të trajtohen janë: kanceri në rrugët e frymëmarrjes, duhanpirja pasive si dhe lënia e duhanit. **Pjesa përfundimtare:** Grupet e ndara paraprakisht punojnë për ndërtimin e një posteri për të treguar se pirja e duhanit është e dëmshme si për personat që e pinë por edhe për të tjerët që i rrethojnë. Në poster shënojnë dhe shpresën e rigjenerimit të mushkërive pasi lënies së duhanit.
VLERËSIMI I NXËNËSVE
Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve që kanë mbi duhanin dhe pasojat e tij në shëndet. Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për dëmet e duhanit, lëndët dëmtuese te duhani, kancerin e duhanit por edhe fakteve të rigjenerimit të mushkërive në rast kur braktiset duhani.
DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR
Detyrat 3, 4, f.52, Biologjia 7.

<table>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td>Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës</td><td>Lënda: Biologji</td><td>Shkalla e kurrikulës: III</td><td>Klasa: VII</td></tr>
<tr><td>Tema: Ushtrime-Sistemi i Frymëmarrjes</td><td colspan="3">Rezultati i të nxënit të temës
Vlerësim i njohurive të marra, për sistemin e frymëmarrjes</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.6; II.5; III.8</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.
Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Njësia mësimore: Ushtrime-Sistemi i frymëmarrjes</td></tr>
<tr><td colspan="4">Fjalët kyçe: frymëmarrje, diafragma.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja:
-emërton organet e sistemit të frymëmarrjes;
-vëzhgoni çfarë ndodh me tullumbacet.
Kriteret e suksesit:
- krahaso ndryshimet që pësojnë tullumbacet me ato që ndodhin në aparatin e frymëshkëmbimit.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Burimet: Libri i Biologjisë 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: shishe plastike, tri tullumbace të madhësive të ndryshme, pipetë.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, Matematikë, Kimi, Edukatë fizike. Çështjet ndërkurrikulare: Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm.</td></tr>
</table>

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE

Pjesa hyrëse:
Për kryerjen e këtij eksperimenti, në fillim duhet të ndërtohet aparati si në figurën e mëposhtme.

Pjesa kryesore:
Punohet në grupe:
Fryni ajër në pipetë. (Para se të përdoret, pipeta duhet të jetë e sterilizuar).
2. Vëzhgoni çfarë ndodh me tullumbacet.
3. Shtyni me dorë tullumbacen në fund, e cila përfaqëson diafragmën.
4. Vëzhgoni çfarë ndodh me tullumbacet brenda shishes plastike.
Pjesa përfundimtare:
Krahasoni ndryshimet që pësojnë tullumbacet me ato që ndodhin në aparatin e frymëshkëmbimit.

Kjo orë nxit të nxënit në bashkëpunim te nxënësit, ku secili mëson nga njohuritë e shokut të tij dhe zhvillon mendimin kritik të pavarur me kompetencat kyçe të lëndës së Biologjisë.

VLERËSIMI I NXËNËSVE

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin për bashkëpunim në grupe gjatë punës pjesëmarrjes në diskutim, pra kemi vetëvlerësim dhe vlerësim nga shoqja/shoku. Nxënësi/ja kontrollon përparimin e tij.
Mësuesi/ja mbledh informacione rreth mësimnxënies së nxënësit dhe temave që ai i zoton apo duhet plotësuar në vazhdimësi.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** -definon termin tajitje dhe emërton organet kryesor për tajitje te njeriu.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.4; II.4 ; III.7 ; I.2			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.24 Tajitja, sistemi i tajitjes te njeriu			
Fjalët kyçe: tajitje, nefron, veshka ureterë, fshikëza e urinës.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: – përshkruan termin tajitje dhe rolin e tij në gjallesa; – rendit pjesët ndërtuese të sistemit të tajitjes te njeriu; – argumenton rëndësinë e nefronit në sistemin e tajitjes. **Kriteret e suksesit:** -përcakto termin tajitje në gjallesa; -trego pjesët ndërtuese të sistemit të tajitjes dhe lidhjes midis tyre; -argumento rëndësinë e nefronit në tajitje.			
Burimet: Libri Biologjia 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi ku tregohen pjesët ndërtuese të sistemit të tajitjes si dhe ndërtimi i nefronit.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuha shqipe, Anatomi.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja, përmes një bashkëbisedimi me nxënësit, diskuton mbi tajitjen në tërësi dhe rolin që ka ajo në jetën e gjallesave. Dy detyrat e tajitjes: Rregullimi i sasisë së ujti në trupin e gjallesës dhe largimi i uresë dhe mbetjeve të tjera.			

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja tregon përmes maketeve, tablove apo edhe videove të ndryshme pjesët ndërtuese të aparatit të tajitjes. Nxënësi, duke parë këto pamje, identifikon pjesët ndërtuese dhe i shkruan ato në tabelë.

Mësuesi/ja saktëson pozicionimin e sistemit të tajitjes në brendësi të trupit të njeriut, pozicionimin e secilit prej organeve dhe rëndësinë e veshkës për pastrimin e gjakut.
Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja hedh për diskutim dallimet midis sistemit në tërësi dhe veshkave në veçanti. Rol të veçantë marrin pjesët ndërtuese të nefronit që është njësia ndërtuese dhe funksionale e saj.

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me procesin e tajitjes.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për ndërtimin e sistemit të tajitjes dhe veshkës.
Nxënësit vlerësohen për argumentim në rëndësinë e veshkës në pastrimin e gjakut.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Sillni në klasë informacione për problem të veshkave.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** - analizon krijimin e urinës.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.4; II.4 ; III.7 ; I.2.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.25 Etapat e formimit të urinës			
Fjalët kyçe: filtrim, ripërthithje, sekretim.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: – përshkruan etapat e formimit të urinës; – përshkruani procesin e grumbullimit dhe të eliminimit të urinës nga trupi. **Kriteret e suksesit:** -shpjego cilat do të ishin pasojat e dëmtimit të veshkës.			
Burimet: Libri Biologjia 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi ku tregohen etapat e formimit të urinës si dhe ndërtimi i nefronit.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuha shqipe, Anatomia.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja përmes një bashkëbisedimi me nxënësit diskuton mbi etapat e formimit të urinës dhe rolin e nefronit. **Pjesa kryesore:** Mësuesi/ja tregon përmes maketeve, tablove apo edhe videove të ndryshme pjesët ndërtuese të nefronit, pastaj udhëzon nxënësit të krijojnë një skicë për ndërtimin e nefronit.			

Pjesa përfundimtare: Mësuesi/ja hedh për diskutim për etapat e formimit të urinës dhe nefronin në veçanti. Rol të veçantë marrin pjesët ndërtuese të nefronit, që është njësia ndërtuese dhe funksionale e veshkës.
VLERËSIMI I NXËNËSVE:
Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me procesin e krijimit të urinës. Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për etapat e formimit të urinës dhe veshkës. Nxënësit vlerësohen për argumentim në rëndësinë e veshkës në krijimin e urinës.
DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR
Përgjigjuni pyetjeve, f.56, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** -hulumton mundësitë e ruajtjes së sistemit të sekretimit.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.4; II.4 ; III.7 ; I.2.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.26 Problemet e sistemit të tajitjes dhe parandalimi i tyre			
Fjalët kyçe: filtrim, makina dialize, transplant, veshka.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: – përmendni disa nga problemet e funksionimit të veshkave; – bëni dallimi midis dializës dhe transplantit. **Kriteret e suksesit:** -shpjegoni procesin e dializës; -shpjegoni pse trupi i marrësit, në rastin e transplantit, mund ta “refuzojë” veshkën e transplantuar.			
Burimet: Libri Biologjia 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi ku tregohen pjesët ndërtuese të procesit të dializës.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuha shqipe, Anatomia.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja, përmes një bashkëbisedimi me nxënësit, diskuton mbi problemet e mos funksionimit të veshkave.			

Pjesa kryesore: Mësuesi/ja tregon përmes maketeve, tablove apo edhe videove të ndryshme pjesët ndërtuese të makinës së dializës.

këshillohet transplanti i veshkës.

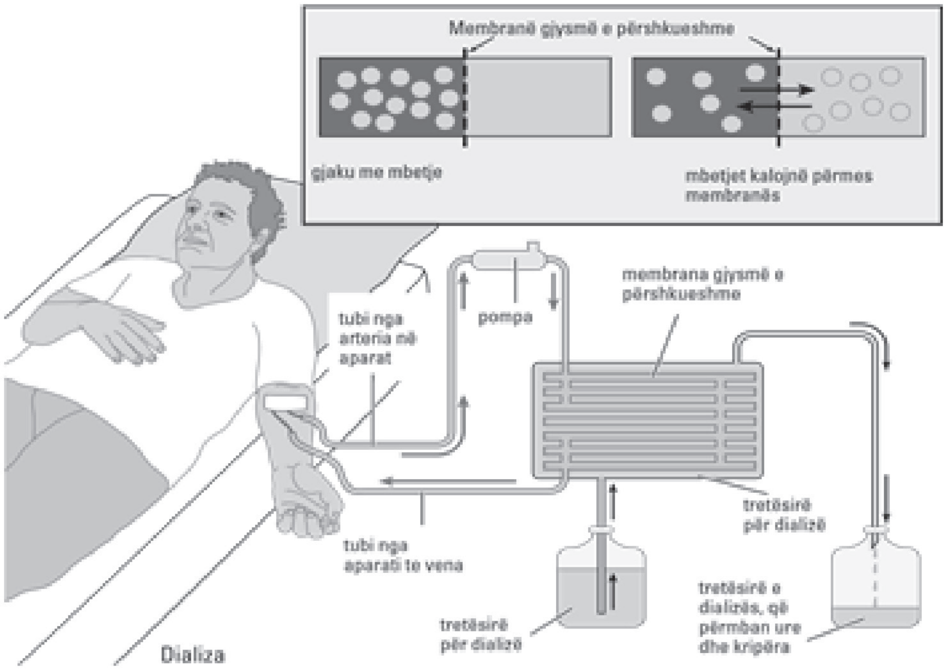

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja hedh për diskutim transplantin e veshkës dhe rolin e transplantin në shëndetin e njeriut.

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me procesin e dializës.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për problemet me veshka dhe procesin e dializës.
Nxënësit vlerësohen për argumentim në rëndësinë e veshkës dhe transplantin e saj.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Përgjigjuni pyetjeve, f.58, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** -hulumton ndërtimin dhe funksionimin e sistemit nervor.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.6; II.6; I.2; III.3; III.5;			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.28 Ndërtimi i neuroneve dhe llojet e tyre			
Fjalët kyçe: neuron, dentrit, akson, mielinë, ngushtimet e Ranviesë, neuron lëvizor, neuron ndijor, neuron i ndërmjetëm.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** -tregon pjesët ndërtuese të një neuroni; -përshkruan rolin që kanë dentritet dhe aksoni; -përcakton rolin që kanë mielina dhe ngushtimet e Ranviesë në përçimin e ngacmimit; -klasifikon llojet e neuroneve sipas funksioneve që kanë. **Kriteret e suksesit:** - rendit pjesët ndërtuese të një neuroni sipas radhës; - sqaro rolin që kanë aksoni, dentritet dhe qelizat gliale; - veço rolin që ka mielina në ndërtimin e aksonit; - dallo rolin e neuroneve, duke bërë përshkrimin e funksionit të tyre.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi ose tablo, ku tregohet ndërtimi i neuronit, qelizave gliale, fotografi të llojeve të ndryshme të neuroneve.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Anatomi, Gjuha shqipe.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja, në këtë etapë tregon një video ku jepet një garë vrapimi. Ai/ajo pyet nxënësit pse sportistët nisen njëkohësisht kur dëgjojnë zhurmën e pistoletës. Përgjigjet grumbullohen e diskutohen së bashku.			

Nxënësit përgjigjen:
Sportistët e kanë zhurmën e pistoletës si sinjal për ta filluar të gjithë në të njëjtën kohë garën.
Pra, ata kanë marrë një ngacmim nga jashtë. Sistemi nervor është sistemi përgjegjës për komunikimin midis qelizave.
Arsimtari/ja përkufizon çka do të thotë neuron dhe detyrën që ka ai për sistemin nervor.

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja skicon në tabelë ndërtimin e një neuroni me gjithë pjesët ndërtuese të tij. Nëpërmjet një organizuesi jep pjesët ndërtuese të një neuroni.

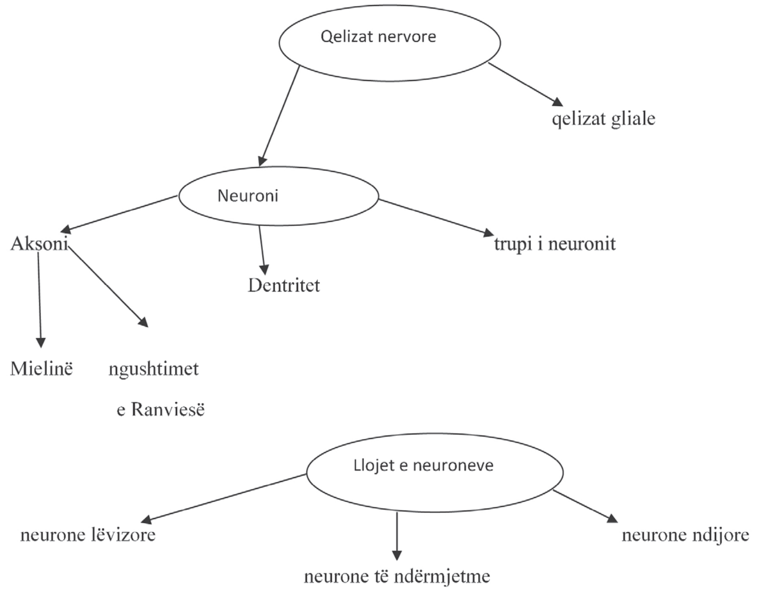

Në fund të hapit, mësuesi/ja saktëson: Neuroni është njësia ndërtuese dhe funksionale e sistemit nervor.
Mielina është një mbulesë për aksonin, e shkëputur me ngushtimet e Ranviesë.
Në bazë të ndërtimit dhe funksionit që kanë, neuronet klasifikohen në: neurone lëvizore, ndijore, të ndërmjetme.

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja diskuton me nxënësit mbi rëndësinë që kanë pjesët ndërtuese të neuronit, mënyrës së lëvizjes së ngacmimit brenda neuronit dhe midis llojeve të ndryshme të neuroneve.
Pyetjet që përdoren në diskutim:
Cilat janë të përbashkëtat e qelizave neurone dhe qelizave gliale?
Cili është dallimi midis dentriteve dhe aksonit, mielinës dhe ngushtimeve të Ranviesë?

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me ndërtimin e neuroneve, qelizave gliale dhe llojeve të neuroneve.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për ndërtimin dhe lidhjet që kanë pjesët ndërtuese të neuronit, rolin që ka mielina dhe ngushtimet e Ranviesë në përcjelljen e ngacmimit nervor.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra 4, faqe 61.

<table>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td>Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës</td><td>Lënda: Biologji</td><td>Shkalla e kurrikulës: III</td><td>Klasa: VII</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tema: Sistemet e organeve te njeriut</td><td colspan="2">Rezultati i të nxënit të temës:
-hulumton ndërtimin dhe funksionin e sistemit nervor.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara):
I.4; II.5;II.6; III.1; III.5</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara):
Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Njësia mësimore: 1.29 Ndarja e sistemit nervor</td></tr>
<tr><td colspan="4">Fjalët kyçe: sistem nervor qendror, sistemi nervor periferik, autonom, somatik, simpatik, truri, parasimpatik, palca kurrizore, talamusi, hipotalamusi, hulli, dredha.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore:
Nxënësi/ja:
-tregon pjesët kryesore të sistemit nervor;
-përshkruan lidhjet që ka midis sistemit nervor qendror dhe atij periferik;
-analizon rolin sistemit simpatik e parasimpatik në punën e organeve të ndryshme.
Kriteret e suksesit:
- rendit pjesët kryesore të sistemit nervor;
- shëno ndarjet e sistemit nervor periferik;
- shqyrto punën e dy prej organeve, duke treguar lidhjen e sistemit parasimpatik me atë simpatik.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Burimet: Libri i Biologjisë 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: tabela e ndarjeve të sistemit nervor, tabela e vlerësimit të rolit që ka sistemi parasimpatik e simpatik.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore:
Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK.</td></tr>
<tr><td colspan="4">PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja hedh në diskutim informacionet mbi nervat dhe organet që janë pjesë e sistemit nervor. Diskutimi ndalon tek organizmi i sistemit nervor qendror me trurin dhe palcën e kurrizit.
Përshkruan ndarjen e parë të sistemit: rrugët hyrëse dhe dalëse të sistemit nervor periferik. Rolin që ato kanë në marrjen dhe dërgimin e ngacmimeve të ndryshme nga brenda trupit dhe mjedisit përreth.</td></tr>
</table>

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja vendos nxënësit të lexojnë mësimin e nëpërmjet një organizuesi grafik tregon ndarjet që ka sistemi nervor duke i diskutuar secilën prej tyre me nxënësit.

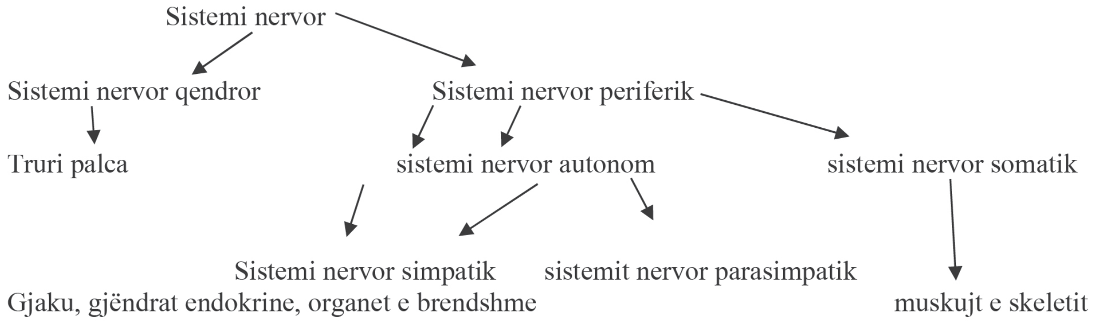

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja ndan nxënësit në dy grupe. Secili grup shqyrton rolin që kanë sistemet simpatike e parasimpatike. Kryetari i grupit që zgjidhet nga nxënësit, shkruan në tabelë në formë të përmbledhur

S.N. P	S.N.S
ngushtimi i bebes së syrit	zgjerimi i bebes së syri nxit
gjëndrat e pështymës	frenimi i gjëndrave të pështymës
frymëthithje	frymënxjerrje
ulje të rrahjeve të zemrës	rritje e rrahjeve të zemrës
rritje e aktivitetit të lukthit	ngadalësim i punës së lukthit frenimi
i prodhimit të glukozës	nxitje e prodhimit të glukozës nxitje e aktivitetit të
zorrëve	frenimi i aktivitetit të zorrëve të holla sekretimi ADH
tkurrje e fshikëzës së urinës	lëshim i fshikëzës së urinës

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me ndërtimin e sistemit nervor në tërësi, si dhe pjesëve të ndryshme të tij.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që dinë për ndërtimin dhe lidhjet që kanë pjesët ndërtuese të sistemit nervor qendror dhe atij periferik, si dhe për bashkërendimin e punëve të pjesëve të ndryshme të sistemit nervor.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Pse themi që sistemi nervor simpatik dhe ai parasimpatik kundërshtojnë njëri-tjetrin?

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** - analizon ndërvarësinë e pjesëve të sistemit nervor.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.3;I.4; III.3 ; III.2'; III.7; I.6			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.30 Bashkërendimi i pjesëve të sistemit nervor			
Fjalët kyçe: funksion ndijor, përzgjedhës, ruajtës i informacionit, receptorë, receptorë mekanikë, të temperaturës, të dhembjes, elektromagnetikë, kimikë.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - tregon funksionet kryesore të sistemit nervor; - përshkruan ndërtimin e receptorit dhe llojet e tij; - analizon rrugëtimin e ngacmimit nervor nga receptorët te SNQ. **Kriteret e suksesit:** -veço dy prej funksioneve kryesore të sistemit nervor; -trego natyrën e receptorit dhe llojet e tij; -shpjego rrugën që ndjek ngacmimi nga receptori drejt sistemit nervor qendror.			
Burimet: Libri i Biologjisë 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** fotografi të ndryshme të receptorëve, tablo të organizimit anatomik të sistemit nervor.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja lejon nxënësit të lexojnë pjesën e parë të mësimit deri te receptorët. Nëpërmjet një diskutimi, rendit në tabelë funksionet e sistemit nervor, si dhe përshkruan momentet kryesore për çdo funksion të sistemit nervor.			

Funksionet kryesore të sistemit nervor:
- ndijor;
- lëvizor;
- përzgjedhës i informacionit;
- ruajtës i informacionit.

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja drejton nxënësit në leximin e pjesës së dytë deri te rrugëtimi i ngacmimit nervor nga receptorët te SNQ.
Nxënësit grupojnë receptorët sipas detyrave të specializuara që ata kanë dhe arsimtari/ja nxit nxënësit të sjellin shembuj nga jeta e përditshme, ku takojnë punën e këtyre receptorëve.
Më pas kalohet në leximin e fundit të mësimit për të vazhduar me argumentimin se si ngacmimi nervor kapet nga receptorët drejt sistemit nervor qendror. Nxënësit e ndarë paraprakisht në dy grupe, diskutojnë fillimisht për procesin që ndodh në këtë rrugëtim e më pas rëndësinë e fushave parësore e shoqëruese në raste të dëmtimit të një fushe të caktuar, p.sh: fusha e të parit.

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja hedh pyetje që përmbyllin mësimin, duke nxjerrë momentet kryesore nga dëmtimet e fushës së të parit.
Çfarë ndodh me pacientin kur dëmtohet plotësisht fusha parësore e të parit?
Kur një pacienti i ndodh verbërimi i plotë?
Çfarë ndodh nëse dëmtohet fusha shoqëruese e të parit?
Dëmtimi që pëson ndonjë pjesë e fushës parësore, shoqërohet me pamundësinë për të parë në një pjesë të fushës pamore. Në objektin që vëzhgojmë (kur nuk kemi mundësi të shikojmë), formohet një "vrimë". Dëmtimi i plotë i një fushe pamore (të një gjysmërruzulli) çon në humbjen e aftësisë së gjysmës së fushës pamore të dy syve. Kurse dëmtimi i plotë i të dyja fushave pamore të dy gjysmërruzujve shpie në verbim të plotë. Dëmtimi i fushës shoqëruese nuk shkakton as verbim, as "vrimë" në fushën pamore, por mosnjohje pamore.

VLERËSIMI I NXËNËSVE:

Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me funksionet e sistemit nervor, si dhe bashkërendimit të punës nga receptori drejt sistemit nervor qendror.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për funksionet kryesore të sistemit nervor, llojeve të receptorëve, koordinimit ndërmjet receptorëve dhe sistemit nervor qendror.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra 4, f. 66.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** - analizon harkun refleksiv.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.3; I.6; III.3; III.7			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla varësisht nga kushtet të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.31 Sinapsi. Harku refleksiv			
Fjalët kyçe: refleks, ndijim, përceptim, receptor			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: - rendit pjesët ndërtuese të sinapsit; - rendit organet që marrin pjesë në ndërtimin e harkut refleksiv; - analizon rrugën e veprimit të harkut refleksiv. - **Kriteret e suksesit:** -emërto dy nga pjesët ndërtuese të një sinapsi; -skico një hark refleksiv; -arsyeto mënyrën se si vepron harku refleksiv në formimin e një ndijimi dhe perceptimi.			
Burimet: Libri Biologjia 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** foto të sinapsit, fotografi të harkut refleksiv.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuha shqipe, Anatomia.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja demonstron para klasës një hark refleksiv duke pasur si objekt një nxënës. Godet me çekiç poshtë gjurit të nxënësit dhe ngacmon receptorët. Thekson se receptori i ngacmuar dërgon ngacmime përgjatë neuronit ndijor në palcën kurrizore. Ngacmimi më pas përçohet me anë të neuronit lëvizor te muskuli i kofshës, i cili tkurret me shpejtësi dhe ngre pjesën e poshtme të këmbës.			

Pjesa kryesore: Nxënësit diskutojnë rreth figurës në faqen 73 dhe komentojnë ngjarjet në harkun refleksiv. Ata tregojnë se si dërgohen ngacmimet nëse ngacmohet muskuli. Ngacmimi dërgohet nga receptori i ndjeshmërisë në dorën tonë. Ai dërgohet në palcën kurrizore me neuronin ndjesor. Një nxënës del në dërrasë dhe vizaton skemën e harkut refleksiv.
Pjesa përfundimtare: Mësuesi/ja drejton pyetje mbi sinapsin dhe harkun refleksiv. 1- Cila është rëndësia e refleksiv? 2- Përshkruani dy reflekse të ndryshme. 3- Ku ndodhen neurotejçuesit? 4- Çfarë është sinapsi? Po hapësira sinaptike?
VLERËSIMI I NXËNËSVE:
Nxënësit vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me sinapsin dhe harkun reflkesiv. Mësuesi/ja vlerëson nxënësit rreth njohurive që kanë për ndërtimin e sinapsit, harkut refleksiv, mënyrën e funksionimit te sinapsit dhe harkut refleksiv si dhe formimit te ndjesive dhe perceptimeve te tyre.
DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR
Detyrat 3, 4, f. 73.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Analizon mundësinë për kujdesin ndaj sistemit nervor dhe pasojat në rast dëmtimi.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.3; I.6; III.3; III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi nga kushtet e mjedisit, qëndrueshmëria e ekosistemeve, ndërtimi dhe funksioni i sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.32 Dëmtimet e sistemit nervor dhe pasojat e tyre			
Fjalët kyçe: paraliza cerebrale, hemorragjia cerebrale, droga.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: -Argumenton pse truri konsiderohet më i shpejtë se kompjuteri. -Tregon cilët janë disa nga faktorët kryesorë që dëmtojnë sistemin nervor. **Kriteret e suksesit:** -Tregon simptomat e hemorragjisë cerebrale. -Shpjegoni rreziqet e përdorimit të drogave.			
Burimet: Libri i biologji klasa 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, foto të dëmtimeve të sistemit nervor.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuha shqipe, Anatomi			
Përshkrimi i metodologjisë dhe veprimtaritë e punës me nxënës gjatë orës mësimore:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja bën një bashkëbisedim me nxënësit/et për njohuritë që kanë për dëmtimet e trurit, dhe bën një pyetje se cilët janë dëmtuesit e trurit, kurse nxënësit/et japin përgjigjet e tyre. **Pjesa kryesore:** Veprimtari me lexim të drejtuar Mësuesi/ja i ndan nxënësit/et në tri grupe, i udhëzon që secili grup të lexojnë pjesën e dhënë për një kohë të caktuar pastaj fillon t'ju bëjë pyetje. Nxënësit/et japin përgjigjet e tyre mësuesi/ja i plotëson.			

Pjesa përfundimtare: Tabela e koncepteve
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që njohuritë e fituara t'i vendosin në tabelën e koncepteve

Dëmtuesit e sistemit nervor	Çfarë janë	Simptomat
Droga		
Hemorragjia cerebrale		
Paraliza cerebrale		

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me dëmtuesit e sistemit nervor.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për dëmtuesit e sistemit nervor dhe masat parandaluese.

Detyrat dhe puna e pavarur

Detyrat 3- 4, faqe 70, Biologjia 7.

<table>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td>Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës</td><td>Lënda: Biologji</td><td>Shkalla e kurrikulës: III</td><td>Klasa: VII</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tema: Sistemet e organeve te njeriut</td><td colspan="2">Rezultati i të nxënit të temës:
Emërton dhe përshkruan organet shqisore: shqisën e të parit shqisën e të dëgjuarit, ekuilibrit, shijes, nuhatjes, shqisave lëkurore, si dhe analizon funksionet e tyre.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara):
I.4; IV.7; III.3; II.5;VI.1; III.8.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e involvuara në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.</td></tr>
<tr><td colspan="4">ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE</td></tr>
<tr><td colspan="4">Njësia mësimore: 1.33 Organet shqisore: të parit dhe të dëgjuarit</td></tr>
<tr><td colspan="4">Fjalët kyçe: receptorë shqisorë, syri, veshi, gjuha, lëkura, hunda, retina, sklera, bebëza, thjerrëza, konet dhe kleçkat, veshi i jashtëm, i mesëm, i brendshëm, organi i kortit, organi i ekuilibrit.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore:
Nxënësi/ja:
-Liston organet e shqisave
-Përshkruan ndërtimin e syrit dhe të veshit.
-Analizon mënyrën se si fokusohet pamja mbi retinë dhe se si vala zanore kthehet në dridhje.

Kriteret e suksesit:
-Trego së paku dy prej organeve shqisore.
-Rendit pjesët përbërëse të ndërtimit anatomik të syrit dhe veshit.
-Vlerëso rolin e fotoreceptorëve dhe receptorëve akustik për pranimin e nxitjeve dhe shndërrimi i tyre në impulse.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: libri, fletorja, lapsi, tablo të ndërtimi anatomik të syrit dhe të veshit.</td></tr>
</table>

Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore:
Gjuhë shqipe, anatomi, TIK

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:

Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja u tregon nxënësve fotografi të shqisave të ndryshme të trupit. Ata bëjnë një klasifikim të tyre.

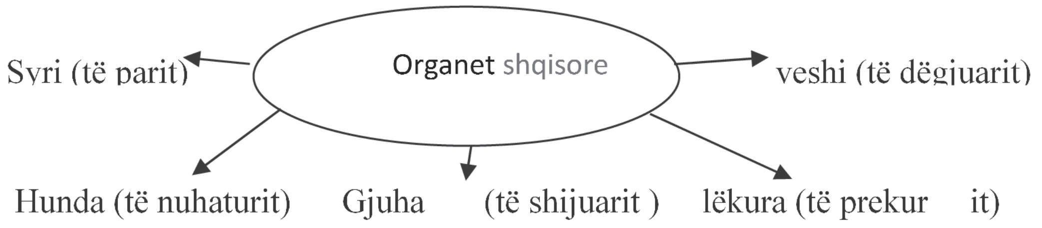

Duke renditur organet e shqisave, bëhet një përshkrim i shkurtër për shqisën, ku ndodhet dhe çfarë detyre ka ajo.

Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja porosit nxënësit/et të sjellin në klasë fotografi të ndërtimit të syrit dhe të veshit. Ai/ajo paraqet ndërtimin e syrit dhe e konkretizon çdo ndërtim para nxënësve. Nxënësit/et në dyshe studiojnë ndërtimin e syrit, pjesët përbërëse të tij. Pjesa e syrit që përmban qeliza receptore është retina. Pjesa e përparme e syrit është e mbuluar nga një membranë e hollë konjunktive. Mbulesa e fortë quhet sklera. Secila nga dyshet realizon një analizë të retinës dhe të irisit. Shkruajnë në tabelë ato çfarë analizuan. E njëjta situatë përsëritet edhe për ndërtimin e veshit, si dhe për funksionin e çdo strukture ndërtimore

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja përmbledh njohuritë e dhëna duke u fokusuar në ndryshimin që bën rrezja e dritës te syri në ngacmim nervor për të parin, si dhe tingulli te veshi në ngacmim nervor dhe në organin e ekuilibrit.
1.Truri mund të ndërtojë një pamje të qartë kur drita është e fokusuar mbi fovean. Shpjegoni përse.
2.Renditni sipas radhës pjesët e syrit në të cilat kalon drita për të arritur në retinë.
3.Renditni sipas radhës pjesët e veshit në të cilat kalon dridhja apo tingulli derisa të shkojë në organin e Kortit.

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me ndërtimin e syrit dhe të veshit, si dhe me rolin që kanë këto dy organe në kapjen e rrezeve të dritës, tingullit apo dridhjeve.
Arsimtari/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për ndërtimin dhe lidhjet që kanë pjesët ndërtuese të syrit dhe të veshit në kthimin e rrezeve të dritës dhe tingullit në ngacmim nervor.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyrat 3-4, faqe 72, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Emërton dhe përshkruan organet shqisore: shqisën e të parit shqisën e të dëgjuarit, ekuilibrit, shijes, nuhatjes, shqisave lëkurore, si dhe analizon funksionet e tyre.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.4; IV.7; III.3; II.5;VI.1; III.8.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e involvuara në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.34 Organet e tjera shqisore			
Fjalët kyçe:, gjuha, sytha shijorë, papilla të shijes, lëkura, hunda, organi i ekuilibrit.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** -Liston llojet e shijeve -Përshkruan ndërtimin e hundës dhe rolin e saj në nuhatje. -Analizon receptorët e lëkurës **Kriteret e suksesit:** -Trego kush i ngacmon receptorët e shijes. -Rendit pjesët përbërëse të ndërtimit anatomik të syrit dhe veshit. -Vlerëso rolin e fotoreceptorëve dhe receptorëve akustik për pranimin e nxitjeve dhe shndërrimi i tyre në impulse.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, foto të shqisave të shijes, nuhatjes dhe të prekurit			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, anatomi, TIK			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			

Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja vendos para nxënësve ushqime me shije të ndryshme dhe aroma të ndryshme udhëzon nxënësit/et t'i provojnë ato duke i konsumuar.

Pasi provojnë ushqimet bëhet një përshkrim i shkurtër për shqisën, ku ndodhet dhe çfarë detyre ka ajo, duke plotësuar një skicë.

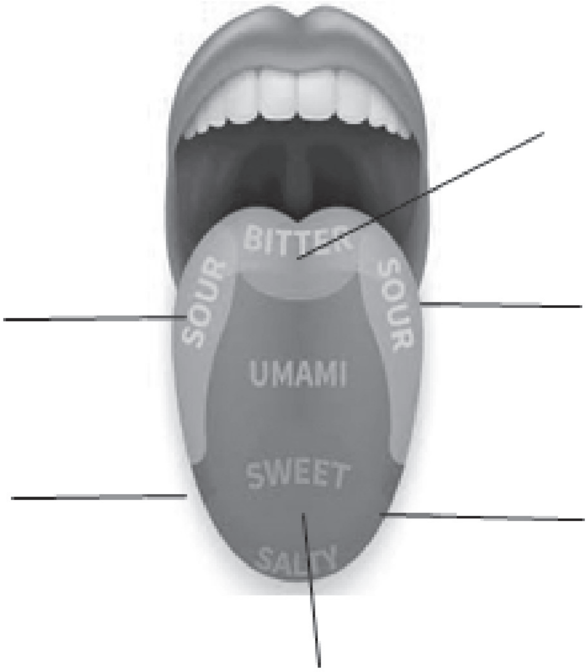

Pjesa kryesore: D.R.T.A
Në këtë pjesë, mësuesi/ja ndan njësinë mësimore dhe udhëzon nxënësit/et të lexojnë pjesën e parë. Pas leximit, mësuesi/ja bën pyetje kurse nxënësit/et japin përgjigje, kështu vazhdohet edhe me pjesët e tjera.
Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja bën një aktivitet të ekuilibrit me nxënësit/et: u kërkon nxënësve të praktikojnë ushtrime ekuilibri, të tilla si qëndrimi në një këmbë, qëndrimi në tra ekuilibri ose rrotullimi mbi top ekuilibri. Diskuton me nxënësit/et rreth faktit që sistemi i drejtpeshimit është ai që na ndihmon të qëndrojmë të ekuilibruar dhe se sytë, muskujt dhe nyjat tona luajnë gjithashtu një rol në këtë gjë. Ju kërkon nxënësve të mbyllin sytë, të mbështeten në karrige dhe të rehatohen. Duke vazhduar t'i mbajnë sytë mbyllur gjatë gjithë kohës, kërkon që të zgjasin dorën dhe me gishtin tregues të prekin majën e hundës së tyre.

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me shqisat e shijes, nuhatjes, prekurit si dhe me rolin që kanë këto shqisa.
Arsimtari/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për shqisat e shijes, nuhatjes, të prekurit, si dhe rolin që kanë këto shqisa.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyrat 1-3,faqe 74, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Identifikon dëmtimet dhe masat mbrojtëse të shqisave.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.4; IV.7; III.3; II.5;VI.1; III.8.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e involvuara në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.35 Dëmtimet e shqisave dhe masat për mbrojtjen e tyre			
Fjalët kyçe: miopia, hipermetropia, prezbiopia, astigmatizmi, daltonizmi.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** -Liston problemet që hasen në shqisën e të parit; -Shpjegon a mund të korrigjohet daltonizmi nëpërmjet thjerrave të syzeve. **Kriteret e suksesit:** -Tregon faktorët që mund të çojnë në dëmtimin e veshëve.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja u bën një pyetje të hapur nxënësve rreth dëmtimeve të syve dhe veshit. Nxënësit/et japin përgjigjet e tyre.			

Pjesa kryesore: Tabela e koncepteve
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që njohuritë e fituara t'i vendosin në tabelën e koncepteve

Çrregullimi	**Struktura e syrit**	**Pamja**
Miopia		
Hipermetropia		
Astigmatizmi		
Prezbiopia		

Pjesa përfundimtare:
Mësuesi/ja përmbledh njohuritë e dhëna përmes një diskutimi rreth faktorëve që shkaktojnë infeksionet e veshit dhe rëndësinë që ka dylli.

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me dëmtimet e syrit dhe veshit.
Arsimtari/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për dëmtimet e syrit dhe veshit.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Bëni një hulumtim rreth masave parandaluese të infeksionit të veshit.

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriu	**Rezultati i të nxënit të temës** Vlerësim i njohurive të marra, për receptorët ndijorë		

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.6; II.5; III.8.

Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.
Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Njësia mësimore: 1.38 Punë praktike: Receptorët ndijorë

Fjalët kyçe: Frymëmarrje, diafragma

Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja:
-Përshkruani në fletore ndjesitë e secilës dorë kur i futët në ujë të vakët.

Kriteret e suksesit:
-Shpjegoni pse numri i pikave që përfaqësojnë ndjesinë e të ftohtit është i barabartë ose i ndryshëm nga numri i pikave që përfaqësojnë ndjesinë e të nxehtit.

Burimet: Libri i biologjisë klasa e 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: termometër, dy kruajtëse dhëmbësh, dy gozhdë (10 cm) me majë të mprehtë, stilolaps me bojë që mund të lahet, peceta letre, tri enë të mëdha.

Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, matematikë, kimi, edukatë fizike Çështjet ndërkurrikulare: Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm.

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE

Për realizimin e kësaj pune praktike, nxënësit/et mund të punojnë në grupe ose në dyshe.

Eksperimenti 1
Në enën e parë hidhni ujë të nxehtë. Matni temperaturën e tij dhe shtoni ujë derisa termometri të tregojë 45-50°C.

Në enën e dytë hidhni ujë të ftohtë me copa akulli.
Futni njërën dorë në enën me ujë të ngrohtë dhe dorën tjetër në enën me ujë të ftohtë.
Pas një minute nxirrini duart nga uji.
Tani futini duart në një enë të mbushur me ujë të vakët.
Përshkruani në fletore ndjesitë e secilës dorë kur i futët në ujë të vakët.

Eksperimenti 2
(Ky eksperiment duhet të zhvillohet në grupe me nga dy nxënës).
Futni njërën gozhdë në ujë të nxehtë dhe tjetrën në ujë të ftohtë me akull.
Në anën e brendshme të nyjës së dorës, njëri nga nxënësit/et do të vizatojë njëqind pika, largësia midis të cilave duhet të jetë 5 mm.
Figura që formohet, i ngjan një katrori të mbushur me pika, ku secila anë ka nga 10 pika.
Të njëjtin vizatim, nxënësi/ja e bën edhe në fletoren e punës.
Më pas, ai vendos mbi tavolinë dorën me nyjën të kthyer lart.
Nxënësi/ja tjetër merr gozhdën nga ena e nxehtë dhe pasi fshin majën e saj me një pecetë letre, e vendos atë (majën) në të gjitha pikat e katrorit të vizatuar në nyjën e dorës së shokut.
Pas çdo vendosjeje të majës së gozhdës në pikat e katrorit, nxënësi/ja pyetet nëse e ndien apo jo të nxehtin e saj.
Për çdo pikë në nyjën e dorës ku ndihet e nxehta, qarkohet me të kuqe në fletore pika përkatëse.
E njëjta procedurë ndiqet edhe për gozhdën e vendosur në ujë të ftohtë.
Për të ftohtin, pikat e vizatuara në fletore do të qarkohen me ngjyrë të kaltër.

Vlerësimi i nxënësve

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin për bashkëpunim në grupe gjatë punës pjesëmarrjes në eksperimente, pra kemi vetëvlerësim dhe vlerësim nga shoqja/shoku. Nxënësi/ja kontrollon përparimin e tij. Mësuesi/ja mbledhë informacione rreth mësimnxënies së nxënësit/et dhe temave që ai i zoton apo duhet plotësuar në vazhdimësi.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Emërton gjëndrat me tajitje të brendshme te njeriu dhe përshkruan pozitën e tyre.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): III.5; I.4; II.6; II.7; III.7; III.8.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.36 Gjëndrat me tajitje të brendshme			
Fjalët kyçe: gjëndrat me tajitje të brendshme, lajmëtarë kimikë, hormon, *feed-back negativ*			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** **1.** Përshkruan konceptet hormone dhe gjëndër endokrine; **2.** Rendit gjëndrat e rëndësishme endokrine; **3.** Shpjegon funksionin e gjëndrave endokrine dhe hormonet që sekretojnë këto gjëndra; **4.** Krahason sistemin nervor me atë endokrin. **Kriteret e suksesit:** **1.** Emërto dy-tri nga gjëndrat endokrine në trupin e njeriut; **2.** Interpreto një funksion të një gjëndre me hormonin që ai sekreton dhe rolin e tij; **3.** Dallo sipas ndërtimit dhe funksionit sistemin nervor me atë hormonal.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, tabela të gjëndrave të ndryshme endokrine në trupin e njeriut.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK			

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:

Pjesa hyrëse:
Mësuesi/ja krijon një situatë me nxënësit. Iu drejtohet atyre për një kontroll të njohurive të marra në orën e mëparshme të mësimit. Nxënësit/et reagojnë në mënyra të ndryshme. Më pas, mësuesi/ja iu drejtohet nxënësve me pyetjen:

• Çfarë ndodhi me ju në çastin që ju njoftova për një kontroll të papritur?
Nxënësit/et përgjigjen: U frikësuam, u nervozuam, u emocionuam...
U tregon nxënësve se në atë moment, tek ata është liruar një substancë kimike, që kalon nga një pjesë e trupit te tjetra. Kjo substancë quhet hormon.

Hormonet ⟶ nga gjëndra ⟶ me gjak, se kanë ⟶ hormoni lirohet
⟶ endokrine ⟶ kapilarë gjaku ⟶ direkt në gjak

Mësuesi/ja shënon në dërrasë komentin e bërë për hormonin.
Pjesa kryesore:
Mësuesi/ja shpjegon: Në çastin e parë, sapo ju përmenda kontrollin e kapitullit, te secili prej jush u zgjua hormoni adrenalinë, i prodhuar nga dy gjëndrat mbiveshkore, sepse truri dërgon ngacmime dhe adrenalina sekretohet në gjak. Adrenalina bën gjithashtu që mëlçia të lëshojë glukozë në gjak. Ndërton një tabelë në dërrasë.

Gjëndra	**Hormoni që ajo sekreton**	**Funksioni i hormonit**
Gjëndër mbiveshkore	Adrenalinë	Përgatitja e trupit për veprim të fuqishëm.
Pankreas	Insulinë	Zvogëlon përqindjen e glukozës në gjak.
Teste	Testosteron	Shkakton zhvillimin e karakteristikave seksuale dytësore te meshkujt.
Vezore	Estrogjen	Shkakton zhvillimin e karakteristikave seksuale dytësore te femrat dhe kontrollon ciklin menstrual.

Pjesa përfundimtare:
Më pas, mësuesi/ja realizon një krahasim midis sistemit nervor dhe atij endokrin. Dy nxënës/e, nga informacioni që kanë marrë, plotësojnë krahasimin. Njëri prej tyre rendit karakteristikat e sistemit nervor. Tjetri rendit karakteristikat e sistemit endokrin.

Sistemi nervor	Sistemi endokrin
Përbëhet nga neurone.	Përbëhet nga qeliza sekretuese.
Informacioni transmetohet në formë impulsesh elektrike.	Informacioni transmetohet në formë substancash kimike të quajtura hormone.
Impulset transmetohen përgjatë fibrave nervore (aksone dhe dentrite).	Substancat kimike transp ortohen të tretura në plazmën e gjakut.
Impulset udhëtojnë me shpejtësi.	Substancat udhëtojnë më ngadalë.
Efekti i një impulsi nerv or zgjat vetëm për një kohë të shkurtër.	Efekti i një hormoni mund të zgjasë më tepër.

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me ndërtimin e gjëndrave me sekrecion të brendshëm.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për ndërtimin dhe lidhjet që kanë gjëndrat endokrine me hormonin që ato prodhojnë.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra 4, faqe 78, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Sistemet e organeve te njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Përshkruan si gjëndrat endokrine kontrollojnë organe e funksionet të caktuara nëpërmjet hormoneve.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): III.5; I.4; II.6; II.7; III.7; III.8.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 1.37 Kontrolli i funksioneve të organeve nga gjëndrat endokrine			
Fjalët kyçe: adenohipofiza, neurohipofiza, lajmëtarë kimikë, hormon, *feed-back* negativ, insulina, glukagoni			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** -Përshkruan konceptet hormone dhe gjëndër endokrine; -Rendit gjëndrat e rëndësishme endokrine; -Shpjegon funksionin e gjëndrave endokrine dhe hormonet që sekretojnë këto gjëndra. **Kriteret e suksesit:** -Emërto dy-tri nga gjëndrat endokrine në trupin e njeriut; -Interpreto një funksion të një gjëndre me hormonin që ai sekreton dhe rolin e tij.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, tabela të gjëndrave të ndryshme endokrine në trupin e njeriut.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, anatomi, TIK			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: *Mësim i përqendruar në argumente* Mësuesi/ja u tregon se hormonet janë mesengjerë (bartës të mesazheve) kimikë. Hormonet funksionojnë së bashku me nervat.			

Gjëndrat kryesore: hipotalami, hipofiza, gjëndra tiroide, gjëndra paratiroide, gjëndrat mbiveshkore, pankreasi.
Mësuesi/ja shënon në dërrasë komentin e bërë për gjëndrat.

Pjesa kryesore: Ditari dypjesësh
Mësuesi/ja shpjegon: pasta në tabelë paraqet ditarin dypjesësh të cilin e plotësojnë nxënësit/et pasi ta lexojnë njësinë mësimore.

Gjëndrat	Hormonet
Adenohipofiza	
Neurohipofiza	
Gjëndra tiroide	
Gjëndra paratiroide	
Gjëndrat mbiveshkore	
Cipa e gjëndrave mbiveshkore	
Palca e gjëndrave mbiveshkore	
Pankreasi	

Mësuesi/ja së bashku me nxënësit/et zhvillon një diskutim rreth hormoneve dhe funksioneve të tyre.

Pjesa përfundimtare: Kllaster
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që njohuritë e fituara t'i vendosin në Kllaster.

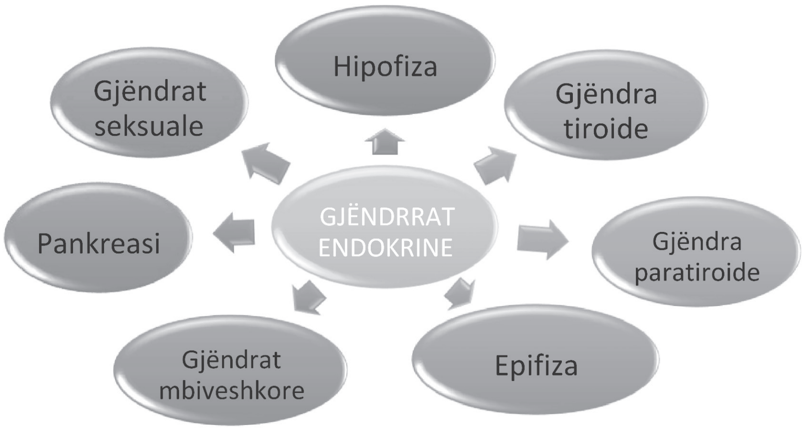

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me kontrollin e funksioneve të organeve nga gjëndrat endokrine.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për lidhjet që kanë gjëndrat endokrine me hormonin që ato prodhojnë.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra 3, faqe 80, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te njeriu		**Rezultati i të nxënit të temës:** Përshkruan ndërtimin e qelizave mashkullore dhe femërore	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2; II.6; II.7; III.7; VI.1.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 2.1 Qelizat e riprodhimit te mashkulli dhe te femra			
Fjalët kyçe: Spermatozoid, qelizë, vezë, ovocite, folikul, ovulim			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** -Bën dallimin mes qelizës mashkullore dhe femërore. -Tregon si ndërtohen qelizat mashkullore dhe femërore **Kriteret e suksesit:** -Shpjegon pse numri i spermatozoideve është më i madh sesa numri i vezëve.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, video e ndërtimit të qelizave të riprodhimit.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, anatomi, TIK			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Stuhi mendimesh Mësuesi/ja u tregon një video të ndërtimit të qelizave mashkullore dhe femërore, pastaj nxënësit/et i shprehin mendimet e tyre rreth njësisë mësimore.			

Pjesa kryesore: D.R.T.A
Mësuesi/ja shpjegon: pasta në tabelë paraqet ditarin dypjesësh të cilin e plotësojnë nxënësit/et pasi ta lexojnë njësinë mësimore.

Ndërtimi i qelizave mashkullore	Ndërtimi i qelizave femërore

Mësuesi/ja së bashku me nxënësit/et zhvillon një diskutim rreth qelizave mashkullore dhe femërore të ndërtimit, strukturës etj.

Pjesa përfundimtare: Teknika e pyetjeve
Mësuesi/ja bën kontrollimin e njohurive të nxënësve duke u bërë pyetje kurse nxënësit/et japin përgjigjet e tyre:
1.Si prodhohen gamete mashkullore dhe femërore?
2.Si është i ndërtuar spermatozoidi?
3.Kur fillojnë të prodhohen spermatozoidet?
4.Si është e ndërtuar qeliza vezë?
5.Ç'është ovulimi?

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me qelizat e riprodhimit te mashkulli dhe te femra.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për ndërtimin e qelizave mashkullore dhe femërore.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra 1-3, faqe 87, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te njeriu		**Rezultati i të nxënit të temës:** Tregon se sistemi riprodhues seksual lehtëson procesin e trashëgimisë (bartjen e informatave gjenetike ose tipareve gjenetike nga një gjeneratë në tjetrën).	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2; II.6; II.7; III.3,III.7; VI.1.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 2.2 Trashëgimia gjenetike në bazë të sistemit të riprodhimit seksual			
Fjalët kyçe: Gameta, fekondim, zigotë, kromozome, diferencim, qeliza burimore embrionale.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** -Përshkruani procesin e fekondimit. -Bën dallimin mes qelizave trupore dhe seksuale sa i përket numrit të kromozomeve. **Kriteret e suksesit:** -Shpjegon procesin e diferencimit. -Tregon funksionin e qelizave burimore embrionale.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, video e procesit të fekondimit.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Parashikim me terma paraprakë Mësuesi/ja përzgjedh disa nga fjalët kyçe të temës, të cilat i shënon në tabelë dhe u kërkon nxënësve që për 5-10 minuta të shkruajnë një paragraf ku do të përdorin këto fjalë. Fjalët e zgjedhura janë: spermatozoidi, qeliza vezë, fekondimi, zigota, diferencim, qeliza diploid, aploide. Nxënësit/et mbajnë shënime individuale pastaj i paraqesin para nxënësve në klasë.			

Pjesa kryesore: Teknika e pyetjeve
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et të lexojnë njësinë mësimore pastaj bën kontrollimin e njohurive të nxënësve, duke u bërë pyetje kurse nxënësit/et japin përgjigjet e tyre:

1. Ç'është fekondimi?
2. 2.Sa është numri i kromozomeve te njeriu?
3. 3.Cili është dallimi mes qelizave diploid dhe aploide?
4. Ç'është diferencimi?
5. Cili është funksioni i qelizave burimore embrionale?

Pjesa përfundimtare: Fjalëkryqe
Mësuesi/ja i udhëzon nxënësit/et që njohuritë e fituara t'i paraqesin nëpërmjet fjalëkryqit.

		F	E	K	O	N	D	I	M
				R					
				O					
				M					
D	I	P	L	O	I	D	E		
				Z					
				O					
				M					
	G	A	M	E	T	E			
						M			
						B			
						R			
						I			
						O			
						N			
						A			
						L			
						E			

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me procesin e riprodhimit.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për sistemin e riprodhimit seksual.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra hulumtoni në internet rreth procesit të frytnimit te llojet e ndryshme të organizmave.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te njeriu		**Rezultati i të nxënit të temës:** Përshkruan shkurtimisht strukturat e sistemeve riprodhuese të individit femër dhe mashkull si dhe funksionin e tyre në frytëzim.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2; II.6; II.7; III.3,III.7; VI.1.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 2.3 Strukturat riprodhuese mashkullore dhe ato femërore			
Fjalët kyçe: Gonadet, testikujt, vezoret, mitra, testosterone, estradioli, progesterone.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Përshkruani rrugën që përshkon një spermatozoid nga vendi ku prodhohet, derisa del jashtë. - Tregon karakteristikat e organit mitër. - Përshkruani udhën e vezës nga vezorja deri në mitër. **Kriteret e suksesit:** -Rendit pjesët që ndërtojnë organet mashkullore dhe femërore të riprodhimit.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, video e organeve mashkullore dhe femërore të riprodhimit.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja vendos një video, ku në të tregohet ndërtimi i organeve mashkullore dhe femërore të riprodhimit. Pastaj kërkon nga nxënësit/et ta komentojë videon dhe komentet e tyre i përmbledh në tabelë.			

Pjesa kryesore: Veprimtari me lexim të drejtuar(VLD)
Mësuesi/ja i ndan nxënësit/et në dy grupe, i udhëzon që secili grup të lexojnë pjesën e dhënë për një kohë të caktuar pastaj fillon t'ju bëjë pyetje. Nxënësit/et japin përgjigjet e tyre, ndërsa mësuesi/ja i plotëson.

Pjesa përfundimtare: Kontrollim i njohurive
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et të ndërtojnë një skicë për ndërtimin e organeve mashkullore dhe femërore të riprodhimit.

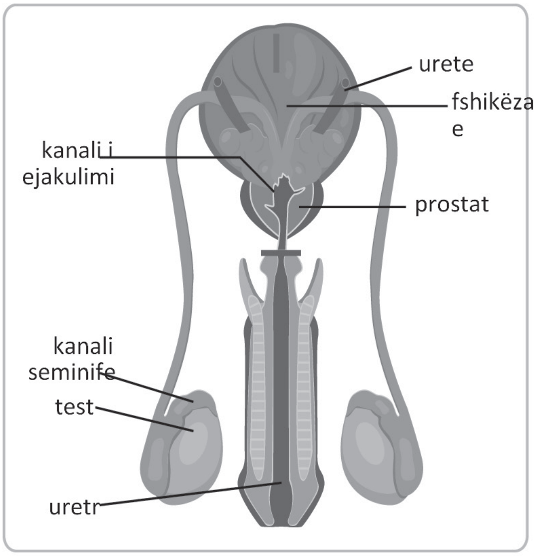

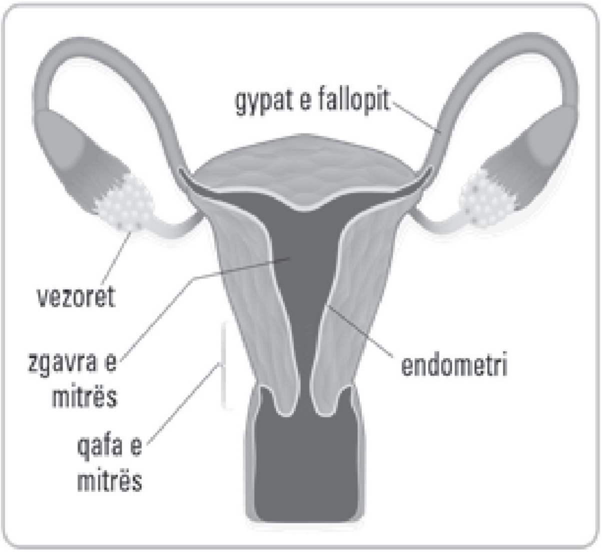

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me ndërtimin e organeve mashkullore dhe femërore të riprodhimit.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për ndërtimin e organeve mashkullore dhe femërore të riprodhimit.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra hulumtoni në internet rreth ndërtimit të organeve mashkullore dhe femërore të riprodhimit te llojet e ndryshme të organizmave.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shëndeti sjellja dhe emocionet e njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Përshkruan ndryshimet e trupit gjatë rritjes zhvillimit dhe ndikimin e reflektimeve të të tjerëve për shëndetin e tyre.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2; III.3.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 3.1 Ndryshimet trupore në pubertet			
Fjalët kyçe: puberteti, rritja, qelizat seksuale, muskujt, fytyra.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Përkufizon termin pubertet. - Tregon karakteristikat e tipareve të djemve në pubertet. **Kriteret e suksesit:** - Përshkruani karakteristikat e tipareve të vajzave në pubertet. - Tregon si ndikojnë hormonet seksuale në fazën e pubertetit.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi,			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK, Edukimi shëndetësor			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et të listojnë disa nga ndryshimet që paraqiten në pubertet, pastaj interpretojnë atë që kanë shkruar. Dëgjohen me vëmendje mendimet e tyre.			

Pjesa kryesore: Teknika e pyetjeve Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et të lexojnë njësinë mësimore, pastaj bën kontrollimin e njohurive të nxënësve, duke u bërë pyetjet e mëposhtme, kurse nxënësit/et japin përgjigjet e tyre. 1.Ç'është puberteti? 2.Kur fillon puberteti te djemtë? 3.Cilat karakteristika paraqiten te djemtë në pubertet? 4.Kur fillon puberteti te vajzat? 5.Cilat karakteristika paraqiten te vajzat në pubertet?
Pjesa përfundimtare: Tryezë e rrumbullakët Mësuesi/ja realizon një tryezë të rrumbullakët, dhe në formë bashkëbisedimi diskuton hapur me nxënësit/et duke treguar përvojat e tyre gjatë kësaj faze të pubertetit.
Vlerësimi i nxënësve:
Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me pubertetin. Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë për pubertetin.
DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR
Detyra hulumtoni në internet shtesë rreth fazës së pubertetit.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shëndeti sjellja dhe emocionet e njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Identifikon shërbimet ku adoleshentët mund të shkojnë për ndihmë.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2; III.3.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 3.2 Adoleshenca dhe problemet e saj			
Fjalët kyçe: adoleshenca, zhvillimin psikologjik, zhvillimin social			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Përkufizon termin adoleshenca. - Analizon zhvillimin psikologjik te adoleshenca. **Kriteret e suksesit:** - Përshkruani zhvillimin social gjatë adoleshencës.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK, Edukimi shëndetësor.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et të listojnë disa nga ndryshimet që paraqiten në adoleshenca, pastaj interpretojnë atë që kanë shkruar. Dëgjohen me vëmendje mendimet e tyre.			

Pjesa kryesore: Teknika e pyetjeve Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et të lexojnë njësinë mësimore, pastaj bën kontrollimin e njohurive të nxënësve duke u bërë pyetje kurse nxënësit/et japin përgjigjet e tyre: 1.Ç'është adoleshenca? 2.Cilat janë ecuritë e zhvillimeve gjatë periudhës së pubertetit te vajzat dhe te djemtë? 3.Cilat janë zhvillimet psikologjike dhe sociale tek adoleshenca?
Pjesa përfundimtare: Tryezë e rrumbullakët Mësuesi/ja realizon një tryezë të rrumbullakët dhe në formë bashkëbisedimi diskuton hapur me nxënësit/et rreth zhvillimit psikologjik dhe social gjatë adoleshencës.
Vlerësimi i nxënësve:
Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me adoleshencën. Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për adoleshencën.
DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR
Detyra hulumtoni në internet shtesë rreth adoleshencës.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII

Tema: Shëndeti sjellja dhe emocionet e njeriut

Rezultati i të nxënit të temës: Identifikon përgjegjësitë e prindësisë së hershme, rritjes së fëmijëve, planifikimit familjar, planifikimit në karrierë, kontracepsionin, vendimmarrjen dhe kujdesin në rast të shtatzënisë.

Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2,II.6,III.3,III.7.

Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE

Njësia mësimore: 3.3 Informimi, edukimi dhe këshillimi mbi shëndetin riprodhues

Fjalët kyçe: planifikim, shëndeti riprodhues, kontraceptiv, prezervativ.

Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore:
Nxënësi/ja:
- Përkufizon termin planifikim.
- Analizon ligjet për shëndetin riprodhues në Kosovë.

Kriteret e suksesit:
- Bën dallimi ndërmjet metodave fizike dhe metodave kimike.

Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7
Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore: libri, fletorja, lapsi.

Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK, Edukimi shëndetësor.

PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:

Pjesa hyrëse: *Brainstorming*
Mësuesi/ja bashkëbisedon me nxënësit/et duke u bërë një pyetje: Cilat janë institucionet ku duhet të drejtohemi për planifikimin familjar?
Nxënësit/et dhënë mendimet e tyre, mësuesi/ja i plotëson.

Pjesa kryesore: D.R.T.A
Në këtë pjesë, mësuesi/ja ndan njësinë mësimore dhe udhëzon nxënësit/et të lexojnë pjesën e parë. Pas leximit, mësuesi/ja bën pyetje kurse nxënësit/et japin përgjigje, kështu vazhdohet edhe me pjesët e tjera, ku nxënësit/et njihen me shërbimet ndihmëse të planifikimit familjar, me ligjet ekzistues në Kosovë dhe mjetet kontraceptive.

Pjesa përfundimtare: Pema e koncepteve
Mësuesi/ja realizon një pemë të koncepteve në tabelë rreth mjeteve kontraceptive. nxënësit/et japin mendimet dhe e plotësojnë.

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me planifikimin familjar.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për mjetet kontraceptive.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra hulumtoni në internet shtesë rreth planifikimit familjar.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shëndeti sjellja dhe emocionet e njeriut		**Rezultati i të nxënit të temës:** Përshkruan sjelljet e rrezikshme, simptomat përcjelljen dhe parandalimin e STS dhe HIV	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2,II.6,III.3,III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 3.4 Sëmundjet seksualisht të transmetueshme			
Fjalët kyçe: HIV-i, AIDS, Klamidia, Gonorrea, HPV, Herpesi, Sifilizi.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Përkufizon përkufizonit infeksionet seksualisht të transmetueshme. - Renditni sëmundjet seksualisht të transmetueshme. **Kriteret e suksesit:** - Tregoni si duhet të sillemi me personat e infektuar.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK, Edukimi shëndetësor.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke i shënuar në tabelë fjalët dhe kërkon që secili nxënës të shkruajë gjithçka që di për fjalët e shënuara (duke u caktuar koha): HIV-i, AIDS, Klamidia, Gonorrea, HPV, Herpesi, Sifilizi. Lexojmë disa punime të nxënësve, duke pasur kujdes që gjatë leximit të mos i përsërisim gjithnjë informatat e njëjta.			
Pjesa kryesore: Veprimtari me lexim të drejtuar Mësuesi/ja i udhëzon nxënësit/et që pasi të lexojnë njësinë mësimore për një kohë të caktuar të nxjerrin përfundime mbi infeksionet seksualisht të transmetueshme. Pastaj, mësuesi/ja fillon t'ju bëjë pyetje. Nxënësit/et japin përgjigjet e tyre mësuesi/ja i plotëson.			

Pjesa përfundimtare: Tabela e koncepteve
Mësuesi/ja realizon një tabelë të koncepteve në tabelë rreth sëmundjeve seksualisht të transmetueshme dhe HIV-i, nxënësit/et japin mendimet dhe e plotësojnë.

Sëmundjet seksualisht të trans-metueshme	Simptomat	Si transmetohen
Klamidia		
Gonorrea		
HPV		
Herpesi		
Sifilizi.		
HIV-i		

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me sëmundjet seksualisht të transmetueshme Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për sëmundjet seksualisht të transmetueshme.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra hulumtoni në internet lidhur me zbulimin për herë të parë të virusit HIV dhe pasojat e tij.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te shtazët		**Rezultati i të nxënit të temës:** Zbaton fjalët dhe përkufizimet kryesore në procesin e një cikli jetësor.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2,II.6,III.3,III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 4.1 Cikli jetësor te gjallesat shtazore			
Fjalët kyçe: Riprodhim seksual, joseksual oviparë, viviparë.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Përkufizon termin riprodhim. - Përshkruan format e riprodhimit. **Kriteret e suksesit:** -Bën dallimin midis pllenimit të jashtëm dhe atij të brendshëm. -Tregoni përparësitë e riprodhimit seksual në raport me atë joseksual.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK, Edukimi shëndetësor			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke i shënuar në tabelë fjalët dhe kërkon që secili nxënës/e të shkruajë gjithçka që di për fjalët e shënuara (duke u caktuar koha): riprodhim, shumim seksual, joseksual, organizma viviparë, oviparë. Nxënësit/et japin mendimet e tyre në dyshe, pastaj para klasës. Mësuesi/ja i plotëson.			
Pjesa kryesore: Mësimnxënia reciproke Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që të lexojnë paraprakisht mësimin dhe pasi të diskutojnë me shokun e bankës të kalojnë në diskutim me të gjithë klasën duke i drejtuar pyetje njëri-tjetrit lidhur me temën.			

Për çdo paqartësi në përgjigjet e nxënësve, mësuesi/ja ndërhyn për t'i qartësuar ato. Në fund të kësaj etape, mësimdhënësi/ja bën një përmbledhje për shumimin e shtazëve, riprodhimin seksual dhe joseksual, organizmat viviparë dhe oviparë.
Pjesa përfundimtare: Zinxhiri i sekuencave Qëllimi i kësaj veprimtarie është që të sigurojë një paraqitje skematike të një seri ngjarjesh, procesesh, veprimesh ose vendimesh. Përcaktoni zinxhirin e ngjarjeve që ndodhin gjatë riprodhimit seksual dhe joseksual.
Vlerësimi i nxënësve:
Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me riprodhimin. Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për llojet e riprodhimit.
DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR
Detyra hulumtoni në internet lidhur me llojet e shumimit te shtazët.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te shtazët		**Rezultati i të nxënit të temës:** Hulumton dhe përshkruan ngjashmëritë dhe dallimet gjatë procesit të shumimit te organizmat e ndryshëm.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2, II.6, III.3, III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 4.2-4.3 Aspektet nga jeta e organizmave të ndryshëm shtazorë			
Fjalët kyçe: sythëzim, copëtimi, rigjenerimi, mënyrat e jetesës së disa organizmave shtazorë			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Bën dallimin midis riprodhimit me sythëzim dhe riprodhimit me copëzim. - Tregoni në qoftë se një gjallesë humbet një pjesë të trupit të saj, a mund të riprodhohet ajo. **Kriteret e suksesit:** -Përshkruan si kujdeset prindi krokodil për të vegjlit e tij. - Tregoni si veprojnë bufat e Amerikës së Veriut për t'u mbrojtur nga grabitqarët.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, fotografi të llojeve të shtazëve.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK, Edukimi shëndetësor			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke i shënuar në tabelë fjalët dhe kërkon që secili nxënës/e të shkruajë gjithçka që di për fjalët e shënuara (duke u caktuar koha): Riprodhimin joseksual, dhe mënyrat e jetesës së disa organizmave shtazorë. Nxënësit/et japin mendimet e tyre në dyshe pastaj para klasës. Mësuesi/ja i plotëson.			

Pjesa kryesore: Kllaster
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që të lexojnë paraprakisht mësimin dhe pasi të diskutojnë me shokun e bankës të kalojnë në diskutim me të gjithë klasën, duke i drejtuar pyetje njëri-tjetrit lidhur me temën. Për çdo paqartësi në përgjigjet e nxënësve mësuesi/ja ndërhyn për t'i qartësuar ato.
Në fund të kësaj etape, nxënësit/et plotësojnë kllasterin në tabelë.

Pjesa përfundimtare: Tabela e koncepteve
Mësuesi/ja realizon një tabelë të koncepteve në tabelë rreth mënyrës së jetesës së disa organizmave shtazorë.

Shtazët	Mënyrat e jetesës së disa organizmave shtazorë
Peshqit	
Krokodilët	
Albatrosi	
Bletët	
Elefanti	
Majmunët cerkopitekë	

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me **mënyrat e jetesës së disa organizmave shtazorë**
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për llojet e riprodhimit joseksual dhe mënyrat e jetesës së disa organizmave shtazorë

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra hulumtoni në internet lidhur me mënyrat e përkujdesjes së kafshëve për të vegjlit tyre.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te shtazët		**Rezultati i të nxënit të temës:** Hulumton fazat kryesore të zhvillimit embrional tek ujëtokësorët (në shembullin e bretkosës.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2, II.6, III.3, III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 4.4 Fazat e zhvillimit të ujëtokësorëve dhe të shpendëve			
Fjalët kyçe: ujëtokësorë, bretkosat, salamandrat, tritonet, metamorfozë, shpendët, oviparë			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Përshkruan procesin e riprodhimit te ujëtokësorët. - Përkufizon termin metamorfozë **Kriteret e suksesit:** -Bën dallimet mes riprodhimit te bretkosa dhe riprodhimit te shpendët.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, fotografi të ciklit jetësor të bretkosës dhe shpendëve.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke bërë disa pyetje nxënësve: A keni parë ndonjëherë bretkosë? Si duken për nga pamja e jashtme? Ku jetojnë ujëtokësorët? Nxënësit/et japin përgjigjet e tyre kurse mësuesi/ja i plotëson.			

Pjesa kryesore: D.R.T.A
Në këtë pjesë, mësuesi/ja ndan njësinë mësimore dhe udhëzon nxënësit/et të lexojnë pjesën e parë. Pas leximit, mësuesi/ja bën pyetje kurse nxënësit/et japin përgjigje, kështu vazhdohet edhe me pjesët e tjera, ku nxënësit/et njihen me mënyrën e shumimit te bretkosa dhe te shpendët.

Pjesa përfundimtare: Tryezë e rrumbullakët
Mësuesi/ja realizon një tryezë të rrumbullakët dhe në formë bashkëbisedimi diskuton hapur me nxënësit/et rreth çdo faze të shumimit tek ujëtokësorët dhe shpendët. Në fund, nxënësit/et vizatojnë ciklin e shumimit të bretkosës dhe shpendëve.

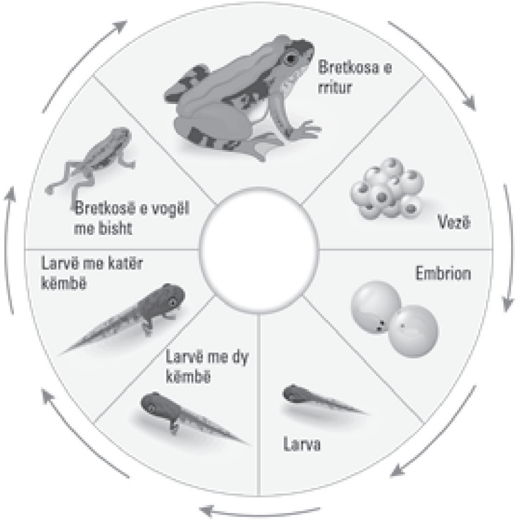

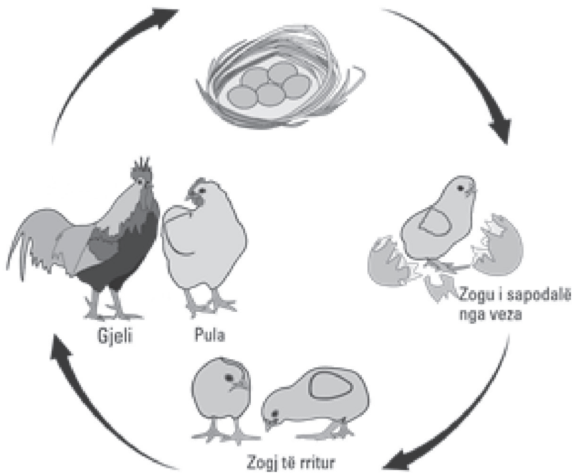

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me fazat e zhvillimit të ujëtokësorëve dhe të shpendëve.
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për shumimin e bretkosës dhe shpendëve.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra hulumtoni në internet lidhur me mënyrat e përkujdesjes së shpendëve për vezët e tyre.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te shtazët		**Rezultati i të nxënit të temës:** Vlerëson rolin e shumimit të shtazëve në zhvillimin e botës së gjallë.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2, II.6, III.3, III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 4.5 Roli i shumimit të kafshëve në botën e gjallë			
Fjalët kyçe: Peshqit, bletët, ujqit, drerët, zinxhir ushqimor, mjedis jetësor.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Shpjegon rëndësia e shumimit në botën shtazore. - Tregon në rastin e peshqve, çfarë roli luan numri i madh i vezëve dhe i spermatozoideve. **Kriteret e suksesit:** -Sqaron pse te kolonitë e bletëve riprodhohet vetëm mbretëresha. -Tregon çka do të ndodhte po të merrnin pjesë në shumim të gjithë individët e botës shtazore.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, fotografi të kafshëve të ndryshme.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke i shënuar në tabelë fjalët dhe kërkon që secili nxënës të shkruajnë gjithçka që di për fjalët e shënuara (duke u caktuar koha): shumim, zinxhir ushqimor, peshq, bletë shpendë migruese, kope me ujq etj. Nxënësit/et japin mendimet e tyre në dyshe, pastaj para klasës. Mësuesi/ja i plotëson.			

Pjesa kryesore: Mësimnxënie reciproke
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që të lexojnë paraprakisht mësimin dhe pasi të diskutojnë me shokun e bankës të kalojnë në diskutim me të gjithë klasën duke i drejtuar pyetje njëri-tjetrit lidhur me temën.
Për çdo paqartësi në përgjigjet e nxënësve, mësuesi/ja ndërhyn për t'i qartësuar ato.
Në fund të kësaj etape, mësimdhënësi/ja bën një përmbledhje për rolin i shumimit të kafshëve në botën e gjallë.

Pjesa përfundimtare: Tabela e koncepteve
Mësuesi/ja realizon një tabelë të koncepteve rreth mënyrës së shumimit të disa organizmave shtazorë të cilën e plotësojnë nxënësit.

Llojet shtazore	Mënyra e jetës	Shumimi
Peshqit		
Bletët		
Ujqit		

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me Rolin e shumimit të kafshëve në botën e gjallë
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për mënyrat e shumimit të kafshët e ndryshme.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra.1-4, faqe 113, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te bimët		**Rezultati i të nxënit të temës:** Hulumton dhe përshkruan format e shumimit te bimët.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2, I.4, I.6, II.6, III.3, III.7			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 5.1 Format e shumimit te bimët			
Fjalët kyçe: shumim joseksual, shumim seksual, ndërtimi i lules.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Bëni dallimin mes riprodhimi seksual nga ai joseksual. - Tregoni cila pjesë e bimës shumohet në mënyrë seksuale. **Kriteret e suksesit:** -Rendit mënyrat e riprodhimit vegjetativ.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, fotografi të shumimit të bimëve, modeli plastik i lules, lloje të ndryshme të bimëve.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, anatomi, TIK,			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke i vendosur disa lloje bimore para nxënësve si: gjethen e lules së aguliçes, rrënjët e lule radhiqes, dredhëzën me stolone. Nxënësit/et japin mendimet e tyre në dyshe, pastaj para klasës për mënyrat e shumimit te këto lloje bimore, mësuesi/ja pastaj i plotëson me njohuri shtesë.			

Pjesa kryesore: Diagrami i Venit
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që të lexojnë paraprakisht mësimin ku paraqitet shumimi joseksual dhe seksual i bimëve, si dhe njohuritë e fituara t'i paraqesin përmes diagramit të Venit.

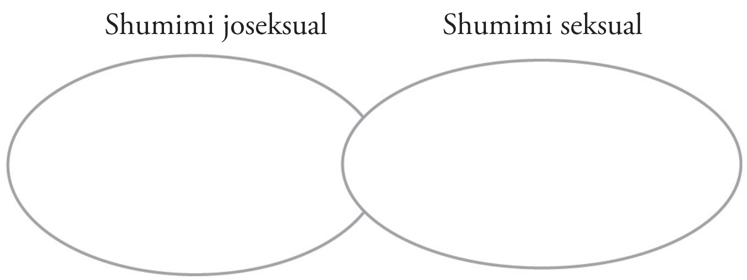

Pjesa përfundimtare: Kllaster
Mësuesi/ja paraqet modelin plastik të lules dhe diskuton me nxënësit/et për rolin e secilës pjesë të lules dhe pastaj udhëzon nxënësit/et që të plotësojnë së bashku një kllaster, ku të shkruhet "Pjesët e lules".

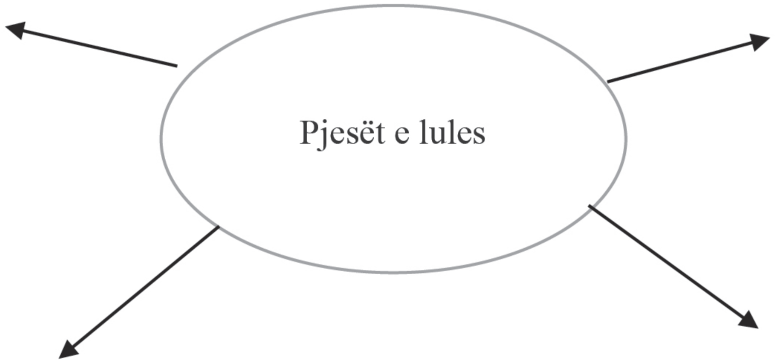

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me shumim joseksual, shumim seksual, ndërtimi i lules,
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për mënyrat e shumimit të bimëve

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra.1-5, faqe 116, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te bimët		**Rezultati i të nxënit të temës:** Hulumton dhe përshkruan ngjashmëritë dhe dallimet gjatë procesit të shumimit te grupet bimore.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2, I.4, I.6, II.6, III.3, III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 5.2 Procesi i shumimit te grupet e ndryshme bimore			
Fjalët kyçe: Diploide, haploid, sporofit, gametofit, pllenim i dyfishtë, myshqe, bimët me lule.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Bën dallimin midis sporofitit dhe gametofitit. - Sqaron termin këmbim brezash. -Tregon cili stad i ciklit jetësor të myshqeve i nënshtrohet mitozës dhe cili mejozës. **Kriteret e suksesit:** - Bën dallimet kryesore midis ciklit jetësor të myshkut dhe ciklit jetësor të fierit. -Tregon çfarë kuptoni me pllenim të dyfishtë dhe cili është roli i tij.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, myshqe, fierna, fotografi të shumimit të bimëve.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK,			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse: Mësuesi/ja fillon orën duke i vendosur disa lloje bimore para nxënësve si: myshqe, fierna. Nxënësit/et japin mendimet e tyre në dyshe pastaj para klasës për mënyrat e shumimit te këto lloje bimore, mësuesi/ja pastaj i plotëson me njohuri shtesë.			

Pjesa kryesore: D.R.T.A
Në këtë pjesë mësuesi/ja ndan njësinë mësimore dhe udhëzon nxënësit/et të lexojnë pjesën e parë. Pas leximit, mësuesi/ja bën pyetje kurse nxënësit/et japin përgjigje, kështu vazhdohet edhe me pjesët e tjera, ku nxënësit/et njihen me mënyrën e shumimit te myshqet, fieret, pllenimin e dyfishtë.

Pjesa përfundimtare: Diagrami i Venit
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që njohuritë e fituara rreth shumimit të bimëve t'i paraqesin përmes diagramit të Venit.

Cikli jetësor i myshqeve Cikli jetësor i bimëve me lule

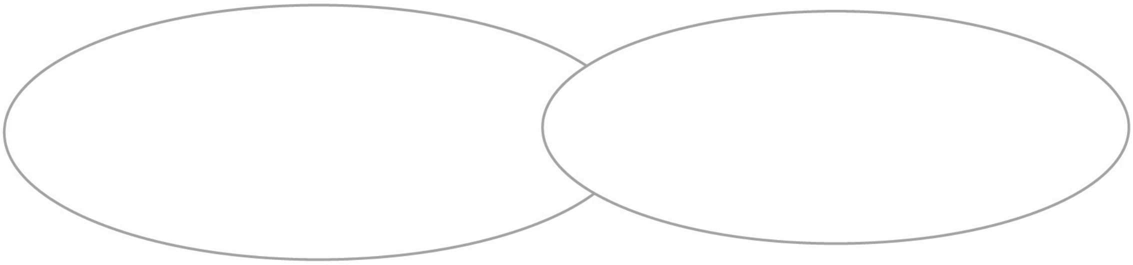

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me mënyrat e shumimit te grupet e ndryshme të bimëve
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për mënyrat e shumimit te grupet e ndryshme të bimëve.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra.1-5, faqe 118, Biologjia 7.

ASPEKTET E PËRGJITHSHME TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës:** III	**Klasa:** VII
Tema: Shumimi te bimët		**Rezultati i të nxënit të temës:** Vlerëson rolin e shumimit të bimëve në zhvillimin e botës së gjallë.	
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës (të synuara): I.2, I.4, I.6, II.6, III.3, III.7.			
Rezultatet e fushës së kurrikulës (të synuara): Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërinë e ekosistemeve, ndërtimin dhe funksionin e sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturat dhe proceset e përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut.			
ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Njësia mësimore: 5.3 Roli i shumimit të bimëve në botën e gjallë			
Fjalët kyçe: lule, fara, fryte, pesticide, metoda fizike, metoda kimike.			
Rezultati/et e të nxënit për orë mësimore: **Nxënësi/ja:** - Tregon cila pjesë e lules transformohet për të dhënë farë. - Sqaron rolin që kanë frytet te bimët. **Kriteret e suksesit:** - Rendit bimët në bazë të fryteve të tyre. - Përshkruani disa nga mënyrat e shpërndarjes së farave.			
Burimet: Libri i biologjisë së klasës 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** libri, fletorja, lapsi, myshqe, fara dhe fryte të ndryshme bimore.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore dhe/apo me çështjet ndërkurrikulare dhe situata jetësore: Gjuhë shqipe, Anatomi, TIK, Fizikë.			
PËRSHKRIMI I METODOLOGJISË DHE VEPRIMTARITË E PUNËS ME NXËNËS GJATË ORËS MËSIMORE:			
Pjesa hyrëse:: Brainstorming Mësuesi/ja u paraqet nxënësve fara dhe fryte të ndryshme bimore që t'i analizojnë ato dhe u shtron pyetje se cila është rëndësia e farave dhe fryteve. Nxënësit/et shprehin mendimet e tyre, duke diskutuar së bashku me njëri tjetrin.			

Pjesa kryesore: Tabela e koncepteve
Mësuesi/ja udhëzon nxënësit/et që të lexojnë paraprakisht mësimin, pastaj të plotësojnë një tabelë me njohuritë e fituara.

Farat dhe frytet	Formimi i tyre	Shpërndarja e farave	Mbirja e farave

Pjesa përfundimtare: Rrjeta e diskutimit
Mësuesi/ja diskuton së bashku me nxënësit/et rreth mënyrave të përkujdesjes ndaj bimëve. Nxënësit/et japin mendimet e tyre dhe i paraqesin në fletoret e tyre përmes ditarit dypjesësh:

Ditari dypjesësh

Metodat fizike	Metodat kimike

Vlerësimi i nxënësve:

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin rreth informacioneve, llojit të pyetjeve dhe shpjegimeve të dhëna lidhur me rolin e shumimit të bimëve në botën e gjallë
Mësuesi/ja vlerëson nxënësit/et rreth njohurive që kanë marrë për rolin e shumimit të bimëve në botën e gjallë.

DETYRAT DHE PUNA E PAVARUR

Detyra.1-5, faqe 120, Biologjia 7.

ASPEKTET SPECIFIKE TË PLANIT TË ORËS MËSIMORE			
Fusha kurrikulare: Shkencat e natyrës	**Lënda:** Biologji	**Shkalla e kurrikulës**: III	**Klasa:** VII
Tema: Punë praktike (shumimi vegjetativ përmes rrënjëzimit të gjetheve të begonjës).	**Rezultati i të nxënit të temës:** Vlerëson rolin e shumimit të bimëve në zhvillimin e botës së gjallë		
Rezultatet e të nxënit për kompetencat kryesore të shkallës: I.4; I.6; II.5; III.8			
Rezultatet e fushës së kurrikulës: Përshkruan dhe sqaron rritjen dhe mbijetesën e qenieve të gjalla në varësi të kushteve të mjedisit, qëndrueshmërisë së ekosistemeve, ndërtimit dhe funksionit të sistemeve kryesore të organeve të njeriut, strukturave dhe proceseve të përfshira në rritjen dhe riprodhimin e bimëve, shtazëve dhe njeriut. Përshkruan ndikimin e të ushqyerit, ushtrimeve fizike, barnave dhe drogave në sjelljet, shëndetin dhe procesin jetësorë të njeriut.			
Aspektet specifike të planit të orës mësimore			
Njësia mësimore: 5.4 Punë praktike(shumimi vegjetativ përmes rrënjëzimit të gjetheve të begonjës).			
Fjalët kyçe: bimë begonje, gjethe, shumim vegjetativ.			
Rezultati/et e të nxënit për orën mësimore Nxënësi/ja: -Tregon cilat janë llojet e shumimit vegjetativ të bimëve. -Shpjegon si shumohet bima e begonjës. - Tregoni disa zbatime praktike të shumimit vegjetativ të bimëve.			
Burimet: Libri i biologjisë klasa e 7 **Mjetet e konkretizimit dhe materialet mësimore:** bimë begonje, gërshërë, doreza plastike, gota qelqi ose gota plastike etj.			
Lidhja me lëndët e tjera mësimore: Gjuhë shqipe, matematikë, kimi, fizikë. Çështjet ndërkurrikulare: Arsimi për zhvillim të qëndrueshëm.			
Përshkrimi i metodologjisë dhe veprimtaritë e punës me nxënës gjatë orës mësimore			
Pjesa hyrëse: **Zhvillimi i punës** **1.** Zgjidhni një ose disa gjethe begonje të shëndetshme. Priteni bishtin e gjethes jo shumë të gjatë. (Bëni kujdes me gërshërët, sepse maja e tyre është e mprehtë. Pasi të mbaroni punë, vendosini në vend të sigurt. Disa njerëz janë alergjikë ndaj lëngjeve të bimëve. Mos e prekni lëngun e bimës pa vendosur më parë dorezat e punës.			

Pjesa kryesore:

2. Mbusheni me ujë një gotë të pastër. Mbulojeni gotën me letër alumini.

3. Shponi disa vrima të vogla në letrën e aluminit. Vrimat të jenë afërsisht të barabarta me madhësinë e bishtit të gjethes. Futni në to bishtat e gjetheve që qëndrojnë të zhytura në ujë.

4. Futeni gotën e ujit me gjethet e begonjës në një qese plastike transparente.

5. Vendoseni preparatin në një vend të ngrohtë dhe me diell.

6. Prisni një ose dy javë derisa gjethet të rrënjëzojnë.

7. Vëzhgoni gjethet dhe thoni se nga cila pjesë e gjethes kanë dalë.

8. Kur rrënjët arrijnë gati 2 cm, ju mund ta mbillni bimën në një vazo me humus.

Pjesa përfundimtare:

9. Hartoni një raport të shkurtër, duke shënuar në fletore vëzhgimet tuaja. Nëse mundeni, bëni disa fotografi të përgatesës dhe ilustroni me to raportin tuaj.

Bima e begonjës

Vlerësimi i nxënësve

Nxënësit/et vlerësojnë njëri-tjetrin për bashkëpunim në grupe gjatë punës pjesëmarrjes në diskutim, pra kemi vetëvlerësim dhe vlerësim nga shoqja/shoku. Nxënësi/ja kontrollon përparimin e tij në kultivimin e bimëve.

Mësuesi/ja mbledhë informacione rreth mësimnxënies së nxënësit/es dhe përparimit në kultivimin e bimëve.

REFERENCA

Korniza Kurrikulare e Arsimit Parauniversitar të Republikës së Kosovës, Prishtinë, 2016.

Kurrikula Bërthamë e Arsimit të Mesëm të Ulët të Kosovës, gusht 2016.

Kurrikulat lëndore/programet mësimore për lëndën *Biologji* 7, Prishtinë, Kosovë.

Standarde për tekstet shkollore, Prishtinë, 2011.

Prentice Hall Science Explorer, From Bacteria to Plants, *Human Biology and Health*, 2005.

Pjesë të përzgjedhura nga Ligji "Për shëndetin riprodhues", i Republikës së Kosovës:

https://www.kuvendikosoves.org/common/docs/ligjet/2006_02-L76_al.pdf

https://www.helpteaching.com/questions/Biology/Grade_7

https://www.dreamstime.com

Katalogimi në botim – (CIP)
Biblioteka Kombëtare e Kosovës "Pjetër Bogdani"

37.016:57(072)(075.2)

Dragusha, Mirjeta Nura
Biologjia 7 : libër për mësuesin/ne për klasën e 7-të të arsimit 9-vjeçar / Mirjeta Nura Dragusha. - Prishtinë : Pegi, 2024. - 132 f. : ilustr. ; 25 cm.

ISBN 978-9951-843-53-9